СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.25 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.25

РІК CVI П'ЯТНИЦЯ, 5 БЕРЕЗНЯ 1999 ЧИСЛО 10 VOL. CVI FRIDAY, MARCH 5, 1999 No. 10

Криза в Народному Русі України

Скликано надзвичайний з'їзд

Новим головою НРУ обрано Юрія Костенка

Таке рішення ухвалив X надзвичайний з'їзд НРУ, який відбувся 28 лютого у Києві. Заступниками голови НРУ обрано народних депутатів Богдана Бойка, Василя Червонія та Івана Зайця. У виступі на з'їзді Ю.Костенко заявив про необхідність визначитися щодо ставлення партії до влади, а також зміни пріоритетів. Зокрема, сказав він, до парляментських виборів 2002 року відносини Руху з владою мають формуватися або на засадах „рівноправного партнерства", або опозиційности. Серед головних пріоритетів НРУ Ю.Костенко назвав підтримку вітчизняного виробництва та його захист "від сваволі держави", розвиток малого і середнього підприємництва та фермерства, відмову від політики соціяльного захисту у тому вигляді, як її проводять ліві сили, а також проведення державницької політики у сфері культури, ЗМІ.

Рух „звільнився" від Чорновола

Із X-го позачергового з'їзду Руху

Хто б міг подумати, що таке може трапитися там, де «ми говоримо Рух — маємо на увазі Чорновола, ми говоримо Чорновіл — маємо на увазі Рух»?

Вячеслав Чорновіл

«Ми не можемо більше залишатися партією однієї людини!» — в різних варіянтах заявляли делеґати. І сума цих висловлювань про «нашого дорогого Вячеслава Максимовича» і про подальшу долю партії сконцентрувалася в образній і емоційній і — що дуже важливо — беззлобно вимовленій тиради Володимира Черняка: «Тяжко переступати через Чорновола. Але якщо Народний Рух спіткнувся об Чорновола, то треба переступити і продовжити рух. Ми віддаємо належне Вячеславові Максимовичу, він — знамено національно-визвольної боротьби. Він записав своє ім'я золотими літерами на скрижалях історії України. Але якщо вже записав — то відійди і дай можливість записати іншим».

Президент Києво-Могилянської академії В. Брюховецький, наприклад, говорячи про колективну провину Руху у зрощенні авторитарного режиму в партії, персонально голови секретаріяту Богдана Бойка, нагадав, як той вимикав мікрофон інакодумцям. Пан Бойко, котрий сидів за столом президії, одразу ж підвівся і з поклоном щиро (напевно) вимовив: «Прошу вибачення!»

Вячеслав Чорновіл відмовився від участи в цьому з'їзді. Замість нього на з'їзді було присутнім його чергове звернення із попередженням про навислу над партією «реальну загрозу розколу» і про нелеґітимність позачергового з'їзду...

Візуальний огляд залі (Горинь, Павличко, Лавринович, Зварич, Червоній...) і президії (Мовчан, Драч, Юхновський, Заєць, Бойко, Костенко, Черняк) — із настільки історично знайомими обличчями, що вони вже сприймаються як візитні картки Руху — викликав запитання: який розкол, кого з батьків-фундаторів і активістів тут немає? Але, за визначенням самих делеґатів з'їзду, 25—30 відсотків партії можуть залишитися з Чорно-

(Закінчення на стор. 6)

ПРЕЗИДЕНТ І ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР ПІДТРИМАЛИ ПРОПОЗИЦІЮ ГОЛОВИ ВР ЩОДО ВСТУПУ УКРАЇНИ ДО МПА

КИЇВ. 2 березня. – Питання про приєднання ВР України до Угоди про МПА держав-учасниць СНД розглядалось під час зустрічі у вівторок голови ВР України Олександра Ткаченка з Президентом України Леонідом Кучмою і прем'єр-міністром України Валерієм Пустовойтенком. Як повідомили УНІАН у прес-службі ВР України, учасники зазначали, що вступ до МПА дозволить використати цей визнаний в Європі міжпарляментський форум для відстоювання національних інтересів держави, сприятиме проведенню власної політики у стосунках з країнами СНД, допоможе узгодженню з іншими парляментами ратифікаційних процесів та гармонізації законодавства держав - учасниць СНД. Президент і прем'єр-міністр України підтримали пропозицію голови ВР щодо вступу України до МПА.

В ОСТАННЮ ХВИЛИНУ.

Коли газета була готова до друку, наші джерела з Києва подзвонили і повідомили, що Верховна Рада "правдами і неправдами" приєднала Україну до Міжпарляментської Асамблеї СНД. Інформацію про цю подію та коментарі читайте в наступному числі "Свободи".

Україна послідовна в боротьбі із злочинністю й корупцією

Протягом останнього тижня лютого в столиці США Вашінґтоні перебувала чільна правоохоронна делеґація України, яка брала участь у міжнародній конференції в справі боротьби з корупцією і організованою злочинністю.

Заступник Генерального прокурора України Ольга Колінько і перший заступник міністра юстиції Броніслав Стичинський.

Делеґацію очолював голова Координаційного комітету в цих питаннях президента України і директор Національного бюро розслідувань Василь Дурдинець. Серед членів делеґації була заступник Генерального прокурора Ольга Колінько.

Їхнє перебування в Вашінґтоні 23-26 лютого набрало більшої актуальности, бо збіглося з розглядом справи колишнього прем'єр-міністра України Павла Лазаренка, якого 19 лютого було затримано в аеропорту ім. Дж. Кеннеді в Нью-Йорку, куди

(Закінчення на стор. 6)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Заборгованість у зарплаті сягнула 6,6 млрд. грн.

На сьогодні заборгованість у зарплаті становить 6,6 млрд. грн., – заявив міністер праці та соціяльної політики Іван Сахань. За його словами, близько 70 відсотків працюючих вчасно не отримують зарплату, з них 60 відсотків – на підприємствах недержавної сфери. "Це дуже серйозна соціяльна проблема," розв'язання якої він вбачає у поступовому піднесенні виробництва. І.Сахань зазначив, що заборгованість у зарплаті в акціонерних товариствах, колективних підприємствах, приватних структурах має тенденцію до зростання, але це та сфера, де втручання держави обмежене. Проблема заробітної плати має безпосереднє відношення до виплати пенсій. Якби не було заборгованости в зарплаті, наголосив І. Сахань, не було б і заборгованости у виплаті пенсій. За його словами, на сьогодні заборгованість у виплаті пенсій становить понад два мільярди гривень.

Швайцарський прокурор допитає П. Лазаренка

У найближчі дні Павло Лазаренко має прибути до Швайцарії для надання свідчень у справі обвинувачення його у відмиванні "брудних грошей" на території цієї держави. Однак, як відзначає російське агентство "РосБизнесКонсалтинг", велика ймовірність і того, що іміґраційні служби США не випустять П. Лазаренка за межі США. Слідчий прокуратури Женеви Л.К.Ансерме заявив журналістам, що у разі, якщо П. Лазаренко не прибуде 1 або 2 березня до Швайцарії, він готовий вилетіти до Ню Йорку для зняття свідчень.

КПУ – перешкода єдиному кандидатові в президенти

Спроба провести консультації щодо висунення єдиного кандидата від лівих сил на посаду Президента України на всеукраїнському зібранні партій та громадських організацій лівої орієнтації у Харкові 28 лютого не мала успіху через позицію комуністів. Як зазначив пресекретар Харківського обкому СПУ Андрій Войцеховський, "комуністи чомусь називають себе головною силою на лівому флангу, і питання про кандидата в президенти вважають уже фактично вирішеним – ним буде комуніст, а інші – хочете підтримуйте, хочете – ні". На конференції прийнято рішення утворити на черговому зібранні лівих сил у Харкові в квітні всеукраїнський комітет народної опозиції. Серед завдань комітету – контроля за виборами і унеможливлення їх фальсифікації, протидія обранню Леоніда Кучми ще на один термін, висунення єдиного кандидата в президенти від лівих сил України.

В Україні має розпочатися виробництво "Опелів"

До кінця року в Україні має розпочатися виробництво автомобілів марки "Опель", заявив на пресконференції в УНІАН народний депутат Сергій Терьохін. Зараз тривають переговори з компанією "Опель", і в найближчі кілька місяців мають бути підписані остаточні документи. А до кінця листопада – початку грудня, якщо переговори пройдуть успішно, почнеться виробництво автомобілів у рамках даного проєкту. Передбачається, що вже в 2000 р. виробництво "Опелів" в Україні досягне 15 тис. автомобілів на рік. Крім того, на "АвтоЗАЗі" тривають роботи із запуску в серію принципово нової моделі "Таврії".

В Україні відсутній сприятливий інвестиційний клімат

Загальний обсяг закордонних інвестицій в економіку України в 1998 р. становив лише 875 млн. дол., – заявив керівник управління економічної і соціяльної політики Адміністрації Президента України Євген Григоренко. Для порівняння, обсяг закордонних інвестицій в економіку Польщі щороку сягає 2 млрд. дол. Найбільше інвестицій в Україну, відзначив Є.Григоренко, в минулому році внесла компанія "Кока-Кола Аматіл Україна" – 92 млн. дол. На його думку, сприятливого інвестиційного клімату в Україні створити покищо не вдалося. Ставлення до інвесторів в Україні, сказав він, досі було "глумливим".

Цікавляться українськими військовими технологіями

Найбільше зацікавлені в українських технологіях військового та подвійного призначення країни Близького та Середнього Сходу, зокрема Іран, Туреччина, Індія, Китай та інші країни, – зазначив в інтерв'ю Сергій Аніщенко, директор підприємства "Спецтехноекспорт" (філія державної компанії з експорту й імпорту продукції та послуг військового і спеціяльного характеру "Укрспецекспорт"). За його словами, підприємство, яке почало працювати на світовому ринку наприкінці минулого року, вже уклало кілька контрактів щодо поставки технологій закордонним партнерам, зокрема технології модернізації бойових літаків. С. Аніщенко зазначив, що для цього важливого заходу потрібне відповідне рішення – указ Президента або постанова уряду.

Ліквідовано останню українську балістичну ракету

26 лютого, на дніпропетровській станції невтралізації і демонтажу знищено останню із 111 міжконтинентальних балістичних ракет SS-19. Це здійснено згідно з Актом про зменшення ядерної загрози на території колишнього СССР, прийнятому Конґресом США у грудні 1991 року. Заступник міністра оборони України генерал-полковник Володимир Михтюк заявив, що знищення останньої ракети SS-19 свідчить, що Україна неухильно виконує зобов'язання щодо ліквідації стратегічних озброєнь. Наступний етап – демонтаж твердопаливних ракет SS-24, відбуватиметься в Дніпропетровському та Павлограді.

Українським товарам – американський ринок

Українські товари мають знайти свого споживача в Америці, – вважає генеральний директор Міжнародної спілки українських підприємців Василь Волга. Він зазначив, що основною метою створення МСУП є відродження українського підприємництва. "Підприємці повинні об'єднуватися як кляса для захисту своїх прав, насамперед у політико-правовому полі", – наголосив він. За його словами, МСУП об'єднує тисячу колективних членів, має 20 реґіональних відділень в Україні та 16 за кордоном. Укладено договори з 260 російськими крамницями в Америці. Зусиллями МСУП також створено сервер на Інтернеті, де кожен бажаючий зможе отримати відомості про Україну. 16-21 березня на міжнародній виставці у Ганновері будуть представлені електронні словники з української та на українську з будь-якої мови.

Випуск військово-транспортного літака

Під час зустрічі з відомим французьким бізнесменом Андре Гельфі Президент Леонід Кучма підтвердив намір України розпочати серійний випуск військово-транспортного літака Ан-70. Французький промисловець виявив зацікавленість інвестувати кошти у виробництво цього літака. За багатьма експертними оцінками, Ан-70 є найбільш перспективним літаком свого класу у світі. Л.Кучма також нагадав, що за висновками европейських експертів, Ан-70 повністю відповідає стандартам НАТО.

Фонд сприяння українській освіті у Севастополі

У Севастополі зареєстровано благодійний фонд "Українська освіта". Основними напрямками його діяльности є фінансова і матеріяльна допомога навчальним закладам усіх рівнів з українською мовою навчання, участь у фінансуванні науково-освітніх програм з української мови, історії і культури України, допомога вчителям та вченим, що займаються впровадженням української мови, історії і культури у навчальний процес. За даними УНІАН, у Севастополі функціонує дві загальноосвітні школи з викладанням українською мовою, українська школа-інтернат. Практично в усіх школах українська мова вивчається як предмет, в деяких – факультативно.

З'їзд Конфедерації національних товариств

У Львові відбувся з'їзд Конфедерації національних товариств західних областей України, у якому взяли участь 75 представників з Волинської, Закарпатської, Івано-Франківської, Львівської, Рівненської, Тернопільської, Хмельницької та Чернівецької областей, які представляють 49 громадських організацій румунів, татарів, угорців, росіян, поляків, євреїв, німців, рома, греків, білорусів та ін.

Головою координаційної ради Конфедерації затверджено Олександра Свистунова, який свій виступ на з'їзді завершив словами: "Представники конфедерації діятимуть як громадяни України у рамках Конституції України на благо Української держави". З'їзд зажадав пропорційного представництва національних спільнот і народностей України в органах державної влади.

За інформаціями УНІАН.

ТІЛЬКИ ФАКТ

Лідер УНА-УНСО Д. Корчинський повідомив напрес-конференції в Державній думі Російської Федерації, що братиме участь у виборах як претендент на посаду президента України.

◆

Україна продемонструє на міжнародній виставці військової техніки і озброєнь "Айдекс-99" проєкт нового військового корабля кляси "Фреґат". Можливими покупцями таких кораблів вважають країни Близького Сходу і Південно-Східньої Азії.

◆

Вперше новий український вантажно-пасажирський літак Ан-140 буде продемонстровано на міжнародній виставці в Ле Бурже у Франції в червні ц. р. Перший серійний літак Ан-140 має з'явитися в третьому кварталі поточного року.

◆

У 1998 році заборгованість із соціяльних виплат зросла на 1,7 млрд. грн. У місцевих бюджетах на нинішній рік передбачено достатньо коштів для того, щоб до жовтня розрахуватися із заборгованістю.

◆

Генеральний консул України в Ню Йорку Юрій Богаєвський продовжує домагатися зустрічі з Павлом Лазаренком. МЗС України отримало від адвокатів П. Лазаренка письмове підтвердження його небажання зустрічатись із співробітниками Генерального консульства.

◆

Із коштів, передбачених Державним бюджетом-99 на реструктуризацію вугільної промисловости (421 млн. гривень), 87 млн. буде спрямовано на будівництво об'єктів виробничого призначення. У цей спосіб буде створено нові робочі місця для працівників шахт, що ліквідуються.

◆

Президент України Леонід Кучма призначив Дмитра Павличка Надзвичайним та Повноважним Послом України в Республіці Польща. Досі Д. Павличко працював на такій посаді у Словаччині.

◆

За словами президента Української спілки промисловців та підприємців Анатолія Кінаха, кількість малих і середніх підприємств в Україні у 1998 році зменшилася на 34 тисячі, що за умов зростаючого безробіття може призвести до "серйозних соціяльно-політичних наслідків".

◆

Для вирішення комп'ютерної проблеми 2000 року лише в "найболючіших сферах" потрібно 140 млн. грн. В Україні з 1,5 тис. комп'ютерних систем, що експлуатуються органами державного управління, 400 матимуть серйозні проблеми.

◆

Національна гвардія України закупить найближчим часом близько 20 нових зенітно-артилерійських комплексів "Донець" та частково модернізує парк бронетранспортерів.

◆

Шестеро українських громадян з 16 лютого продовжують голодування на знак протесту проти невиплати платні після звільненняз акційного товариства "Ямалгазпромбуд" в м. Надимі (Росія).

◆

Курси закордонних валют на 2 березня:
Долар США – 3,6430 грн.
Німецька марка – 2.1550 грн.
Евро – 4.2100 грн.

ТЕМА ТИЖНЯ

ЧАС ПЛАТИТИ БОРГИ

Хронічна несплата заробітків може паралізувати енергетику України

В Україні тривають акції протесту працівників енерґетичної промисловости, пов'язані із невиплатою їм заробітків. 27 лютого в наметах перебувало 2,750 учасників акції протеступрацівників атомних електростанцій. Прогнозується дальше збільшення їх кількости. Якщо 25 лютого в акції брало участь 635, то 26 лютого їх вже нараховувалося 1,197 осіб. Учасники акції висловлюють рішучість захищати свої права усіма законними засобами.

За повідомленням ЦК профспілки атомників, у п'ятницю відбулась зустріч керівництва Профспілки працівників атомної енергетики та промисловости України з першим віце-прем'єр-міністром України Володимиром Куратченком з метою розв'язати проблему виплати заробітної плати та погашення заборгованости працівникам.

У проєкті постанови Кабінету Міністрів України "Про надання бюджетного кредиту Міненерго" з метою погашення заборгованости із заробітної плати працівникам електроенергетики зокрема, передбачається надати кредит в розмірі 120 млн. грн., працівникам теплових електростанцій – 140 млн. грн., а для здійснення термінових авансових платежів за свіже ядерне паливо для забезпечення сталої роботи атомних електростанцій - ще 130 млн. грн. з визначенням конкретних заходів здійснення цього питання, відповідальних органів та посадових осіб. Загальна сума кредиту сягатиме 390 млн. грн. Представники "Атомпрофспілки" висунули вимогу підписати цей проєкт постанови Кабінету Міністрів вже до 2 березня 1999 року і в найближчий час визначити термін надання кредиту.

Президент України Леонід Кучма сподівається, що працівники АЕС не вдадуться до крайнього заходу – проведення загальногалузевого страйку. В інтерв'ю журналістам під час робочої поїздки до Кагарлицького району Київської области він підкреслив, що атомники усвідомлюють, яка відповідальність лежить на них за безпечну роботу АЕС. Водночас Л.Кучма погодився, що вимоги працівників атомних станцій є "абсолютно справедливими" і при цьому висловив сподівання, що Міністерство енергетики розрахується з атомниками і погасить заборгованість із зарплатні.

Додаткового стимулу вимогам атомників надав відчутний успіх акцій протесту шахтарів, які відбулися 10-15 лютого. Міністер вугільної промисловости Сергій Тулуб повідомив, що в результаті гірникам вже виплачено поточну зарплату за грудень минулого року і практично виплачено зарплату за січень 1999 року. Також прийнято дві урядові постанови до розв'язання проблем шахтарів, а ВР розглядає можливість збільшити бюджет країни на 1999 року у частині державної підтримки вугільної галузі. На думку С.Тулуба, для попередження стихійних страйків навесні цього року необхідно і в подальшому стабільно виплачувати поточну зарплату та визначити механізм погашення заборгованости (наприклад, товарами народного споживання, харчами чи шляхом випуску цінних паперів).

Однак оголошені урядом заходи не змогли переконати страйкуючих вугільників. 25 лютого в Україні продовжували страйкувати 12 шахт, в тім у Донецькій, Луганській, Львівській та Волинській областях. Окрім цього, вже кілька днів на чотирьох шахтах відмовляються піднятися на поверхню 136 гірників. Щодобово через страйки не видобувається понад 11 тис. тонн вугілля. Запевнення Президента, уряду та міністра вугільної промисловости України розпочати погашення заборгованости з виплати двомісячної зарплати залишились невиконаними, і в січні-лютому цього року заборгованість не лише не зменшилась, а навіть щомісячно зростає на 50-60 млн. грн., і досягла майже 2,5 млрд. грн., – поінформували в НПГУ. За прогнозою профспілки, у разі невиконання законних вимог акції протесту шахтарів розширюватимуться і можуть перерости у всеукраїнський страйк гірників.

(За інформаціями УНІАН)

СКУ – визначено пріоритетні завдання

9–20 лютого ц. р. в Торонто відбулось засідання повного складу Президії Світового Конґресу Українців, на якому під головуванням президента СКУ Аскольда Лозинського розглянуто питання дальшої діяльности СКУ в Україні і за її кордонами. На засіданні промовляли В. Педенко, В. Самець, І. Винницька, О. Даниляк, Х. Ісаїв, О. Горіх, Л. Барабаш-Темпл та інші.

Серед пріоритетних завдань СКУ в нинішньому році є доведення до всіх претендентів на посаду Президента України проблем життя діяспори, захист української меншини у Словаччині, поїздка президента СКУ до українських громад в Росії, Казахстані, держав Центральної Европи, травнева акція „СКУ – включайтеся!", літні курси для вчителів з України, конгрес молоді, участь у Міжнародному конгресі україністів в Одесі і Всеукраїнських літніх спортивних іграх, інші заходи та імпрези.

Вирішено включити до складу вужчої президії СКУ провідників КУМО, УККА, УАКР, КУК, взяти участь у травневих нарадах УВКРади в Києві, на які делегувати А. Лозинського, В. Педенка, М. Шкамбару, Є. Чолія. Пленарне засідання секретаріяту СКУ відбудеться 14–15 травня в Торонто.

В. Педенко,
генеральний секретар СКУ

АМЕРИКА І СВІТ

Економіка США дальше залишається здоровою

ВАШІНҐТОН. – Алан Ґрінспен, голова Федеральної ради валютних резерв, звітуючи перед Конґресом, заявив, що хоч економіка країни є в доброму стані, та все ж таки небезпеки існують. На його думку, довготривалий сьогоднішній добробут може збудити інфляцію та занепад ринку цінних паперів, а то й глибші гльобальні потрясіння, котрі готові звести з рейок дальший зріст. Завваги А. Ґрінспена не були несподіванкою для вкладників капіталу та економістів. Він також натякнув, що Федеральна рада валютних резерв почекає, поки виразніші показники не підкажуть, куди прямує економіка, бо тільки тоді можна буде вирішити, як бути — підвищити чи знизити відсоткову скалю короткотривалих позичок.

Біла смерть навістила Альпи

РИМ. – Минулого тижня, снігова лявіна звалилася з тріскотом на мале курортне містечко Ґальтюр поблизу швайцарської границі, досі знайдено щонайменше 16 тіл. Крім того, бракує від 20 до 30 осіб, котрі на думку знавців, напевно загинули, коли були присипані снігом. Згідно з повідомленням австрійського телебачення, понад 30 осіб видобуто з обіймів білої смерти — снігової лявини, деякі з них перебувають у критичному стані. Офіційні чинники стверджують, що це найбільша снігова катастрофа в Австрії за багато років. Сніговія та сильний вітер не дали змоги вертольотам наглої потреби негайно прибути на допомогу до лещетарського містечка, й місцеві рятувальники мусіли самі давати раду. Впродовж останніх двох тижнів сильні снігові зрушили снігові лявіни, від яких загинуло 7 осіб у швайцарському містечку Еволен, а 19 осіб у Франції. США вислали на допомогу 6 евакуаційних гелікоптерів типу „чорних яструбів" до Австрії.

Смертний присуд за жорстоке вбивство

ДЖАСПЕР, Техсас. – Вістка про жорстоке вбивство (зв'язаного ланцюгом за ноги прикріпили до малого вантажного авта та волокли дорогою, поки він не вмер) 49-річного Джеймса Бирда, чорного американця, трьома білими американцями в невеличкому тексаському містечку Джеспер, сколихнула всіх, які зараховують себе до людського роду. Вбивство 7 червня 1998 року вчинили 24-річний Джон Вілліям Кінг, 31-річний Лоренс Брувер і 23-річний Шон Беррі. У вівторок, 23 лютого, лава присяжних, яка складалася з 11 білих і одного чорного після двотижневого судового процесу визнала Дж. Кінґа винним у вбивстві. А у четвер, 25 лютого, ця ж лава присяжних одноголосно засудила його до смертної кари. Дати коли будуть судити обидвох спільників Дж. Кінґа в згаданому дикому вбивстві, покищо не встановлено.

Ірак звинувачує США

БАГДАД, Ірак. – Офіційні чинники іракського нафтового міністерства звинувачують США в пошкодженні нафтопроводу, котре унеможливило постачання нафти з Іраку до Туреччини. На пресовій конференції Фалег аль-Хаят, директор плянування при згаданому міністерстві, заявив, що це був навмисний напад „американських літаків" на нафтову помпову станцію в північному Іраку. У висліді, мовляв, було вбито одного іракця і поранено двох інших. Полковник Ричард Бриджес, директор оборонної інформації у Пентагоні, заперечив ці звинувачення, підкреслюючи, що немає будь-яких підстав для таких оскаржень. Одначе речник турецької фірми Ботас, яка керує згаданим нафтопроводом, сказав, що течію нафти припинено через „несправність" на станції постачання електроенергії, а жертвою став спостерігач, затруднений іракським урядом, який працював у програмі ООН „Нафта за їжу".

Курдського лідера оскаржено у зраді

ІСТАМБУЛ, Туреччина. – Тиждень тому лідера курдських повстанців Абдуллу Очаляна, схопленого 16 лютого військовиками турецького диверсійно-десантного загону в Кенії, офіційно оскаржено в зраді — злочині, за який можуть покарати смертю.

Масакра туристів в Уганді

КАМПАЛА, Уганда. – Руандські повстанці в понеділок, 1 березня, схопили і замордували вісім туристів, включно з американським подружжям. Їхня експедиція з метою вивчати життя горил, закінчилася смертю в непрохідних джунглях одного з угандських національних парків. Серед убитих є також четверо британців і двоє новозеляндців.

ГуссейнКівумбі, керівник одного із п'яти наметних туристичних таборів у національному парку Бвінді, розповів, що руандські повстанці останнім часом систематично нападали на згадані туристичні табори, вбиваючи лісничих і проводячи облави на закордонних туристів, полюючи за американцями і британцями. Повстанці жорстоко розправилися з чотирма жінками і чотирма чоловіками, порубавши їх „машетами" і сокирами. Убиті американці – це 48-річний Роб Гавбнер і його 46-річна дружина Сузан Міллер з Гіллсборо, Орегон. Шість туристів було врятовано і привезено до Кампали.

Американський уряд назвав це „огидним злочином" і порадив американцям відкласти покищо їхні пляни відвідання національних парків – заповідників диких звірів. Згідно з угандськими офіційними чинниками, серед викрадених руандськими повстанцями туристів – троє американців, шість британців, троє новозеляндців, австралієць, швайцарка і канадієць. Троє з них ще не знайдено.

Повстанці залишили живим Марка Росса, керівника тури і летуна з Аркансо, щоб він міг передати їхні політичні вимоги: йдеться про брак підтримки зі сторони американців і британців для етнічної меншини племени Гуту. На тілах вбитих туристів повстанці залишили записки „Американці та британці, ми не хочемо вас на своїй землі. Ви підтримуєте наших ворогів".

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svo103@aol.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $50.00, на півроку - $30.00. Для членів УНСоюзу $40.00 річно, на півроку - $25.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам редакції. Редакція застерігає за собою право при потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

Головний редактор — Раїса Галешко
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто
Верстка — Павло Стокотельний;
Реклама і оголошення — Марія Шепарович. Адміністратор — Володимир Гончарик.

Тарас Шевченко — в Україні, діяспорі, світі

Так уже сталося, що Тарас Шевченко народився і помер, можна сказати, тієї ж самої доби з різницею у 47 недовгих і страдницьких літ. По його смерті в невеликому покої петербурзької Академії мистецтв почалося і невпинно триває нове і нове народження цієї незвичайної людини в усій величі її таланту — літературного і малярського. Ім'я Шевченка оживало в Україні з кожним новим виданням його Кобзаря, воно надихало усе нові покоління творців, які усе далі й далі поширювали засіяну ним ниву народної поезії.

Шевченко знову народжується в сучасній Україні як тонкий знавець і оборонець української культури в її численних проявах, як пророк і духовний предстоятель народу біля Господнього престолу. Марними виявились зусилля комуністичних ідеологів звести творчу спадщину поета до революційного бунтарства і кріпацького плачу. Шевченко оновився на рідній землі в незнаній для більшости сучасних українців ролі філософа, глибокого аналізатора соціяльних і історичних процесів, провидця тих тенденцій, які ще ледве жевріють на обрії нового українського майбуття. Вперше за останні десятиліття видано в Україні Кобзар без цензурних вилучень, вперше учні повністю прочитали "Заповіт", вперше люди побачили замальовані Шевченком церкви і монастирі, багатьом з яких не судилося пережити більшовицьку руїну.

У незалежній Україні видано життєписи Шевченка, створені кращими дослідниками його життя, але заборонені за недавньої влади. Шевченко постає у них не якимось підпасичем, що прорвався до панських покоїв, щоб нагримати, налякати гайдамацьким бунтом, а повнокровною людиною зі злетами і розчаруваннями, друзями і недругами, коханнями і втратами. Ще замало було часу, щоб уся Україна усвідомила зміни, які сталися із сприйняттям Шевченка в усій його глибині і складності.

Українці за межами України багато зробили для того, щоб світ дізнався про Шевченка. Відкриття пам'ятників йому в закордонних країнах набагато важливіше від помноження їх в Тарасовім краї, бо кожен пам'ятник змушує перехожого чужинця запитати: хто то є? Звідки він? Так світ дізнається про Україну, про її кращих синів. Твори Шевченка перекладені багатьма мовами, хоча їх повноцінне сприйняття в світі потребує ґрунтовної обізнаности з реаліями історії і життя українського народу. Набагато більше, думається, дізнався б світ про Україну і її співця з його малярських альбомів, але, очевидно, поки що батьківщина Шевченка не має коштів на їх видання.

Проте є ще й так звана східня діяспора, для якої Шевченко став символом стійкости серед найважчих випробувань в чужому краї. Саме тому українці Санкт-Петербургу дбають про збереження символічного місця першого поховання Шевченка, про відкриття пам'ятника, меморіяльну квартиру в Академії. Найпершими охоронцями пам'яти Шевченка на берегах Волги, в пісках Мангишлаку, оренбурзьких степах стали тамтешні українці, для яких Шевченко став не тільки поетом, а й прикладом стійкости за тяжких умов.

Знову прийшли березневі дні, коли ми згадуємо Тараса "незлим тихим словом". У вільну хвилину відкрийте поетову книгу і прочитайте з неї бодай кілька сторінок. Ніби з кришталевого джерела зачерпнете ви свіжої води, як символу духовного очищення і збагачення. Знову й знову відкриватимете ви цю книгу й ніколи не буде вам того читання забагато. Тому що спадщина Шевченка — невичерпна, вічна.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про життя в авті

Як тільки розповідаю кому-небудь, що я їду до „Свободи" щонайменше дві години автом в одну сторону і стільки в другу, якщо не має взагалі затримки на дорогах, то на мене глядять недовірливо, аж доки не переконаю, сказавши, де я живу і де знаходиться „Свобода". А якщо новоприбулі почують від мене, що ця віддаль рівняється подібній зі Львова до Тернополя, то хитають головою: мовляв, як це можливо?

Але звичайно кожний, що слухає мою розповідь, стверджує з певністю: „То, власне кажучи, ви живете в авті!".

Так воно на ділі і є. Бо коли вам приходиться принаймні чотири п'ять, часом і шість годин сидіти при керівниці, то вам це авто стає з часом ближче, ніж хата, в якій ви є гостем. Ви знаєте кожний його звук, кожне заглиблення у сидженнях, кожну радіопередачу. Ви можете думати без перешкод на усі для вас важливі теми, можете слухати навіть цікаву розповідь чи повість на стрічці чи гарну музику. В авті повстає спокійно тема до „О-КИ" чи допису, родяться нові ідеї.

Але таке „життя в авті" провадджу не я одна, а тисячі і тисячі американських громадян, яким доля звеліла щоденно переїздити довгі шляхи до праці чи додому. Долаючи свої милі, я не раз спостерігаю "сусідів" в автах, що проїжджають поруч мого, і стараюся вгадати, що вони відчувають, що вони думають, і чи мають те почуття, що і я, немов їхнє авто – це їхній дім. Либонь що так, тому що від недовгого часу, як переносний телефон став дуже популярним, я з певним острахом спостерігаю проїжджаючих „сусідів", які незважаючи на те, що вони тримають в руках керівницю, стараються тримати ще і телефон та гарненько розмовляти з усміхом на обличчі або з діловістю, що її можна дуже легко відрізнити від приємної розмови. Не один раз тепер ставлю собі питання, чи це провадження авта однією рукою не є причиною численних випадків на шляхах США?

Часом доводиться бачити, як водій читає газету, і тут знову насувається питання: як можна рівночасно мати очі на шляху і на газеті? Здається, що менш небезпечним для водія і для тих, що їдуть поруч, це їзда в авті разом із питтям – паперові кубки мають відповідні накривки, щоб водій міг і їсти, і пити, і провадити авто, не обливши себе.

То ж скажіть, чи не є це правда, що в США люди живуть в автах і таки найкраще в них почуваються? Біда лише, коли ця „хатка" на чотирьох колесах відмовить своїм мешканцям і треба шукати за новою. Але я прожила у своїй „лише" 100,000 із гаком миль, то можу ще нею втішатися.

Колись, як ще предсідником УНС був д-р Іван Флис, ми якось зійшли у розмові на цю велику кількість часу, що ми проводимо в авті. Коли я спитала І. Флиса, що він робить в дорозі до УНС, його відповідь була: молюся!

Може б, і мені час про це подумати?

О-КА

Рома Дигдало очолила Крайову Раду УАКР

Рому Дигдало з Трой, штат Мишиґен, 27 лютого ц.р. обрано головою Крайової Ради Українсько-Американської Координаційної Ради (УАКР) у Ню Йорку.

Досі Крайову Раду очолював Іван Ґавдяк, але торік у листопаді, на 4-ій конвенції УАКР, його було обрано президентом цієї центральної громадської організації демократичного спрямування і, згідно зі статутом УАКР, він мусів залишити цей пост на найближчому звичайному з'їзді.

Рома Дигдало, професійний бібліотекар з досвідом праці у системі публічних шкіл та в українській школі при церкві Непорочного Зачаття у Воррен, Мишиґен, є також активним членом Відділу УАКРади і Союзу Українок Америки в околиці Дітройту.

На 4-ій конвенції УАКР вона виголосила програмову доповідь, в якій аналізувала зміни у громадському житті протягом останніх років. Вона закликала до нового підходу у праці, наголошуючи на потребі плянування майбутньої діяльности, замість більш притаманних нам „реакцій на кризи".

У своїй доповіді вона також критикувала „магію єдности", доводячи, що чимало громадян перестали підтримувати УАКР і Український Конгресовий Комітет Америки (УККА), „ховаючись за слово єдність". Таким чином вони скидають з себе відповідальність через „брак єдности". Тим часом різні успішні громадські заходи відбуваються, хоч тієї „магічної єдности" вже роками немає.

Вона пропонувала натомість посилення координації громадських заходів, вироблення пріоритетів громади при співпраці різних великих організацій, як це вже відбувається протягом останніх років, і закінчила свій виступ словами: „Не молімся за єдність, а за добрих лідерів для українців!"

Крім Р. Дигдало, на нюйоркському з'їзді до президії Крайової Ради обрано Василя Марунчака – як заступника, та Ніну Самокіш і Олександра Непреля – як секретарів.

В додатку до звітів членів екзекутиви та представників відділів, Дмитро Косович, скарбник УАКРади, представив бюджет організації на 1999 рік, а президент Ґавдяк повідомив, що він вже підписав договір на оренду нового бюро УАКРади у Вашінґтоні, поблизу Білого Дому. (Тепер бюро знаходиться у столичному передмісті Сілвер Спрінґ).

З'їзд Крайової Ради УАКР висловив окреме признання Зенонові Васильневичеві і його групі за успішну організацію і переведення 4-ої Конвенції у Воррен, в листопаді 1998 року.

Ростислав Хомяк,
Вашінґтон

Юрій Дубінін: «РОСІЇ НЕМА ЧОГО БУТИ СУПЕРДЕРЖАВОЮ»

Посол Росії в Україні вважає, що визначення «стратегічне партнерство» дуже вузьке для відносин Києва і Москви

Юрій Дубінін належить до когорти дипломатів ще радянської школи. І до «голубиного крила» дипломатії СССР його не зарахуєш. Коли більш, ніж два роки тому замміністра закордонних справ Росії Дубінін отримав нове призначення послом в Україні, деякі політики, а разом із ними і мас-медіа виступили за те, щоб Київ не видавав йому згоди на прийняття його, як глави дипломатичного представництва Росії. Однак на новому посту Ю. Дубінін показав, що він володіє не тільки жорсткістю, але і гнучкістю.

Посол Росії в Україні Юрій Дубінін: «Коли зі мною розмовляють українською мовою, я із задоволенням слухаю".

Фото **В.Раснера** («День»).

— Великий договір між Росією і Україною було затверджено, ратифіковано обома палатами російського парляменту. Однак напередодні цієї події по НТБ проводилося пряме опитування телеглядачів, і 9/10 тих, що подзвонили в редакцію, висловилися проти ратифікації. Та й сам процес ратифікації проходив далеко не гладенько. Як ви гадаєте, із чим пов'язано такі настрої?

— Головне в тому, що Договір ратифіковано. Це подія великого значення для зміцнення довір'я між Росією і Україною, для подальшого руху вперед у розвитку їхнього співробітництва. Так, дискусії були палкими. Проте в них було разом із тим багато глибокого, непідробленого інтересу людей до того, яким, на їхню думку, мають бути російсько-українські відносини. До цих голосів варто прислухатися в ході роботи для здійснення Договору і для збагачення наших відносин загалом.

— Іноді складається таке враження, що 1994 року, коли основну роботу стосовно Договору було зроблено, такого напруження пристрастей не було. Коли ж документ проходив через Думу, через Верховну Раду, ставлення стало гострішим. Чи не було це реакцією на внутрішні політичні проблеми в обох країнах?

— 1994 року всім було зрозуміло, що не тільки винести договір на ратифікацію, але навіть підписувати його було передчасно. Як відомо, підписано договір було 1997 року одночасно із трьома основними угодами щодо Чорноморського флоту.

— Яку ролю зіграв у цьому особистісний чинник вашого прем'єр-міністра?

— Вирішальну. Під час повторного розгляду договору Є.М.Примаков, висловившися за ратифікацію, запропонував зручну формулу, яка стосується ратифікації угод щодо Чорноморського флоту і яка була позитивно сприйнята більшістю сенаторів.

— Наскільки відповідає умовна ратифікація світовій дипломатичній практиці?

— Ратифікація повноцінна. У постанові Ради Федерації записано: «Схвалити Федеральний закон «Про ратифікацію Договору про дружбу, співпрацю і партнерство між Російською Федерацією і Україною». Рада Федерації просто запропонувала не вводити Договір у дію доти, доки Верховна Рада не ратифікує три базових угоди щодо Чорноморського флоту.

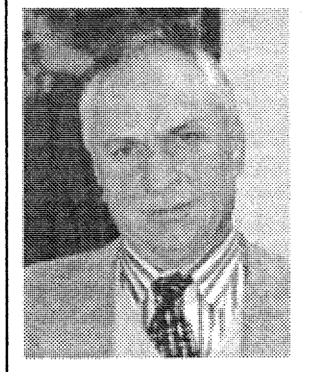
— Чи припускаєте ви, що через 20 років російський Чорноморський флот може піти з України? І друге питання: чисельність особового складу і кількість бойової техніки російського ЧФ у Криму регулюється відповідною українсько-російською угодою і Договором про обмеження звичайних озброєнь в Европі. Однак німецька делегація, яка нещодавно перевіряла виконання цього договору з виїздом у Крим, зафіксувала перевищення росіянами встановлених квот, зокрема, стосовно танків. Як ви прокоментуєте ці порушення?

— Переконаний, що обговорення будь-яких гіпотетичних ситуацій було б протипродуктивним. Стосовно Чорноморського флоту потрібні додаткові угоди, що конкретизують ті або інші питання. Цю роботу варто було б активізувати.

— Ми уважно стежимо за російськими мас-медіа. І створюється враження, що останнім часом деякі російські політики, які грають на «патріотичному полі», — Юрій Лужков, Костянтин Затулін і багато інших — зробили українофобію чи не головним засобом підвищення своєї популярности. Виліплюючи з України образ ворога і борючись (поки що на словах) із цим ворогом, вони створюють собі імідж «державників». І ця тенденція, на жаль, наростає. Чи згодні ви з такою оцінкою?

— Ні. Більше того, чим більше Росія і Україна будуть досягати успіху в розвитку дружби і співробітництва, тим переконливішу відповідь дадуть вони скептикам. Нині починається трудомісткіша і, я б сказав, сенсаційніша робота: наповнення наших відносин, визначених договором, конкретним змістом. Вирішуймо всі проблеми на основі конструктивної копіткої роботи, відвертих переговорів. Загалом відносини наших двох великих країн розвиваються по висхідній. Ми маємо спільне минуле, ми пов'язані незліченною кількістю родинних і дружніх контактів. І я гадаю, що навіть термін «стратегічне партнерство» дуже вузький для характеристики російсько-

(Закінчення на стор. 29)

Віталій Карпенко,
політичний оглядач „Свободи"

РОЗДВОЄННЯ РУХУ

До внутріпартійних розколів ми, здається, уже звикли. Кілька разів дрібнилися республіканці, розшаровувалися „зелені", безкінечно гризлися і ділилися християни, роздвоювалися соціал-демократи-бублики (об'єднані), на очах колються демократи-непівці, на черзі, здається, громадівці і навіть, подейкують, двічі демократи – еНДееПівці. Та ніщо так не розтривожило, ніщо так не вразило, ніщо так не занепокоїло українську національно-демократичну спільноту, як розкол Народного Руху України. Бо Рух – це не тільки найбільша, найпотужніша і найактивніша організована національно-демократична сила, а й єдина правоцентристська партія, яка провела своїх кандидатів за партійним списком до Верховної Ради і створила парляментську фракцію. Бо Рух – це витоки нашої незалежности, історія новітньої України, наша гордість, наша слава і наша надія.

І ось маємо. Здається, РУХнули найкращі сподівання під тягарем запеклої внутріпартійної боротьби. 28 лютого у Києві відбулися Х (позачергові) Всеукраїнські збори Народного Руху України, проведені за рішенням більшости (29-ти) членів Центрального Проводу цієї партії, які виступили проти, м'яко кажучи, авторитаризму свого лідера Чорновола і оголосили йому недовір'я. Збори (а це 420 делегатів з 510, обраних від більшости обласних рухівських організацій) підтримали рішення Проводу і обрали нового голову – екс-міністра екології Юрія Костенка.

Вячеслав Чорновіл на збори не прибув, у властивому йому імпульсивному стилі оголосив їх нелегітимними, а ще раніше прийняв рішення провести партійний з'їзд 6 березня, який його опонентами в свою чергу був класифікований як нелегітимний.

Таким чином, Рух як партія став на порозі розколу, що гострим болем у серці відгукнулося в усіх українських патріотів – незалежно від їхніх політичних симпатій та партійної приналежности. Безумовно ж, це ослабить весь національно-демократичний фронт, який і до цього не був широким та монолітним. Тим не менше, слід спробувати по гарячих слідах розібратися, що ж трапилося і які наслідки це може дати.

Більшість оглядачів конфлікт у Русі зводить до такого собі бунту на кораблі – тобто до конфлікту у його керівництві, прагматична і ділова частина якого не змогла далі терпіти волюнтаризм, некоректність, щоб не сказати самодурство, свого лідера Вячеслава Чорновола. І зовні це здається досить правдоподібно. Тим більше, що привід так думати подав сам Чорновіл і його прихильники, розпочавши шалену і непристойну кампанію у засобах масової інформації проти опонентів, в якій не церемонились у висловах, вивертаючи на люди брудну внутріпартійну білизну. У численних інтерв'ю для преси (а деякі видання їх радо тиражували, смакуючи) Вячеслав Чорновіл, не соромлячись, обливав брудом своїх вчорашніх товаришів по партії, називаючи їх „переродженцями", від яких партія має очищатися (газета „Независимость"). Ще далі пішла чорноволівська газета „Час", в якій Ярослав Кендзьор надрукував замітку, один заголовок якої говорить про її зміст: „Іуда продав Христа за 30 срібняків. За скільки продали Чорновола його 30 апостолів???" Далі іде список цих тридцяти, серед яких, крім молоді (голова молодого Руху Олександер Кириленко, редактор „Полтавської думки" Олександер Кулик, відомий організатор виробництва, генеральний директор славнозвісної „Оболоні" Олександер Слободян, лідер столичної рухівської організації Ярослав Федорин), бачимо імена також фундаторів Руху Івана Драча, Івана Зайця, Павла Мовчана, Дмитра Павличка, Володимира Черняка, Ігоря Юхновського. Очевидний явний перебір: і по іменах, і по кількості. Тим більше, що з Чорноволом залишилось тільки 18 його „апостолів" по парляментській фракції.

До честі „тридцяти", вони не дозволяли собі таких випадів на адресу Чорновола: на з'їзді лунала спокійна, конструктивна, ділова і загалом толерантна критика чорноволівських методів керівництва і його людських якостей – і це було переконливою ілюстрацією того, що люди, які скликали партійний з'їзд, керувалися не стільки особистими образами та амбіціями, скільки вболіванням за справу – українську загалом і партійно-рухівську зокрема.

Попри всю суб'єктивність та емоційну загостреність внутріпартійної полеміки, винесеної на загал, зводити суть конфлікту у Русі тільки до суб'єктивного фактора було б і несправедливим, і неправдивим. Як можна було зрозуміти із дискусії на Х Всеукраїнських зборах, попри амбіційність, авторитаризм, неповагу до колег, нетерпимість до іншомислення з боку Чорновола, не це лежало в основі конфлікту в Русі, а лише ті наслідки, до яких все це привело партію. А наслідки, на жаль, плачевні. Рух – найбільша національно-демократична сила – не зумів стати правлячою партією. Рух, як не парадоксально, свого часу став на перешкоді згуртування всіх правих партій в єдину передвиборну коаліцію, внаслідок чого національно-демократичні сили зазнали нищівної поразки весною 1998 року. Рух, маючи досить чисельну парляментську фракцію, не займався державотворчою законодавчою роботою, підмінивши її поверховою верховнорадівською метушнею та кулуарними переговорами і торгами. Рух не мав твердої позиції в ставленні до влади: замість проводити власну політику і здійснювати політичний тиск на владу на користь української справи, він став партією, яка цю владу обслуговувала.

Ці звинувачення, що прозвучали

(Закінчення на стор. 28)

Україна послідовна...

(Закінчення зі стор. 1)

він приїхав, не маючи відповідної візи. Кілька днів раніше Верховна Рада позбавила п. Лазаренка депутатського імунітету і генеральний прокурор видав наказ про його арешт на підставі обвинувачень у розкраданні державного майна, зловживанні посадовим становищем та інших злочинах.

В ході зустрічі із заступником міністра юстиції США Ериком Голдером Ольга Колінко передала документи, в яких накреслено підстави для депортації П. Лазаренка в Україну. (його також чекає судовий розгляд у Швайцарії, де в грудні він був арештований на кордоні, обвинувачений у відмиванні мільйонів доларів у швайцарських банках, але через кілька днів його звільнили під заставу в три мільйони доларів.)

Під час допитів з працівниками Служби Імігpaції і Натуралізації США, як пізніше заявив амерканський адвокат Павла Лазаренка, він попросив права політичного притулку, заявивши, що є об'єктом політичного переслідування уряду Президента Леоніда Кучми, його політичного опонента.

Ольга Колінько підкреслила, що справа Лазаренка є «чисто кримінальною і ніяким чином не пов'язана з політичними мотивами». А доказом цього, — сказала вона, — є факт, що 315 депутатів, що мають різні політичні переконання, дали згоду на притягнення його до кримінальної відповідальности.

«Політика політикою, — сказала вона, — але де ж гроші, це кримінальна справа і викрадені вони конкретно у держави».

У своїх виступах на конференції і в дискусії за «круглим столом» у посольстві України В. Дурдинець підкреслив, що громадськість України «з увагою слідкує» за справою екстрадиції Павла Лазаренка. «Це стане практичним випробуванням дієвості системи міжнародного і міждержавного співробітництва в боротьбі з корупцією і організованою злочинністю",— сказав він. Він також розповів про деякі заходи, що їх уряд України вжив і плянує вжити в боротьбі з корупцією, а це чітка організаційно-практична система попередження, програми дії і контролю, удосконалення законодавства, ліквідація причин корупції, створення спеціяльних правоохоронних органів і підрозділів, формування клімату доброчесности і використання закордонного досвіду та міжнародної співпраці.

Як доказ діяльности й ефективности цих програм, Василь Дурдинець, серед іншого, вказав на збільшення на 32 відсотки викриття випадків хабарництва і на 25 відсотків числа кримінальних справ. За період 1996-1998 років, «за неґативними мотивами лише з органів внутрішніх справ звільнено 20 тисяч працівників», — додав він. А за минулий рік порушено 51,000 кримінальних справ у економічній сфері.

Василь Дурдинець сказав, що правоохоронні структури України тепер намагаються подолати «надзвичайно складну проблему» — повернення вивезеного до іноземних банків українського капіталу, вартість якого, за деякими підрахунками перевищує 30 мільярдів долярів. Він вказав на те, що для розслідування конкретних кримінальних справ дуже важко отримати документи від так званих «офшорних» банків карібського реґіону. Він порушив цю проблему під час міжнародної конференції (як також в нарадах з представниками міністерства юстиції США) і ряд учасників підтримало його пропозицію про те, що для цього потрібні міжнародна співпраця і конвенції. Він вказав також на те, що вже майже готова до підписання українсько-американська угода, яка накреслює двосторонню співпрацю і американську допомогу Україні в боротьбі з корупцією і організованою злочинністю до 2005 року.

На закінчення дискусії за круглим столом у посольстві Василь Дурдинець висловив запевнення, що Україна «йде по шляху будівництва правової, демократичної держави». «Ми оптимісти», — сказав він, — і хочемо доказати, що ми здатні навести в державі порядок і зробити для наших громадян нормальне, щасливе, людське життя».

В складі української делеґації на міжнародній конференції були також заступник голови Верховного Суду Василь Маляренко, перший заступник міністра юстиції Броніслав Стичинський, начальник головного управління державної служби при Кабінеті Міністрів Геннадій Лелiков, начальник консульського управління Міністерства Закордонних Справ Віктор Кирик і помічник голови Координаційного Ради у справі боротьби з корупцією Михайло Бабій.

Я. Бігун.
Фото автора.

Руху „звільнився"...

(Закінчення зі стор. 1)

волом. А враховуючи попереджувально-діяльну участь влади в особі Мінюстиції щодо визначення леґітимности з'їзду, можна припустити — ще поп'є дбайлива держава крови в «Руху без Чорновола» — ох, поп'є...

Досвідчений у «розлучних» партійних справах лідер ХНС Володимир Стретович попередив побратимів із трибуни: «Рішення — який з'їзд леґітимний і чия правда, залежатиме від того, хто підтримає нинішню владу. Тому що українська держава не є правовою й демократичною, як це позначено в першій статті Конституції...».

І логічними, хоч і риторичними, були запитання пана Стретовича: «А де соратники з «Реформ і порядку»? Де вони? Я не бачу жодного! Де керівники Республіканської християнської партії? Вичікують, а що там буде? Час партизанської війни закінчився. У нас уже є своя держава. Вже не треба бродити, як УПА, лісом і воювати проти завойовників. Сьогодні час сказати: ми за Україну й вона в нас буде, настає історичний момент і ми можемо це зробити з новими людьми, з новими командами у жовтні 1999 року».

Справді, одностайно підтримане з'їздом рішення про зняття авторитарного лідера В.Чорновола аж ніяк не означало зняття питання про кандидата в президенти від Руху. І хоча на порядку денному воно не значилося, ця тема звучала з трибуни з'їзду й активно обговорювалася в кулуарах.

«Справа не стільки в Чорноволові з його вождизмом, скільки в невизначеній позиції самого НРУ відносно президентських виборів і двоїстого ставлення до підтримки Удовенка», — вважає представник Тернопільської регіональної організації. А заступник голови Нікопольської районної організації Володимир Корнієнко сказав кореспондентові «Дня», що сподівається на те, що «Г. Удовенко, побачивши цей хаос, зніме свою кандидатуру. Не хотілося б вірити, що така порядна людина обере тактику гри в піддавки з Л. Кучмою». Той же делеґат Корнієнко розгублено зізнався, що «не може навіть думати про те, що нам доведеться вибирати між представником лівих і нинішнім Президентом». У той же час він підтвердив, що деякі низові структури не настроєні голосувати за Удовенка. Показово, що люди, котрі не вбачають в Удовенкові прохідного кандидата, не в змозі абстрагуватися від установки, що її нав'язував довгий час В.Чорновіл: або червоний реванш в особі Вітренко-Симоненка-Мороза, або хоч який, але реформатор Кучма.

Позбутися цих «рецидивів епохи Чорновола» буде вельми непросто: навіть з'їзд оновленого Руху, на якому Вячеслав Максимович не був присутнім, ясно показав — справа його живе. Наприклад, голова Вінницької управи Володимир Савчук заявив кореспондентові «Дня»: «Ми можемо й втретє не виграти президентські вибори. Але Рух не живе тільки цими виборами, і народ нас зрозуміє, коли ми підтримаємо Кучму, якщо альтернативою йому будуть Симоненко чи Вітренко».

Тепер влада не може розраховувати на те, що Рух добровільно виконуватиме ролю патріотичної сили, яка стане підтримувати владу тільки з почуття патріотизму. Рух відмовляється бути «гарматним м'ясом» політики влади...»

Левко Лук'яненко – почесний голова УРП, є прикладом того, як можна, відмовившись від номінальної влади, зберегти авторитет і політичний вплив.

Фото **Андрія Гудзенка**

Існує ще одна сюжетна лінія заплутаного роману Руху та чинної влади. Лідер молодого Руху не без успіху випробував на делегатах Х з'їзду модель «торгів із Президентом».

За переконанням Вячеслава Кириленка, партія повинна добитися від Леоніда Даниловича чіткого визначення в питаннях зовнішньої (вступ до НАТО), внутрішньої (заборона КПУ) та кадрової політики (визнати й забезпечити вплив Руху в західних областях), інакше «фракція НРУ не натисне жодного ґудзика в парляменті на підтримку владних рішень».

Уже сам факт того, що частину рухівців не бентежить можливість повторити спроби НДП вступити в діялог із владою, до яких Президент поставився «іронічно», говорить про те, що вони внутрішньо готові до того, що не Леонідові Кучмі, а все-таки їм доведеться робити вибір.

Доповідь Юрія Костенка була, певно, наслідком серйозних роздумів, які не день і не місяць ятрили багато душ. Це вилилося у цілком правомірні запитання: «Хто може сказати, якою є стратегія фракції НРУ в ВР? Чого хоче й кого захищає фракція НРУ, крім того, що ми декларуємо державницьку позицію? Але в чому суть цієї державницької стратегії та як вона виглядає, не знає ніхто, навіть члени фракції».

Однак запитання викликали й деякі основоположні тези промови нового лідера партії: «Час бігання коридорами влади й принизливого випрошування другорядних постів закінчився. Від політики обслуговування влади, яку маскували під лозунгами конструктивної опозиції, ми повинні перейти до політики рівноправного партнерства».

Кореспондент «Дня» задала Ю. Костенкові запитання: "На з'їзді, де вирішувалося питання про кандидата в президенти, ви власними руками допомогли Чорноволові топити себе й навіть згадували про якийсь «підпільний обком», що «діє» й хоче посварити Костенка з Чорноволом. Коли ви сьогодні кажете про можливе співробітництво з нинішньою владою, може скластися враження: вас не влаштовувало, що Чорновіл без торгівлі, просто за ідею «лягав» під владу, коли всі навколо щось мали від цього «співробітництва». Тобто ви вирішили змінити умови, за яких Рухові було досить «незалежності» України, а в іншому все буде таким же «конструктивним»?

— Ні, звичайно. Але ми не відкидаємо можливості входження пред-

(Закінчення на стор. 26)

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ANNUAL STATEMENT OF UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC. 1998

ADMITTED ASSETS:

Bonds	$	47,189,084
Common stocks		5,152,627
Preferredstock		1,347,312
Mortage loans on real estate		9,073,867
Certificate loans and liens		815,242
Cash on hand and on deposit		2,625,913
Electronic data processing equipment		111,090
Life insurance premiums uncollected		106,855
Accident and health premiums due		2,680
Investment income due and accrued		826,295
Receivablefromsubsidiariesandaffiliates		262,235
TOTAL ASSETS:	$	67,513,200

LIABILITIES, SPECIAL RESERVES AND UNASSIGNED FUNDS

Aggregate reserve for life certificates and contracts	$	51,019,877
Aggregate reserve for accident and health certificates		31,494
Supplementary contracts without life contingencies		258,359
Certificate and contract claims-Life		1,052,090
Refund accumulations		421,816
Premiums and annuity considerations received in advance		250,097
Interest maintenance reserve		325,959
Commissions to fieldworkers due or accrued		162,478
General expenses due or accrued		157,847
Taxes, licenses and fees due or accrued		80,351
Net adjustment in assets and liabilities due to foreign exchange ra		3,438,757
Liability for benefits for employees and fieldworkers if not include		2,799
Asset securities valuation reserve		1,020,231
Reinsurance in unauthorized companies		191,800
Reserve for unpresented checks		261,313
Orphan's fund liability		181,228
Printing plant expenses due and unpaid		25,730
Unexpired subscriptions to Official Publication		336,335
Deficit net worth of subsidiary		78,628
Rebirth Fund Liability		-38,209
Heritage Defense Fund Liability		-481
Reserve for convention expenses		75,000
Fraternal benefit payable		101,000
TOTAL liabilities		59,434,499
Unassigned funds		8,078,701
TOTAL	$	67,513,200

GENERAL EXPENSES INSURANCE

		Life	Accident and Health	Investment	Fraternal		Total
Rent	$	495,017				$	495,017
Salaries and wages		764,763	58,828	117,656	235,312		1,176,558
Insured benefit plans for employees		184,567	14,197	28,395	56,790		283,949
Legal fees and expenses		19,187					19,187
Medical examination fees		10,808					10,808
Fees of public accountants and consulting actuaries		194,664					194,664
Traveling expenses		25,823			25,823		51,647
Advertising		13,606			13,606		27,211
Postage, express, telegraph and telephone		64,365			64,365		128,729
Printing and stationery		18,613			18,613		37,227
Cost or depreciation of furniture and equipment		95,849					95,849
Rental of equipment		144,782					144,782
Books and periodicals		2,342			2,342		4,684
Bureau and association dues					4,618		4,618
Insurance, except on real estate		29,004					29,004
Collection and bank service charges		7,812		14,946			22,758
Sundry general expenses		38,146					38,146
Field conferences other than local meetings					28,516		28,516
Official publication					470,634		470,634
Expense of Supreme Lodge Meetings					21,100		21,100
Real estate expenses				1,253,587	417,862		1,671,449
Investment expenses not included elsewhere				9,732			9,732
Donation, Scholarships, Etc.					282,567		282,567
Moving expenses		1,843					1,843
Professional fees		96,345					96,345
Youth Sports Activities					1,781		1,781
General Expense Incurred	$	**2,207,536**	**73,025**	**1,424,316**	**1,643,928**	$	**5,348,805**
General expenses unpaid December 31, previous year		117,226	1,347	14,754	97,282		230,609
General expenses unpaid December 31, current year		59,209	1,458	14,493	82,688		157,847
General expenses paid during year	$	**2,265,553**	**72,915**	**1,424,577**	**1,658,522**	$	**5,421,567**

TAXES, LICENSES AND FEES INSURANCE

		Life	Accident and Health	Investment	Fraternal		Total
State insurance department licenses and fees	$	48,401					48,401
Other state taxes, including for employee benefits		17,384	1,337	2,674	5,349		26,744
U.S. Social Security taxes		36,296	2,792	5,584	11,168		55,840
All other taxes		672		-31,544			-30,872
Taxes, Licenses and Fees Incurred	$	**102,753**	**4,129**	**-23,285**	**16,517**	$	**100,114**
Taxes, licenses and fees unpaid December 31, previous year		54,998	-216	-433	-865		53,484
Taxes, licenses and fees unpaid December 31, current year		81,392	-149	-298	-595		80,351
Taxes, licenses and fees paid during year	$	**76,359**	**4,062**	**-23,421**	**16,247**	$	**73,247**

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
Valuation Exhibit-December 31,1998

Total admitted assets	$	67,513,200
LIABILITIES AND UNASSIGNED FUNDS		
Reserve for life certificate	$	51,019,877
Reserve for ADD certificate		31,494
Claim & accrued liabilities		8,383,128
Total liabilities	$	59,434,499
Margin of safety to certificate holders		8,078,701
TOTAL	$	67,513,200

The ratio of admitted assets to total liabilities at December 31, 1998 was	113.6%
The ratio of interest earned on all funds during the year 1998 was	6.5%

(Signed by)
GEORGE SCHAUMANN, MAAA
CPS ACTUARIES
(Consulting Actuaries)

ULANA M. DIACHUK
President

STEFAN KACZARAJ
Treasurer

Нема краще, як на Союзівці

УНСоюз запрошує українські організації і корпорації проводити свої зустрічі, конференції чи інші оказії на оселі Українського Народного Союзу, на Союзівці. Оселя розташована у затишку чудових Кетскильських гір у стейті Ню Йорк. Пам'ятайте, що за ціну, яку ви мали б заплатити у міських готелях, Союзівка пропонує вам можливість відбуття зустрічей протягом цілого вікенду.

Український Народний Союз нещодавно святкував 105-ту річницю свого існування. Протягом усіх цих років УНС дбайливо служив своєму членству і громаді в цілому, наділяючи їх братськими користями. Однією з братських користей є Союзівка. УНСоюз старається надалі втримати Союзівку для себе, для наших дітей та внуків та для нашої громади.

Щоб наша оселя була успішною і прибутковою, вона мусить втішатися підтримкою нашої громади. Літом на цій оселі відбуваються різні табори для передшкілля та молоді, тенісові та плавацькі змагання, концерти, мистецькі виставки, доповіді весільні прийняття та інше. Але у позасезоновому часі Союзівка може служити громаді на інші потреби.

Тому ми заохочуємо організації, корпорації та клюби відбувати свої річні конференції, наради, семінари чи з'їзди на Союзівці і тим самим забезпечити існування цій оселі – клаптику України на американській землі.

На ваше бажання, Союзівка влаштовує бенкети чи менші та більші прийняття. Під вмілою управою головного кухаря, випускника Кулінарного Інституту Америки, тут подаються знамениті харчі, поживні та елеґантно приготовані. Їх подається в їдальні, в конференційній залі, на терасі з чудовим видом гір, чи інтимно — у бібліотеці при ватрані.

Щоб задоволити вас і ваших учасників, приготування страв може бути узгоджене з головним кухарем. На бажання, подаються традиційні українські страви.

Просимо телефонувати до нас, резервуючи Союзівку для вашої наступної зустрічі. Ми докладемо всіх зусиль, щоб ваше перебування на Союзівці було корисним і приємним для вас та ваших учасників. Ґарантуємо доступні ціни.

Просимо пам'ятати: „Нема то, як на Союзівці!". Ми раді допомогти вам. В усіх справах телефонувати: Союзівка – тел. (914) 626-5641 (141) Головна канцелярія – тел. (973) 292-9800 (3067).

Оксана Тритяк,
координатор особливих проєктів УНС.

ПРОТОКОЛ
СПЕЦІЯЛЬНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

що відбулося на оселі УНСоюзу Союзівка 7 та 8 листопада 1998 р.

(ЧИТАЙТЕ НА СТОР 20, 21, 22)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Наша уклінна подяка – Карпатському Союзові

Небувала в історії Закарпаття листопадова 1998 року повінь сколихнула усю Україну й увесь світ, болем і співчуттям відгукнулася у кожному українському серці.

Не залишилася байдужою до людського горя, страждань закарпатців і земляцька громадська організація Карпатський Союз Америки, яка у числі перших звернулася з цього приводу до української спільноти, провела збір пожертв серед наших братів і сестер в далекій Америці й передала громадським організаціям Срібної Землі поважну суму для допомоги потерпілим від повені.

Від глибини душі та з братерською любов'ю висловлюємо Карпатському Союзові, усім жертводавцям – людям доброї волі і ласкавого серця – нашу щиру подяку і просимо нашого Всемогутнього і Милостивого Господа Бога, аби добром і ласкою віддячив усім братам і сестрам, які спричинилися до цього милосердного, достойного справжніх патріотів і християн вчинку.

З глибокою пошаною і вдячністю –
Іван Маргітич,
Єпископ-синкел
для українців Закарпаття
Павло Федака,
голова Закарпатського крайового
Товариства „Просвіта"
Омелян Росул,
відповідальний секретар крайової
організації Всеукраїнського
Товариства політв'язнів і
репресованих

Коментар Карпатського Союзу:

Стверджуємо, що зібрані пожертви переказано: 10,000 дол. – через Українську Православну Кредитівку (24 грудня 1998 р.) і 9,500. дол. – (16 січня 1999 р.) через Кредитівку „Самопоміч" в Ню Йорку. Разом – 19,500 долярів.

Сердечне спасибі всім жертводавцям, список котрих буде поміщений в пресі.

Михайло Шпонтак,
голова Карпатського Союзу Америки

Вшанували пам'ять героїв

Заходом Союзу Українських Ветеранів Армії УНР і Українського Резистансу у Міннеаполіс, Мн., 31 січня 1999 року було влаштовано вшанування пам'яті всіх поляглих за волю України. В українській православній церкві св. Архистратига Михаїла настоятель о. прот Євген Кумка за співучасті о. прот. Миколи Метулинського (церква св. Юрія) та о. прот. Петра Сівки (церква св. Катерини) відслужили Панахиду. Співав хор під керівництвом Галини Корсун. Було традиційне „Коливо" й калач, уквітчаний пшеничними колосками й червоними маками.

По закінченні панахиди перейшли до парафіяльної авдиторії, де відбулася жалобна академія, яку відкрив вступним словом інж. Олександер Полець. Присутні відспівали молитву „Отче Наш". Інж. Микола Денисюк виголосив дуже змістовну доповідь. Наголос був поставлений на останні події нашої боротьби XX століття. Було підкреслено битву під Крутами 1918 року і порівняно її з подіями 1990 року, коли молодь була готова на голодову смерть на площі Києва: „Площа – це наші нові Крути!"

В кінці було згадано і вшановано всіх героїв, поляглих за волю України: „Сьогодні ми з вами хилимо голови перед борцями за волю України, які загинули на полі бою, а також які загинули по тюрмах, були розстріляні в підвалах ЧК, чи НКВД, перед жертвами мільйонового голодомору 32–33 років, перед тими, що лишили свої кістки в тайзі Сибіру.

Низько схиляємось перед молоддю, вимордованою по тюрмах 1939 року. Також згадаймо і героїв Карпатських Січовиків, які загинули в боротьбі Карпатської України з мадярами 1939 року. Хилимо голови перед тими, які життя своє віддали в часі Другої світової війни, де б вони не були: в УПА, в українській Дивізії „Галичина", в Легіоні самооборони чи в інших військових формаціях". Пам'ять про них буде вічною з покоління в покоління. Василь Панчук коротко згадав про події Визвольних змагань 40-их років.

Вірші „Герої Крут" та „Борцям за волю України" продеклямувала Ольга Хоролець. Дуже гарною українською дикцією, з почуттям деклямували діти: Наталка Кушнір – вірш „22-го січня", а Марко Кушнір – вірш „Крути". Наступною точкою була деклямація А. Кушніра „Базар". На закінчення хор церкви св. Михаїла під керівництвом Г. Корсун та всі присутні відспівали пісню „Чуєш, брате мій".

При цій нагоді хочу поділитися моїми враженнями з відвідин могили Крутівців. В липні 1997 року ми з донькою Галиною поїхали в Україну (з українськими туристами з Америки й Австралії). Їхали автобусом до Чернігова. Ми знали, що десь тут є могила Крутівців. З деякими труднощами вдалося знайти могилу. Ми нарвали польових квітів, поклали на могилу і всі разом заспівали „Вічная пам'ять".

В багатьох на очах були сльози. Це ж ми стоїмо якраз там, де боролися й загинули молоді герої-студенти, про яких ми читали, слухали реферати й деклямації, а ось вони лежать тут. Могила висока, конусної форми, покрита зеленою травою, з ясним великим хрестом. Сходи ведуть до пропам'ятної таблиці-плити, на якій тризуб і напис:

„Тут береже Україна сон молодих своїх синів, які загинули геройською смертю в борні за її волю під Крутами 29 січня 1918 року. Побудовано за кошти Братства „Броди-Лев".

Ольга-Змага Хоролець

Євангельський шпиталь в Курітибі лікуватиме дітей Чорнобиля

14 січня ц. р. Євангельський шпиталь Курітиби підписав угоду з Українсько-Бразилійським Центральним представництвом, згідно з якою безплатно лікуватиме дітей з України, вражених радіяцією Чорнобиля. Цього ж дня шпиталеві присвоєно звання „Шпиталь –приятель дітей", надане міжнародною організацією ЮНІСЕФ.

При підписанні угоди був присутній посадник міста Курітиби Кассіо Танігучі, представниця міністра охорони здоров'я Бразилії д-р Жане Рамос Перейра, консул України Валерій Григораш, секретар у справах здоров'я области Парана Армандо Ражжіо, віце-посадник міста Курітиби Алгасі Туліо, епарх українців греко-католиків о. Єфрем В. Кривий, президент Хліборобсько-Освітнього Союзу д-р Євген Чмир, президент Українсько-Бразилійського клюбу інж. Петро Єдин, президент українського культурно-освітнього центру „Полтава" о. Даниїл Козлінський, президент Товариства прихильників української культури Ярослав Гребінник, президент українсько-бразилійської молоді Марко Ногас, директорка культурно-історичного майна міста Курітиби д-р проф. Оксана Борушенко, поетеса Олена Колодій, представник Єпископа УАПЦ протопресвітер о. Микола Милусь, кореспондент української закордонної преси д-р Михайло Рубінець, президент Жіночої організації Наталія Осадчук, лікар Пилип Лукас з Іраті, делегація з міста Прудентопіль в особах о. Петра Бальцара і Мирослава Кривого та інші.

Посадник Курітиби в своїй промові заявив, що Чорнобиль – це найбільша катастрофа плянети, і укладена угода може бути поширена з допомогою міста Курітиби, тому що весь світ мобілізується для допомоги хворим дітям. Президент шпиталю д-р Андрій Захаров сказав, що допомога – це жест християнства.

Підписана угода є результатом попередньої домовлености між міністром здоров'я України А. Сердюком, Організацією фонду молоді Чорнобиля з її президентом Олександром Бойком та президентом Українсько-бразилійського центрального представництва Йосифом Вельґачем-молодшим. Саме він домовився з керівництвом Євангельського шпиталю,що за угодою, укладеною в Україні, тут лікуватимуть українських дітей.

Д-р Михайло Рубінець

В Євангельському шпиталі Курітиби (зліва направо) президент шпиталю д-р Андрій Захаров, дружина консула Олена Григораш, консул Валерій Григораш, президент Українсько–Бразилійського представництва Йосип Вельґач–молодший, директорка Українського музею Режіна Шпак Л. Рубінець, д–р Олена Рамос Перейра, Евнісе Захарова, д–р Михайло Рубінець.

Конференція УЗХ на Оселі ім. Ольжича

Конференція Українського Золотого Хреста (УЗХ) відбулася у вересні 1998 року на оселі ім. О. Ольжича, в Лігайтоні, Па. Її відкрила голова УЗХ Наталія Іванів. Згадано тихою молитвою тих, які відійшли у вічність – співзасновницю УЗХ в 1931 році Павлину Різник, Левку Крупку, д-ра Софію Карпінську-Рабій, Роману Турянську, Юлію Бак-Бойчук, Марію Паславську та інших.

Наталя Іванів у звіті про роботу Головної управи приділила увагу таборам молоді в Україні, які вже 5 років спонзорує УЗХ, розповіла про співпрацю з американськими і українськими громадськими організаціями.

На конференції виступили заступниця голови Наталія Пазуняк, виховна референтка Головної управи Володимира Кавка, заступниця голови і референтка Суспільної служби Марія Гром'як, фінансова референтка Комісії оборони і допомоги Лідія Белендюк, інші діячки УЗХ.

Для членів УЗХ і ОДВУ виголошено доповіді: Н. Пазуняк – „Вклад УЗХ у працю СФУЖО" (до 50-ліття СФУЖО)', Володимира Кавка – „40-ліття таборів молоді УЗХ"; Наталія Іванів – „30-ліття КОД-у'. Для учасників конференції Люба Щибчик і піяністка Рогожина дали концерт.

Н. Пазуняк

Асоціяція українських професорів обрала нову управу

В кінці січня і на початку лютого ц. р. члени Українсько-американської асоціяції університетських професорів (УААУП) обирали (письмово, поштою) нову управу асоціяції. До неї увійшли: голова – Ася Гумеська (U. of Michigan-Ann Arbor); перший заступник – Любомир Винар (Kent State U.); другий заступник – Всеволод Ісаїв (U. of Toronto); третій заступник – Ярослав Білинський (U. of Delaware); секретар-скарбник – Мирон Мельник (Kent State U.). Члени управи: Іван Фізер (Rutgers U.); Василь Янішевський (U. of Toronto), Зенон Мельник (U. of Cincinnati), Леонід Мостович (U. of Kentucky), Іванна Ратич (Rutgers U.) та Марта Трофименко (U. of Delaware).

Члени контрольної комісії: Олександер Сидоренко (Arkansas State U.) та Михайло Калінський (Kent State U.). Директор наукового фонду УААУП М. Мельник повідомляє, що вартість інвестицій НФ становить трохи понад сто тисяч долярів. УААУП є професійною організацією,членом якої може стати кожний викладач коледжу чи університету. Адреса УААУП: UAAUP, P.O.Box 491, Kent, OH 44240.

Св. Миколай „приніс" книжки до НТШ

Хоч знаємо, що Св. Миколай у нашій Українській, як Православній, так і Католицькій церкві є особливо шанований як доброзичливий, милосердний заступник сиріт, вдів і потребуючих, але наш „Св. Миколай" є невідомою нам людиною.

Наш невідомий добродій прийшов під будинок Наукового товариства ім. Шевченка і залишив кільканадцять пакунків, біля 300 томів цінних книжок. Це сталось у суботу, 21 листопада 1998 року. Правда – це було ще далеко до празника Св. Миколая. Цей вчинок ми таки назвали свято-миколаївським, а невідомого добродія – „Св. Миколаєм". Наш „Св. Миколай" не знав, що НТШ у суботу і неділю закрите, хібащо коли в НТШ відбувається якась імпреза, то приміщення відкрите вже після обіду, біля 3-ої години. Наш добродій був певний одного, що з його цінних книжок будуть користати дослідники і науковці. Він не знав і того, що в суботу санітарний департамент міста Ню Йорку підбирає сміття. Наш доброчинець поклав пакунки з книжками перед будинком НТШ, при 63 Четверта авеню. На цей день в НТШ не було заплянованого жодної імпрези. Отже, цінний подарунок невідомого добродія міг був попасти до сміття.

На щастя, що автор цих рядків у ранніх годинах проходив з дружиною біля будинку НТШ і зразу завважив, що перед будинком лежать якісь пакунки. Спершу подумав, що хтось нам підкинув сміття. І таки буває. Дивлюсь до редини у пачку, а там не сміття, а книжки. Дивлюсь за якимось позначками, кому вони належать, але їх немає. Не залишилось нічого іншого, як відкрити двері НТШ і цей цінний дар покласти до будинку.

До сьогодні наш „Св. Миколай" - великий добродій, залишився невідомим, але, як колись Св. Миколай, приніс нам неоцінені скарби. Серед них є багато рідкісних книжок, яких, як кажуть, зі свічкою не знайти. Серед цих книжок є видання 1910, 1920, 1930 і дальших років. Серед журналів – „Українська Хата", що з'являвся у Києві у 1910 році, „Записки НТШ" 1920-их років, видання Всеукраїнської Академії Наук, що з'являлись у Києві у 1923 і 1924 роках, також видання, що з'являлись українською мовою у Петербурзі, Відні, Празі, Ляйпцігу і Берліні. Це справді неоцінені книжки, це просто скарб, за який висловлюємо нашому „Св. Миколаю", жертвенному добродієві, щиру подяку.

При цьому хочу підкреслити, що Наукове товариство ім. Шевченка працює над великим, можна сказати, монументальним проєктом, яким є "Енциклопедія української діяспори", редактором якої є д-р Василь Маркусь. Цей проєкт вимагає не тільки великого вкладу праці, але також значних фінансових засобів. ЕУД має за ціль залишити сліди нашого буття у діяспорі, бо вони можуть скоро зникнути з пам'яті нашого народу, з пам'яті української нації. Що знає український народ в Україні про український науковий світ, український політичний, громадсько-суспільний, культурно-мистецький, економічно-комерційний світ діяспори? Небагато. Все це треба зібрати і записати. Це справді колосальний проєкт, заплянований сім томів, над яким працює дуже мало людей. Ось скоро буде добігати до кінця завершення американського тому у двох книгах, відповідальним редактором якого є д-р Дарія Маркусь. Для здійснення цього тому головна редакція ЕУД у Чикаго створила окремі осередки праці у Ню Йорку, Філядельфії, Гартфорді, Вашінґтоні, Пітсбурґу й інших місцевостях, завданням яких є збирати гасла про людей, організації, установи і місцевості, та про релігійне, суспільне й економічне життя. Цей проєкт вимагає багато фінансових засобів. Тому чекаємо і будемо вдячні, якщо весною прийде до Наукового товариства ім. Шевченка Св. Миколай і допоможе здійснити цей проєкт.

Микола Галів,
директор канцелярії НТШ

ПОПРАВКА

У ч. 7 „Свободи" з датою 12 лютого у дописі „Лісові Чорти" на костюмівці" мало бути, що виконавцем запрошення був ст. пл. Олекса Геврик, а не К. Савицький. – **Ред.**

ХАРАКТЕРИ

Союз лінгвіста і мікробіолога

Богдан Дан Мирослав Тимотей Чопик — професор мови й літератури, поет і публіцист. Він присвятив понад 35 років життя навчанню молодих американців чужинській мові.

Богдан народився у селі Беневі на Підгаєччині 2 січня 1925 року. Вихор Другої світової війни закинув його на чужину. У Бірмінгамському університеті в Англії він здобув ступінь бакалавра комерції, потім — ступінь маґістра з російської мови в Колорадському університеті, ступінь бакалавра права в Українському Вільному Університеті в Мюнхені, став доктором слов'янської філології і доктором лінґвістики.

Учительську праці Богдан Чопик почав під час своїх студій в середній школі у 1958 році, згодом продовжував її в коледжі та як інструктор у Колорадському університеті, а з 1969 року й аж до виходу на пенсію працював у Ютському університеті в США.

Богдан Чопик став академіком Міжнародної академії інформатизації — неурядової суспільно-наукової організації першої категорії при Економічній і суспільній раді ООН в Ню Йорку.

Для професора Чопика, українського патріота, серед скарбів вітчизни одне з перших місць посіла рідна мова — нетлінне знаряддя духової культури українського народу. Думки, почуття, надії та сподівання, філософські й політичні погляди, моральні переконання та естетичні смаки, побутові звички, добро і зло, світло й тіні — абсолютно все діставало в мові, що її викладав професор, своє ім'я, своє позначення, знаходило своє узагальнення та закріплювалось у свідомості студентів. Усе це легко можна відчути в його статтях і монографіях.

Не можна не згадати і внеску професора у пізнання літератури. На його думку, сила мистецького слова криється в живій конкретності, яка несе в собі всю глибину і життєвість, узагальнення ідеального. Якби цієї умови не було дотримано, література не змогла б нас захопити, зворушути, пробудити почуття, емоції.

Слухаючи літературні доповіді професора, я відзначав проблемний характер викладання думки. Проблемне навчання активізує пізнавальну діяльність студентів: знання засвоюються творчо, відкривається широкий простір для індивідуального підходу, а це дає можливість досягти найкращих наслідків в інтелектуальному розвитку студента чи навіть просто уважного слухача.

Професор Чопик написав також чимало статтей на цікаві та важливі суспільно-культурні теми. Багато уваги присвятив він дослідженню спадщини великого українського філософа-гуманіста, просвітителя і видатного поета Григорія Скороводи, переклавши англійською мовою та проаналізувавши його байки і афоризми. Книжка появилася у відомому видавництві Пітера Лянга. Чопик є автором досліджень „На 400-ліття Мелетія Смотрицького" і „Граматика Смотрицького та граматична термінологія", двох збірок власних поезій.

Професор Чопик належить до наукового Товариства ім. Шевченка та Української Вільної Академії Наук в Канаді, Українського Історичного Товариства, Канадської асоціяції славістів, Американської асоціяції університетських професорів, Українського історичного клюбу в Москві, Американської ради вчителів російської мови.

Цікавою є постать Олександри Кудряшевої, дружини професора Богдана Чопика. Вона походить з української родини кубанських козаків. Олександра Кудряшева — професор Російської економічної академії в Москві (колишній Московський інститут народного господарства ім. Плеханова) та академік Міжнародної академії інформатизації.

Самостійне життя О. Кудряшева почала на фабриці. Працюючи, вчилася у вечірній школі, заочно закінчила Інститут мікробіології.

Всупереч усім звичаям, Олександра Кудряшева водночас з дипломною роботою написала кандидатську дисертацію, але в інституті з цим не погодилися і порадили пройти дворічне навчання в аспірантурі. Головне її відкриття — препарат „Александрина" створений в лябораторії інституту. Тоді, в 1984 році, Олександра вирішила експериментувати на собі. Саме тоді вона захистила другу дисертацію, але не прагнула спокійного життя, була новатором. Вона приготувала собі „коктейль" із дріжджів і провела цикл його застосування.

Дослідниця збагнула, що особливості мікробіології можна використати не тільки при розв'язанні харчових проблем, а й взагалі для поліпшення людського здоров'я. Їй стало ясно, що для нормального функціонування всього живого потрібно близько двадцяти видів амінокислот. Це ті цеглинки, з яких будується основа життя — білкова молекула. Більша частина амінокислот синтезується безпосередньо в людському організмі, але є вісім так званих незамінних, які повинні надійти ззовні, разом з їжею.

Шлях до вирішення проблеми амінокислотної неврівноваженості Олександра Курдяшева умовно поділила на дві складові частини. Спершу треба було звільнитися від кількісного фактора, потім розв'язати другу частину завдання — якісну. Вона навчилась робити „Александрину" із заздалегідь визначеними властивостями, щоб препарат міг цілеспрямовано діяти на будь-який уражений хворобою орган.

Препарат прискорює гоєння опіків, ран, післяопераційних швів, збільшує імунітет і стійкість до іонізаційної і неіонізаційної радіяції, поліпшує діяльність нервової і серцево-судинної систем, дає кращий ефект при лікуванні цукрового діябету, функціональних розладів статевої діяльности. „Александрину" радять вживати спортсменам — вона знімає втому від великих навантажень.

Отже, цікаве подружжя — Богдан Чопик і Олександра Курдяшева. Звісно, це союз не просто лінгвіста і мікробіолога, це союз двох обдарованих людей, які обрали нелегкий шлях наукового пошуку і йдуть несхибно цим шляхом у теплі свого подружнього життя.

Володимир Жила

ДАТИ ІСТОРІЇ

1 березня

* 140 років від дня народження українського астронома Р.П.Фогеля.
* 1996 – відкрилося регулярне автобусне сполучення за маршрутом Київ–Лондон–Київ.
* 1914 – перший авіапереліт Київ–Одеса (летун П.Нестеров).
* 1881 – у Петербурзі народовольці вбили царя Олександра II.

2 березня

* 140 років від дня народження єврейського письменника Шолом-Алейхема (Ш.Н.Рабиновича).
* 1995 – Верховна Рада України наклала вето на указ Президента "Про фінансово-промислові групи в Україні".
* 1994 – Україна та Японія у Києві підписали рамкову угоду "Про співробітництво в ліквідації ядерної зброї в Україні та створення Комітету по співробітництву". Це перша угода, підписана між двома державами.
* 1993 – указом Президента України засновано Академію медичних наук України.
* 1917 – російський цар Микола II зрікся престолу.
* 1876 – народився український історик Мирон Кордуба.
* 1882 – народився український письменник Архип Тесленко.
* 1811 – народився український поет Антон Могильницький.

3 березня

День незалежності Болгарії. День визволення від османського ярма.
* 80 років від дня народження українського математика О.В.Погорєлова.
* 1994 (3-7 березня) – у ході офіційного візиту Президента України до США підписано спільну заяву про дружбу та співробітництво між двома країнами.
* 1917 (3-4 березня) – утворення Центральної ради – представницького органу українських громадських організацій.
* 1917 (3-5 березня) – ліквідація органів царської влади в Україні.
* 1893 – народився український співак і педагог І.О.Паторжинський.
* 1866 – засновано Київську російську публічну бібліотеку. Тепер - Національна парляментська бібліотека України.
* 1861 – скасування кріпацтва в Росії.
* 1669 – у Глухові укладено договір між козацькою старшиною і гетьманом Дем'яном Многогрішним та московськими послами – Глухівські статті: обмеження козацької автономії; заборона переходу селян у козацький стан; визначення 30-тисячного козацького реєстру; заборона зносин з іноземними державами.

4 березня

* 1996 - у Києві представники України та Канади підписали Конвенцію про уникнення подвійного оподаткування та попередження ухилень від сплати податків на доходи та майно.
* 1826 – народився український і російський громадський діяч, історик та соціолог Олександр Стронін.

5 березня

* 70 років тому засновано Запорізький державний український музично-драматичний театр імені М.О.Щорса.
* 1996 – Верховна Рада України ухвалила Закон України "Про рекляму".
* 1992 – Верховна Рада України ухвалила Закон "Про представника Президента України".
* 1953 – помер Й.В.Сталін.
* 1939 – Київському університетові присвоєно ім'я Тараса Шевченка.
* 1827 – народився український поет, байкар Леонід Глібов.

6 березня

* 60 років тому в Києві відкрито пам'ятник Т.Г.Шевченкові.
* 1991 – Міністерство юстиції України зареєструвало Національний олімпійський комітет.
* 1951 – помер український письменник, державний та політичний діяч Володимир Винниченко (1880-1951).
* 1939 – відкриття у Києві пам'ятника Тарасові Шевченкові.
* 1856 – народився російський графік, ініціатор видання альбому "Малюнки Т.Шевченка" Василь Мате.

7 березня

* 150 років від дня народження американського селекціонера Лютера Бербанка.
* 115 років від дня народження українського актора М.Л.Лярова.
* 1921 – декрет РНК УССР про організацію робітничих факультетів (робфаків).
* 1856 – народився український художник, фольклорист і етнограф Порфирій Мартинович.

НАЧЕРКИ ДО РОЗДУМУ

Як зберегти наші сили?

Найперше мусимо краще скоординувати нашу працю між нами самими. Зараз ми надто роздріблені різними організаціями або середовищами. Це дуже негативно впливає на збереження наших сил та нашої ідентичности. Забагато егоїзму: перше – „я", друге – моя партія, а третє – Україна. Наш щойно минулий VII з'їзд СКУ виявив, що у діяспорі надто багато уваги присвячується партійним міжусобицям, які зовні мають вигляд спроб об'єднати наші сили. Замість того, щоб якнайкраще помогти Україні, на перший плян висувається питання, хто буде верховодити. Подібне діється в інших діяспоричних осередках, в інших країнах. При здоровому глузді і належному відчутті демократичних принципів можна було б набагато більше зробити для України.

Організації, які працюють тихо і послідовно, є вартісніші для добра України, як середовища, які оперують демагогічними фразами і претендують на провідництво у діяспорі. Україна їх не слухає. Останні вибори в Україні виявили сумну дійсність, що необ'єднані демократичні сили, крім, може, Руху, не здобули належного представництва у Верховній Раді, і ліві сили, включно з комуністами, перемогли. Єдиною розв'язкою для збереження наших сил є об'єднання і спільна праця для добра України. На терені США, на 13-му Конґресі УККА, були штучно створені однією партією обставини, у висліді яких 27 організацій вийшли з УККА і створили Українсько-Американську Координаційну Раду, яка працює на базі демократії, а не диктатури. Вона існує вже 18 років. Її управа дальше бажає об'єднання на основі паритету; вона репрезентує різні політичні та суспільно- громадські організації і має демократичну структуру. Якщо УККА не бажає об'єднання на основі паритету, то УАКРада пропонує створити кількачленний комітет (6-8 осіб) з ротаційною системою проводу для репрезентації українців на терені Америки перед урядом США і урядом та Верховною Радою України.

Українська діяспора має дві можливості: або асимілюватися, або інтеґруватися. Для асиміляції не треба нічого робити – українська ідентичність поволі зникне на терені даної країни. Нам треба дозволити повільну інтеґрацію під умовою збереження своєї ідентичности. Щоб це ставалося, мусимо звернути увагу у першу чергу на молодь, церкви і школи. Нам треба подбати, щоб наші діти вивчали, крім мови країни, у якій живуть, українську мову, і вивчали та зберігали наші культурні надбання і традиції. Нам треба подбати про належні кадри учителів і підтримувати українське шкільництво. Треба подбати, щоб наші діти вивчали і практикували релігію, яка була б основним засобом збереження нашої ідентичности. Нам треба подбати, щоб наші діти вступали у молодечі організації. Треба, щоб наша молодь включалася у політичне життя країн, у яких живе, і впливала на те, щоб ці країни також у міру потреби помагали Україні. Треба подбати, щоб наша молодь належно вивчала нашу історію і культурні надбання України, і щоб у міру спроможности включалася у різні допомогові акції для України.

Тільки у такий спосіб можемо вірити, що українська діяспора на різних місцях поселення збереже свою ідентичність і буде корисною і помічною для України на довгі роки.

Зенон Василькевич

СХІДНЯ ДІЯСПОРА

Українці в Санкт-Петербурзі

В історію великого міста Санкт-Петербургу, яке впродовж 215 років було столицею Росії, невід'ємно ввійшли українці. Запорізькі козаки у пороховому диму Північної війни допомогли Петру Першому утвердитися на берегах Неви. Вони ж у рабській праці будували це місто. Тут пролягали життєві шляхи гетьманів Івана Мазепи, Павла Полуботка, Кирила Разумовського, кошовий отаман Петро Калнишевський відстоював тут перед Катериною Другою права українського козацтва.

Коли на межі двох століть, у 1898 році, в Петербурзі було засновано Товариство імені Шевченка, слов'янський світ вже зачитувався поезією Великого Українця, милувався українськими пейзажами геніяльного художника Архипа Куїнджі, із захватом сприймав "Запорожця за Дунаєм" Гулака-Артемовського і "Ніч перед Різдвом" Римського-Корсакова.

Заслуга створення Товариства імені Шевченка в Петербурзі належить Михайлові Микешинові, Данилові Мордовцеву, Андрію Маркевичеві. Це були на той час відомі діячі російської культури і щирі шанувальники малярського і літературного таланту Тараса Шевченка. Усі троє знали його особисто. Як відомо, академік живопису Михайло Микешин уже в первісному варіянті пам'ятника Тисячоліття Росії пробував увічнити образ українського поета-бунтівника, пізніше плідно працював над ілюстраціями до творів Шевченка і залишив добрі спогади про нього.

Данило Мордовцев (Мордовець) походив зі старовинного козацького роду і був свого часу відомим петербурзьким літератором. З його великої спадщини на особливу увагу заслуговують твори, присвячені козацтву, — "Гайдамаччина", "Сагайдачний", "Козаки в морі", написані, поза сумнівом, під впливом Тараса Шевченка. Ще за життя поета Данило Мордовцев позитивно відгукнувся у петербурзькій пресі про його "Кобзар" 1860 року видання, пізніше видрукував спогади про зустрічі з поетом.

Нарешті, третій — Андрій Маркевич, син відомого історика Миколи Маркевича, був не тільки музично обдарованою людиною, одним із засновників петербурзької консерваторії, але й досить впливовим в місті. Він особливо багато зробив для вилучення з архівів Третього відділення рукописів Шевченка, їх опублікування і повернення в Україну.

Майже чотири роки минуло, доки Товариство дістало дозвіл на існування. В неділю, 29 листопада (за старим стилем) 1898 року відбулись перші збори товариства, яке мало офіційну назву "Товариство імені Т. Г.Шевченка для допомоги потребуючим вихідцям з південної Росії, які навчаються у вищих навчальних закладах Санкт-Петербургу". Обраний на зібранні головою товариства Андрій Маркевич залишався на цій посаді до кінця свого життя (1907 рік). Товариство існувало до 1917 року і на диво багато зробило для збереження геніяльної спадщини Тараса Шевченка. Воно сприяло виданню "Кобзаря" 1906 і 1908 років під редагуванням Доманицького, а у 1911 і 1914 роках випустило альбоми малюнків Тараса Шевченка.

Товариство брало активну участь в заходах, пов'язаних із сторіччям від дня народження поета (1914-ий рік) і, зокрема в збиранні коштів і проведенні конкурсу на кращий проєкт пам'ятника поетові.

Про впливовість петербурзького Товариства імені Тараса Шевченка промовисто свідчить той факт, що його членами в різний час були Д. Менделеєв, В. Короленко, І. Рєпін, К. Реріх, М. Заньковецька, М. Кропивницький, М. Лисенко, Марко Вовчок.

З історичних джерел і спогадів сучасників відомо, що українських товариств у Петербурзі було кілька. Від 1909 до 1917 року активно діяв український клюб "Громада". Дореволюційний Петербург зробив чималий внесок до україністики. Тут були видані твори не тільки Тараса Шевченка, але й "Енеїда" І. Котляревського, 200-ліття якої недавно відзначено, "Історія запорожських козаків" Д. Яворницького з малюнками І. Рєпіна, "Історія України-Руси" академіка М. Грушевського.

У наступні роки хвилі пореволюційної українізації докотилися й до Петрограду (який на той час втретє змінив назву і став Ленінградом). Тут діяли Капеля бандуристів, Український театр, у 1933-1938 роках на заводі "Монументскульптура" було відлито пам'ятники Тарасові Шевченкові для Києва і Харкова. В сумновідомі 1937-1938 роки через наше місто пройшли по етапу на Соловки і до Сиктивкару тисячі жертв масових репресій. До них було приєднано багатьох діячів української культури нашого міста.

У повоєнні роки на відновленні і розширенні міста працювало багато українців, яких закинув сюди голод 1947 року і наступні оргнабори робітничої сили (був такий вид вербування нових робітників у віддалені регіони країни). Чимало українців відтоді залишилось в місті. Їх згуртуванню в єдину спільноту сприяло відзначення 100-річчя від дня смерти і 150-річчя від дня народження Тараса Шевченка. Озвалася в серцях туга за Україною, і люди масово прийшли на урочисті імпрези.

Відтоді, як в Академії мистецтв відкрилася у 1964 році меморіяльна майстерня Тараса Шевченка в місті регулярно проводяться Шевченкові вечори, Дні української культури. У цих заходах брали незмінно активну участь літератори О. Прокоф'єв, Н. Браун, П. Жур, М. Комісарова, бандурист Олексій Чуприна, А. Школенко, художники Ф. Гуменюк, В. Кальненко, О. Дручило, Н. Коваленко, провідні артисти петербурзьких театрів, а також України.

Готуючись до 175-річчя від дня народження Тараса Шевченка, українська спільнота міста, об'єднавши найсвідоміші інтелектуальні і творчі сили, звернулася до громадськості Петербургу і України із закликом увічнити на берегах Неви пам'ять великої людини — встановити пам'ятник Шевченка, заснувати Український культурний центр його імени. У 1988 році було зареєстровано спершу у Фонді культури, а потім в мерії Українське громадсько-культурне товариство ім. Тараса Шевченка. Відтоді стало помітним зміцнення зв'язків з державними і громадськими організаціями України. У 1989 році було урочисто закладено камінь на місці майбутнього пам'ятника, відзначено меморіяльним знаком також місце першого поховання Т.Г. Шевченка на Смоленському цвинтарі.

У березні 1993 року Петербурзьке українське товариство стало колективним членом Всеукраїнського благодійного фонду ім. Тараса Шевченка, який очолює праправнучка поета по сестрі Катерині — Людмила Красицька.

Маючи програмну мету відродження кращих національних традицій Петербургу, наше товариство почувається прямим спадкоємцем дореволюційного Товариства ім. Тараса Шевченка. В останні роки багато зроблено для об'єднання українців нашого міста, популяризації української культури і народних традицій. Ми пишаємось тим, що у Петербурзі проживають два лавреати Шевченківської премії — письменник Петро Жур і художник Феодосій Гуменюк, а в культурних програмах беруть активну участь заслужені артисти Георгій Кузовков, Сергій Новожилов, Георгій Заставний. В березні 1993 року режисер Віктор Гончаренко відновив українською мовою оперу "Запорожець за Дунаєм". Понад 60 музичних творів написав за поезіями Шевченка композитор Віктор Панченко.

Зусиллями голови Фонду української культури Валентини Блажук створено Хор української пісні, який під керівництвом проф. Миколи Романовського дарує шанувальникам українського співу свої пісні. Хор співає не лише українську клясику, а й пісні за творами сучасників, членів нашого товариства. Петербурзькі художники-українці об'єдналися в братстві "Кобзар" і провели кілька колективних і персональних виставок. Великий успіх мала в Києві виставка "Козак Мамай з Петербургу", а також персональна виставка О. Дручила і В. Цапка в Канаді.

Поети з літературної секції товариства А. Дорошенко, Г. Красилич, О. Полішкаров та інші видали кілька збірок і особистих томиків віршів. Останнім часом композитори В. Власов, В. Панченко, В. Стратуца написали понад 50 пісень на слова місцевих українських поетів. Цікаві вечорниці проводить В. Іващенко.

Українське товариство має й свої видання. Олександр Стащак доклав багато зусиль до видання журналу "Забуга Червона", В. Великодній видав перше число української газети. Опрацювали наукові твори проф. Л. Лукашевич — "Україна — історико-економічний огляд", "Україна — сходження до незалежности", мали свої публікації проф. Зубик, А. Кононенко. Продовжує шевченківську тему невтомний Петро Жур. За підтримки товариства видано його нову книгу "Шевченківський некрополь Петербургу", готуються видання російською мовою його капітальної праці "Труди і дні Кобзаря". За останні два роки більш як на двісті томів поповнилася бібліотека товариства. Частину цих книг ми подарували для загального користування публічній бібліотеці міста. Особливо вдячні ми почесному членові нашого товариства, відомому скульпторові з Канади Леонідові Молодожаниннові за дарунок місту бронзової скульптури Тараса Шевченка, яка стане пам'ятником у травні 1999 року.

Успішно завершилися наші клопотання про відкриття в Петербурзі консуляту України. Консулят діє, генеральним консулом призначений колишній посадник Севастополя Віктор Семенов. Спільно з Україною ми провели кілька імпрез, брали участь у фестивалях "Червона Рута", "Усі ми діти України", форумах і виставках. 1 грудня 1997 року з ініціативи Товариства ім. Шевченка та Фонду української культури засновано міську Українську національно-культурну автономію, яка офіційно зареєстрована 3 березня 1998 року. Рада автономії опрацювала перспективну програму розвитку. Попереду у нас багато роботи, але ми віримо, що подужаємо виконати усі передбачення.

Микола Жигло,
голова Української
національно-культурної автономії
м. Санкт-Петербурга, Росія.

СТЕЖКАМИ ВЕЛИКОГО ЖИТТЯ

ТАРАС І АГАТА

Тарас Шевченко, рядовий першого лінійного батальйону, що стояв у Новопетровському укріпленні над Каспієм, вперше побачив Агату Ускову невдовзі після смерти коменданта фортеці підполковника Антона Маєвського. Агата приїхала на півострів Манґишлак з чоловіком Іраклієм. Молодій киянці в пустельних закаспійських місцях було нелегко. Серед офіцерів зустрічалися, щоправда, шановні люди, але більшість складали якщо не затуркані служаки, то гуляки й п'яниці, яких довело до згуби дике безлюддя. Щастя, що Іраклій був людиною поміркованою, вихованою, не цурався засланців з числа учасників польського бунту, з якими і його Агаті, що була польського походження, можна було перекинутися рідним словом. Поляки на засланні працювали топографами, геодезистами, гідрографами, вивчали й описували нові володіння великої імперії.

Тарас Шевченко, учень Карла Брюллова, випускник Санкт-Петербурзької Академії мистецтв, вигідно вирізнявся на загальному тлі. Засланий спершу у штабні міста, він мав там широке коло знайомств, ходив у цивільному одязі, побував як рисувальник в експедиції морського офіцера Олексія Бутакова на Аральському озері, але після конфлікту із земляком-полтавцем, прапорщиком Миколою Ісаєвим, і доносу останнього, був засланий восени 1850 року в найдальший куток, до невеликого укріплення на Манґишлаку.

Я приїхав до цього поселення, яке тепер має назву Форт Шевченка, з нового міста Актау, яке донедавна теж називалося Шевченко, хоча за життя поета ще не існувало й виникло за совєтської влади завдяки видобутку тут уранової руди. Мій літак прибув до Актау серед ночі, а вранці я вже спостерігав, як водій рейсового автобуса Максим Литвишко, чоловік з Дрогобича, лаштується в дорогу, запасає воду, кладе кошму з верблюжої вовни та інше, необхідне на випадок якоїсь пригоди в пустелі... Автобус викотився за стирчаки висотних будинків (інших тут немає, місто збудоване за пляном мікрорайонів – довкола житло, всередині школа й дитячий садок), біля яких подекуди біліли юрти місцевих мешканців, які вдень сиділи в бетонних помешканнях, а ночувати йшли у звичне житло. Далі був безмежний пласкиий простір, вкритий в цю пору раннього літа дрібноцвіттям якоїсь рослинности, поміж яких пробивалися яскраві гіяцинти на коротких ніжках...

Укріплення з'явилося попереду двома висотами, біля яких лежало жалюгідне, голодне й спрагле поселення, де жили вояки з радіостанції і, вочевидь, сім'ї службовців спеціяльної комендатури, яка завідувала численними тут таборами ув'язнення суворого режиму. На вершинах ніхто вже не жив; на меншій я виявив обов'язкове погруддя Леніна, а на більшій лежали рештки солдатського житла. Унизу збереглося щось схоже на парк з товстим стовбуром-приземком Шевченкової верби, будинок коменданта й землянка, де його мешканці (серед них і Шевченко) ховалися від полуденної спеки. Попід горою тягнулася вуличка, на якій найприкметнішим був будинок колишнього підприємця, перетворений на клюб. Біля дверей сиділи приплюснуті кам'яні леви, до яких Шевченко пропонував зробити табличку: „Се леви, а не собаки".

Майор Іраклій Усков, коли приїхав до укріплення, продовжив старання своїх попередників у справі благоустрою селища, влаштування поливних городів, насадження дерев. Укріплення тоді мало звичайне гарнізонне життя – з очікуванням візити начальства, місцевими скандалами, нудьгою солдатських буднів. Поява у фортеці привабливої 22-річної Агати викликала пожвавлення. З нею приїхала няня маленького синочка зі своєю сестрою, яку згодом Шевченко намалював як „казашку Катю". Сам Шевченко ночував у казармі, вдень любив нести службу на караульному пості „флагшток" (це там тепер стоїть „на варті" бетонний Ленін), звідки можна було першим побачити поштовий човен з Гур'єва.

Саме з пошти, вочевидь, почалося близьке знайомство Шевченка з Агатою. Новий комендант погодився, щоб на його ім'я адресували листи до Шевченка, і поет став бувати в домі Ускова. Агата охоче слухала його оповіді про столичне життя. Раніше в укріпленні побувала геологічна експедиція, яка обстежила гори Каратау. Шевченко брав в ній участь й заприятелював з засланцями-поляками, які були в цій експедиції. Саме з листів поета до Броніслава Залєського ми знаємо про його почуття до Агати.

Спробую перекласти українською мовою один з листів Тараса:

„Яке чарівне, дивне творіння – цнотлива жінка. Це найблискучіший дар у вінці творінь. Коли б не оце єдине, рідне моєму серцю, я не знав би, що з собою вдіяти. Я покохав її величаво, чисто, усім серцем і вдячною моєю душею. Ця найчарівніша жінка є справжня благодать. Це одна єдина істота, якою я захоплююся іноді навіть до поезії. Отже, я більш-менш щасливий... Можна сказати, що я вповні щасливий... Та чи ж може бути інакше в присутності високоцнотливої й фізично прекрасної жінки? Що мені ще написати тобі, друже мій єдиний? Нічого не напишу, щоб не зіпсувати листа якоюсь сумною думкою. Чи не так? Жоден лист до тебе не закінчується так відрадно, як цей. Велика річ – співчуття до усього благородного в природі. Якщо це співчуття поділяється з кимось, то людина не може бути нещасливою".

Вочевидь, в гарнізоні помітили, що конфірмований художник шукає товариства дружини коменданта укріплення. Пішли плітки. Можливо, Іраклій Усков – людина вихована, застеріг Агату від небезпеки, а може й сам Шевченко освідчився їй і тим відлякав значно молодшу від нього жінку. Ми ніколи не дізнаємось... Але щось сталося між ними й Агата віддалила поета. Шевченко пережив цю подію з великим болем. Він написав до Залєського (даю в перекладі з російської мови): **„Справжнє горе так страшно вразило мене, що я ледве володів собою. Я й досі не можу заспокоїтися. У таких випадках потрібний серцю найщиріший і найбезкорисливіший друг. Агата, моя моральна, моя єдина опора, зараз похитнулася і раптом стала порожньою і безжиттєвою. Я так приголомшений цією невдачею, що ледве відрізняю чорне від білого...".**

Можливо, Агата тверезіше оцінювала реалії: яким би талановитим, розумним, освіченим не був Шевченко, але між ними існувала велика різниця віку й соціяльного становища: вона – дружина старшого офіцера, а він – засланець, солдат із казарми. Шевченко ж, можливо, нехтував цими обставинами.

Закаспійський роман спалахнув і відцвів, як пустельний гіяцинт. Але не вплинув на гарні взаємини між Шевченком і Усковими. Тарас Григорович бував у них, наставляв й навчав двох доньок, які народилися у форті й вижили, на відміну від двох синочків молодого подружжя. Дівчатка називали його

(Закінчення на стор. 24)

З УКРАЇНИ І ПРО УКРАЇНУ

ДО 50-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВОЛОДИМИРА ІВАСЮКА

Ніколи не вмре його пісня

4 березня 1999 року припадає 50 років від дня народження Володимира Івасюка. З цієї нагоди в Чернівцях відбудеться цілий ряд заходів, про які повідомила нас директор Чернівецького меморіяльного музею В. Івасюка Парасковія Нечаєва. Дирекція музею заплянувала, спільно з Чернівецьким державним університетом, при підтримці обласного губернатора Т. Бауера, провести науково-теоретичну конференцію „Володимир Івасюк. Життя й творчість на тлі епохи". Конференція відбулася у Чернівцях 3 березня 1999 року, а тематика виступів включала аналізу композиторської і поетичної творчости В. Івасюка, визначення його місця в системі координат сучасної музики і ролі Івасюка в національно-культурному процесі 70–90-их років. Тези виступів будуть відтак надруковані.

Також найближчим часом у Києво-Печерському історико-архітектурному заповіднику має відкритися виставка „Спогад, що не поверне" з фондів Чернівецького музею.

Чернівецькі бандуристки, якими керує Раїса Кузьменко, готують сценічну презентацію зібраної й укладеної Володимиром Івасюком книги народних пісень „З-над Черемоша й Прута". Ще на початку 90-их років батько композитора письменник Михайло Івасюк надіслав рукопис книжки до видавництва, проте, на жаль, досі здійснити цей проєкт не вдалося.

Уже втретє проводиться також конкурс юних композиторів „Мандрівний музика". Перші два пройшли дуже вдало. Один з конкурсів був профінансований Міжнародним фондом „Відродження". На жаль, досі через брак коштів не завершено праці над експозицією музею.

Інформуючи про усі приготування до цього 50-літнього ювілею В. Івасюка, директорка меморіяльного музею запрошує до участи у святкуваннях українців з-за океану.

О.К.

Майже два роки перебуває в неволі українська залога

В липні 1997 року вантажне судно „Дубай Валюр" перевозило знаряддя для добування нафти з Індії до Нігерії. Корабель обслуговували 27 українських моряків. Морська буря скинула частину обладнання в море. І коли корабель прибув до Нігерії, власник вантажу Ісіді домігся арешту моряків і корабля, жадаючи 17 мільйонів долярів відшкодування, хоча експерти ствердили, що втрати не перевищують 200 тисяч долярів. Моряків утримували на кораблі без харчів, води і медикаментів. Люди почали хворіти.

До кінця минулого року вживали різних заходів з метою звільнення моряків, але всі вони були зігноровані Ісіді, власником нігерійської нафтової компанії.

Врешті-решт, під тиском урядів Мальти, Росії, України, Англії і ряду організацій, у вересні минулого року було звільнено 23 рядових моряків, а чотири члени командного складу залоги і далі перебувають під охороною озброєної варти. Стан звільнених моряків вказує на те, що майже дворічна ізоляція на кораблі є причиною психічного і фізичного виснаження. Заходи щодо звільнення чотирьох членів залоги тривають, але тяжко передбачити, коли і як закінчиться ця сумна пригода.

На нашу думку, слід подякувати директорові Центру охорони громадянських прав моряків в Ню Йорку Дагласові Стівенсонові, який доклав багато зусиль, щоб визволити українських моряків, а також Андрієві Ластовецькому, членові президії Української Американської Координаційної Ради, який допомагає Дагласові Стівенсонові у його піклуванні про залогу.

Осип Труш,
Юніон, Н. Дж.

"Свобода" на "Русском базаре"

Російськомовний журналіст, колишній киянин Олександер Бураковський написав тривожну статтю "Вперед, до перемоги..." про становище в Україні, яку опублікувала 19 лютого ц.р.в Ню Йорку газета "Русский базар". Автор звертає увагу на те, що долю змученого кризою 50-мільйонного українського народу знову "від імени і за дорученням" вирішує один "дядя". Цього разу ним стає голова Верховної Ради Олександер Ткаченко, який агітує за негайний вступ України до Міжпарляментської асамблеї СНД і усе частіше критикує Президента. Його виступи схвалює "ліва" більшість парляменту, серед якої є й такі депутати, які демонстративно не підводяться з крісел при виконанні гимну України в день відкриття нової сесії Верховної Ради.

Олександер Бураковський, розповідаючи про бажання українського прем'єра Віталія Пустовойтенка отримати в Америці нові кредити на підтримку української економіки, помітив і публікації "Свободи", звернуті до української спільноти, якій пропонується листами і зверненнями до Конгресу підтримати клопотання В. Пустовойтенка. У статті зокрема говориться: "Представники політичної еліти української діяспори (УАКР, УККА, УНС, Вашінгтонська група) підтримали дії уряду В.Пустовойтенка і Президента Л.Кучми". Як відомо, успіху досягнуто.

Ця публікація, окрім співчутливого ставлення до України, має ще одну рису — добре, що ми читаємо пресу інших етнічних груп не тільки з метою критичних заяв і спростувань. **(ЛХ).**

Є й добрі вісті з України

Серед повені пригноблюючих вістей з України про затяжну економічну скруту й інші негаразди в суспільстві часом і не помічаємо добрих вісток, що теж надходять звідти. А вони є, бо є там і діють ідейні люди і такі ж громадські організації, для яких доля України не байдужа. Про одну з них хочу тут розповісти.

Це природоохоронне добровільне товариство „Зелена Україна", з осідком в Києві. Почин до заснування цього товариства дав 1995 року Національний екологічний центр України (ЕкоЦентр). Програма праці товариства включає розробку та здійснення проєктів, спрямованих на збереження і охорону природи в Україні, поширення в Україні і на міжнародному рівні інформацій про природоохоронну діяльність.

Проєкти примноження зелених насаджень здійснюються кожного року при співучасті шкільної молоді, студентів та добровільних груп громадян. В межах програми відзначається кожного року Всесвітній День Землі, проводяться інші еколого-виховні заходи. Очолює товариство довголітній захисник природи в Україні д-р Тетяна Гардашук. Вона добре обізнана з природоохоронною діяльністю в країнах Ради Европи, як теж співпрацює з рамени ЕкоЦентру в програмі Міжнародного озеленення землі, яку спонзорує американська громадська організація „Ліси Америки".

Зокрема важливою є робота цього товариства в Раді Европи. Діяльність Ради Европи не обмежується лише політичними і господарськими справами, але включає такі екологічні питання, як охорона і розвиток Дунайського басейну, що безпосередньо заторкує Україну. Товариство „Зелена Україна" тісно співпрацює з Центром інформації та координації Ради Европи і діє як Національна агенція того центру в Україні.

З цією метою, для кращого розповсюдження інформаційних матеріялів, починаючи з 1998 року, і завдяки фінансовій підтримці з боку посольства Голляндії в Україні, воно видає двотижневий екологічний бюлетень „Жива Україна". Головним редактором є академік НАН України Юрій Шеляг-Сосенко. До редакційної колегії входить 60 працівників, між ними два зі США – Христя Соневицька і автор цих рядків. Для зацікавлених подаю адресу бюлетеня „Жива Україна": 252004 Україна, м. Київ, вул. Терещенківська 2.

Володимир Сушко

ДОПОМАГАЄМО УКРАЇНІ

„КЛІНІКА НА КОЛЕСАХ"

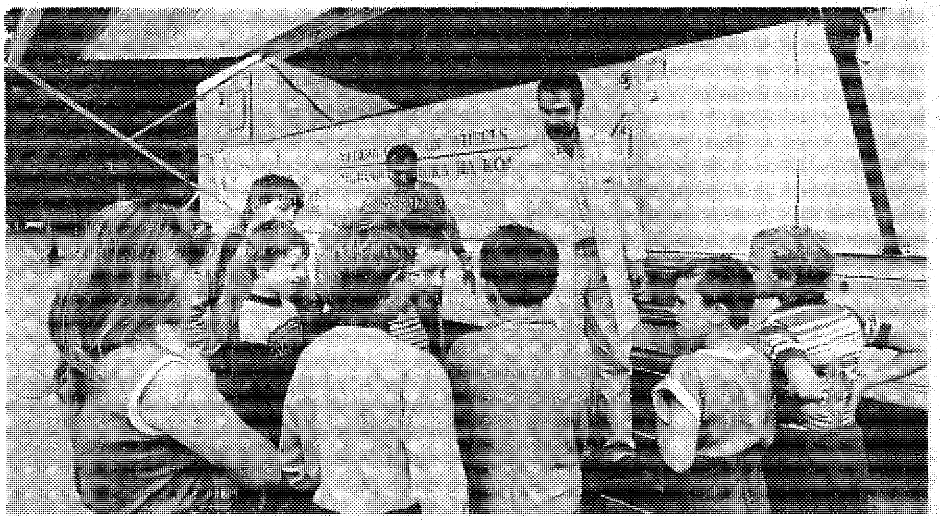
Про медичну „Клініку на колесах" мало знають за межами України, а її послугами скористалося вже чимало дітей.

Ось уже 6 років розбитими українськими дорогами мандрують два білосніжні автобуси з написами: „Медична клініка на колесах". Понад 36 тисяч дітей України обстежено і поліковано у загально-терапевтичному та стоматологічному автобусах, які навесні 1992 року прибули спеціяльним авіярейсом зі США.

Ідея рухомих амбуляторних клінік народилась у середовищі американських лікарів – вихідців з України. Доктор медицини, професор клінічної радіології Вісконсинського університету Степан Дудяк та його дружина Люся виношували цей задум упродовж кількох років. Ішлося передусім про те, щоб допомогти постраждалим від наслідків чорнобильської катастрофи, і передусім – дітям. Власне, так з'явився проєкт, здійснити який вдалося за фінансованого сприяння християнської місії – „Думки про віру". Очолює її уродженець Тернополя Ярослав Шепелявець. У 700 тисяч американських долярів обійшлася доброчинцям вартість автобусів із найсучаснішим медичним устаткуванням. А обслуговувати клініку й вишколювати місцеві кадри зголосилися лікарі-добровольці, переважно українського походження.

Саме Тернопілля стало базовою областю для унікального в нашій державі українсько-американського проєкту. Відтак клієнтам амбуляторій, що об'їздили всі 17 районів области, стали тисячі малих подолян. Про те, що допомога виїзної клініки саме на часі, свідчать результати ляbrowraторних досліджень: тільки 20 відсотків обстежених дітей области можна визнати здоровими. На першому місці – захворювання органів дихання. Медики педіятричної амбуляторії переконані, що зумовлено це несприятливими змінами у навколишньому середовищі. Причому зміни такі значні, що люди не встигають до них адаптуватися. Як наслідок, — масові алергійні захворювання.

Вражає висока захворюваність на анемію: кожна друга дитина Тернопілля має низький рівень гемоглобіни. Трапляються малюки, у яких цей показник трохи більший як 30 одиниць (норма 110-120). Симптоматично, що тенденція до збільшення кількости дітей із цим захворюванням крови проґресує. І спричинене це, вважає тереноnільський координатор педіятричної служби Оксана Іноземцева, не тільки екологічними катаклізмами, а й незбалансованим харчуванням, штучним вигодуванням немовлят коров'ячим молоком. Як наслідок, досить часто анемія у дітей раннього віку.

З клінікою приїхав до дітей лікар-доброволець Борис Лушняк з Цінціннаті, Огайо.

Діягноз у клініці ставлять швидко. З допомогою модерного медичного обладнання для цього досить 15-20 хвилин. Визначивши захворювання, тут же безплатно видають ліки на весь період лікування. А в стоматологічній амулярторії, де пацієнти не відчувають болю, малюкам дарують зубну щітку та пасту.

Зрозуміло, що функціонування клініки на колесах вимагає регулярного вкладання чималих коштів. Щорічно на її утримання та придбання ліків витрачається близько 500 тисяч долярів. Місія „Думки про віру" у США проводить грошові збірки, вишукує потенційних жертводавців. У плянах місії – організація таких клінік на сході України, у Криму – для військовослужбовців української Чорноморської фльоти, до яких виїжджають сьогодні не часто. А покищо виконують Христову заповідь безкорисливої любови. Любови, що не знає кордонів.

Лікарі Наталя Дудун з Тернополя і Патріція Цусумано -Лушняк зі США оглядають дитину.

Ростислав Крамар
(Газета „Експрес")
Світлив **Боб Рашид**

ДО 60-РІЧЧЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Крізь терни – до Матері-України

Щороку вірні Греко-Католицької Церкви Закарпаття святковими процесіями з дальших і ближчих сіл та міст краю пішки сходились до монастиря отців-василіян на Чернечій горі в Мукачеві в свято Різдва Пресвятої Богородиці – 8 вересня. То було одне з кількох величавих свят-відпустів для душевної і моральної обнови прочан.

Для автора цих рядків було великою утіхою брати участь з родичами (один рік з мамою, а другий – з татом) в таких щорічних паломництвах. Мама пекла на дорогу колачі-баники, і 20-кілометрова відстань від рідної Дубрівки не виглядала довгою, бо під час процесії приспівував разом з старшими чудові пісні-молитви „Чи чуєте Божий глас", „О спомагай нам, Діво Маріє" та інші. А на самому місці відпусту на Чернечій Горі було що спостерігати й чим утішатись. Безліч вірників під час Св. Літургії молились, сповідались в численних монахів, отців-василіян, одушевлювались релігійними мелодіями, виконуваними смичковою чернечою оркестрою.

Іншої форми й змісту набрав З'їзд народовецької молоді Закарпаття, що розпочався Святою Літургією також на Чернечій горі в Мукачеві 2 липня 1934 року. Авторові тоді вже скінчилось 13 літ, і в пам'яті залишилось деякі спостереження з цього першого масового народовецького здвигу, з-понад 10,000 учасниками з усіх закутин Підкарпатської Руси. На одному з переповнених возів із рідної Дубрівки їхав з нами і наш учитель Марко, з котрим люди вели дискусію з питань, хто ми і яка наша ближча і дальша загальнонаціональна мета. Чому ми з'їзджаємось на цій славній Чернечій горі, на горбку якої князь Федір Корятович в 1380-их роках побудував монастир, що служив центром і захистом української культури протягом століть, аж до славних, хоч і трагічних, березневих днів 1939 року. Це був час національного самоусвідомлення, час визрілого переконання, що закарпатські племена (лемаків, бойків, гуцулів і долинян) – це органічна частка великого 40-мільйонового українського народу. Між людьми, особливо між молоддю, відчувався вплив десяти патріотичних національно-визвольних „заповідей": „Я дух відвічної стихії, що поставив Тебе на грані двох світів творити нове життя..." В резолюції цього народовецького (тоді – синонім націоналістичного) з'їзду, між іншим, було сказано: „Закарпаття на сьогодні належить до Чехо-Словаччини, Однак українська молодь Закарпаття не завагається ані на один момент прилучити Закарпаття до Українського Матерника – Києва і Львова, оскільки така можливість заіснує". Ця резолюція стала стимулом до дальших дій і боротьби за самостійність Закарпаття, що було засвідчено на величнім Всепросвітянськім з'їзді в Ужгороді 17 жовтня 1937 року, в якому взяло участь понад 21,000 патріотичного люду всіх закутин Закарпаття, з Пряшівщиною включно. „Ужгородське населення було свідком справді імпозантного маніфестаційного походу. Вулиці Ужгороду маком зацвіли... Осінній вітрець колихав сотнями синьо-жовтих рідних прапорів. Столиця нашої країни, наш славний, історичний Ужгород князя Лаборця ще ніколи такого походу не бачив... Тепер наш нарід склав іспит своєї зрілости. Інтеліґенція не відцуралася свого народу, іде разом із селянством", – писав тоді Василь Ґренджа-Донський.

Як член куреня Пласту при Державній торговельній академії і учасник цієї величавої всекрайової маніфестації, пам'ятаю море синьо-жовтих прапорів і прапорців, безліч афішів з написами: „Боріться – поборете!", „Без культури – нема життя", „В своїй хаті своя правда", „Геть з москальськими підручниками з наших шкіл!" тощо. З піснями на устах – „Не пора, не пора", „Ми, гайдамаки", „Гей там, на горі" з кільканадцятьма оркестрами маршували вулицями древньої столиці тисячі закарпатців, засвідчуючи, що вони вже не пригнічені „руснаки", але свідомі члени великого українського народу.

Кілька штрихів з географії та історії Срібної Землі.

Закарпатська область України – це споконвічна українська земля, що простягнулась від південного узбіччя Говерлі і лівим берегом ріки Тиси тягнеться на південь, до Вел. Бичкова, Тячева, Берегова, Чопа аж під гори Татри, обіймаючи і Спішський район Пряшівщини.

Є три версії щодо генези назви Срібна Земля: одні кажуть, що назва походить від покладів срібла на Пряшівщині в минулому, інші – що це від сріблястих карпатських мряк на світанку дня, а треті – що назва походить від швидкоплинних закарпатських річок, багатих на сріблясту рибу. Територія Закарпаття – 16,500 кв. км., кількість населення – мільйон триста п'ятдесят тисяч. Українці — гуцули, бойки, лемки (лемаки) і долиняни становлять біля 75 відсотків, решта – меншини мадярів, росіян, румунів, німців, жидів, словаків та інших.

Закарпаття відзначається буйною рослинністю. Гори з лісами, полонинами, луками і пасовиськами покривають біля 80 відсотків території краю, і тільки 20 відсотків припадає на орну землю. Виноградництво, садівництво, вирощування тютюну, жита, кукурудзи, пшениці є основними галузями хліборобства. Область має значні поклади солі, золота і дещо залізної руди, вугілля, нафти, срібла, міді та понад 300 мінеральних питних та лікувальних джерел. Тут і там на високих горах (Говерля має 2,058 м.) виблискують гірські плеса, або „морські ока" – колишні кратери вулканів, і дехто називає Закарпаття українською Швайцарією.

(Продовження в наступному числі)

Праця ККДУ в 1998 році

Прийшов, повний надій, і відійшов, повний розчарувань, 1998 рік. Помимо всіх наших сподівань на національне і економічне піднесення України в 1998 році, прийшли розчарування виборами до Верховної Ради, жалюгідними виступами її голови Ткаченка та погіршенням економічної ситуації, яка призвела до ще більшого зубожіння населення. Та це не повинно спричиняти серед нас паніку, а навпаки – заохочувати до ще активнішої допомоги Україні у критичний для неї час.

Праця Координаційного Комітету Допомоги Україні (ККДУ) у минулому році була спрямована на допомогу науці й освіті, як також на фінансування проєктів, які сприяють усвідомленню і суспільного життя. Цей напрям праці був апробований Радою директорів, з'їзд яких відбувся 10 січня 1999 року.

Допомога науці і освіті

За ініціятивою і на кошт ККДУ та за погодженням з міністерством освіти України в Києві з 5-17 жовтня проведено п'ятий з черги курс українознавства для вчителів-викладачів історії України 10-их і 11-их клясів загальноосвітніх середніх шкіл Києва та приміських районів Київської области. Програму курсу підготовив проф. Т. Гунчак. Доповідачами на курсі були фахівці: П. Кононенко, В. Сергійчук, Л. Залізняк, В. Верстюк, В. Шевчук, В. Яременко, Я. Калакура й інші. В додатку до доповідей, вчителі переглянули відеофільми із циклів „Невідома Україна" і „Золоте Стремено" та відбули круглий стіл „Українознавство і національна освіта". Курс закінчили 60 вчителів-істориків, яким вручено свідоцтва державного зразка за спеціяльністю „Українознавство", як також безкоштовно бібліотечки з історико-українознавчою тематикою.

Після успішного проведення першого курсу українознавства в 1997 році для підстаршин і старшин, Міністерство Збройних Сил України звернулося до ККДУ з проханням повторити такі курси. Екзекутива ККДУ позитивно розглянула це прохання, і вже 2-14 лютого проведено другий з черги курс. У ньому взяло участь 58 підстаршин і старшин військово-морських сил, сил проти-повітряної оборони, південного оперативного командування і Київського гарнізону. Серед них – 14 викладачів Академії Збройних Сил України, Харківського військового університету й вищих військо-навчальних закладів Києва. Третій курс проведено з 1-14 червня з участю 60 старшин з усіх військових округів. Обидва курси провадилися за програмою, підготованою проф. Т. Гунчаком. 90-годинна програма включала 33 доповіді з історії і літератури України, релігії, мистецтва, серію відеолекторіїв „Невідома Україна" і дискусій з питань практичного здійснення у Збройних Силах України державної комплексної програми „Українська Мова". Усім учасникам курсів вручено маленькі бібліотечки (8-10 книжок) з українською тематикою. Детальніші інформації про ці курси появились у „Свободі" з 22 квітня і 21 серпня 1998 року. У вересні розпочато нову серію курсів українознавства для військовиків з дещо зміненою програмою. Замість у Києві, курси відбуватимуться по гарнізонах.

Перший такий курс почато у Криму, в Севастопольському, Симферопольському і Евпаторійському військових гарнізонах. Курси триватимуть по 10 днів у кожному гарнізоні і включатимуть 20 двогодинних викладів з історії, літератури і державотворення та 10 круглих столів. В цьому році вже проведено 8 доповідей і 4 круглі столи. Наступний курс заплянований в Донецькому з початком березня 1999 року. Проведення таких курсів по інших військових округах залежатиме від фінансових спроможностей ККДУ.

Всеукраїнське товариство „Просвіта", спираючись на фінансову допомогу ККДУ, вже два роки проводить курси українського ділового мовлення для міністерств та урядових організацій України. В 1998 році замовниками курсів були: Кабінет Міністрів – 3 групи; Верховний суд – 2 групи; міністерство економіки – 2 групи; міністерство у справах сім'ї та молоді – 1 група; Укравтодор – 1 група; Верховна Рада – 2 групи; Управління державних секретів – 1 група; Рахункова палата Верховної Ради – 1 група; Конституційний суд України – 1 група; Укрзалізниця – 1 група; Комітет у справах релігії – 1 група.

Навчання закінчено у всіх групах, за вийнятком Верховної Ради та Рахункової палати Верховної Ради. Їх закінчення плянується у лютому 1999 року.

Проведення таких курсів є дуже корисною та необхідною справою для України. Підібрані викладачі — високо кваліфіковані. Ось як висловилася одна росіянка, учасниця курсу: „Може ми і не вивчили досконало української мови, бо 40 годин для цього недостатньо, але в наших душах сколихнулось щось українське, навіть якщо ми росіяни, в нас прокинулась любов до української мови та українського слова. Ми будемо пропагувати українську мову та пробувати вдосконалювати її. Ми зрозуміли, що, може, не ми, але наші діти обов'язково повинні її знати, вона має стати для них рідною та загальнодержавною".

Керівник редакційної ради програми „Українська фахова термінологія в гірництві" проф. Володимир Білецький звернувся до директора ККДУ д-ра Наталії Пазуняк з проханням фінансово допомогти у виданні „Тлумачного гірничого словника", дуже потрібного у зрусифікованій східній Україні. ККДУ позитивно розглянув це прохання і виділив зі своєї каси 2,500 дол. на цю ціль. Таку ж суму роздобула д-р Н. Пазуняк і переслала їх до ККДУ. 5,000 дол. переслано проф. Білецькому.

На прохання та за ініціятивою Марії Сокіл-Рудницької, ККДУ відкрив рахунок, із якого будуть надані стипендії для дітей із сільських родин, які бажають навчатися в Києво-Могилянській Академії. М. Сокіл-Рудницька передала щедру суму – 10,000 дол., щоб започаткувати цей фонд. Посередником у цій справі був Мар'ян Коць.

Математики Людмила Баранник (співробітниця Академії Наук) і Валерій Сластіков (студент Київського Політехнічного інституту) були запрошені на докторські студії прикладної математики Політехнічним інститутом штату Ню Джерзі (NJIT). ККДУ покрив кошти, пов'язані зі вступними іспитами Людмили, та допоміг Валерію взяти участь у вимінній програмі між КПІ і NJIT.

ККДУ покрив однорічний кошт навчання Василя Хомина, студента факультету журналістики Львівського державного університету ім. Івана Франка.

Завдяки щедрій пожертві (1,400 дол.) Софії Темницької, надано фінансову допомогу трьом студентам – Ярославі Левчук (Київський державний університет), Ярославі Гук (Педагогічний інститут, Херсон) і Соломії Децик (Педагогічний інститут, Дрогобич) на суму 900 дол. Балянс грошей видано на гуманітарну допомогу Євгенові Концевичеві (паралізований письменник-шістдесятник) і Богданові Плахотнюкові.

Виділено допомогу для Руслана Мудрого та інших студентів – з приїздом їх до Америки на студії і при внесенні аплікацій на іспити TOEFL і GRE.

ККДУ допомагав студентам і науковцям інформаціями про можливості студій в Америці та участи в наукових конференціях.

З 4 по 15 травня відбувся у Львові курс підвищення кваліфікацій учителів різних областей, організований Львівським обласним науково-методичним інститутом у співпраці з Педагогічним інститутом УВУ. На прохання д-ра Олександри Кисілевської-Ткач, ККДУ покрив кошти копіювання і оформлення понад 10,000 сторінок наукових матеріялів-посібників з української літератури сумою 750 дол.

З огляду на жалюгідний стан будинку бібліотеки ім. В. Стефаника у Львові, управа бібліотеки звернулась із закликом до української громади в США з проханням допомогти реставрувати будинок. Євген і Богданна Титли відгукнулись на цей заклик і через ККДУ переслали на цю ціль 15,000 дол., що дозволило відремонтувати шість великих приміщень. Після повернення подружжя Титлів з України у вересні і їх відвідин цієї бібліотеки, вони переслали через ККДУ ще додаткових 40,000 дол. для реставрації цілого першого поверху бібліотеки. Реставраційні роботи будуть закінчені з початком серпня 1999 року.

Зусилля, спрямовані на демократизацію суспільства

Минуло 4 роки від започаткування програми приїзду дітей зі східних і південних регіонів України в Галичину на час Різдвяних і Великодніх свят. Близько 300 дітей із Дніпропетровської, Луганської, Миколаївської, Сумської, Херсонської областей, а також з Криму провели Різдвяні свята в гостях у своїх ровесників в Івано-Франківській, Тернопільській та Львівській областях. Майже така сама кількість дітей з Дніпропетровської, Луганської, Чернігівської областей, міста Києва і Криму провели в цих областях Галичини Великодні свята. Ось як закінчує свій лист подяки Володимир Свинцицький з Луганського: „Дякуємо за те, що допомагаєте нам, українцям, пізнати себе, свою культуру, історію, свою Батьківщину". Тут треба додати, що обидві поїздки були фінансовані щедрими датками тих родин, які, замість різдвяних побажань в 1997 році, прислали датки на цю ціль, як також українськими кредитовими спілками, комітетами допомоги Україні та громадськими організаціями. (Списки жертводавців були поміщені у „Свободі" 10 грудня 1997 року і 17 січня 1998 року). Подібну збірку проведено під кінець 1998 року на приїзд дітей у 1999 році. (Список жертводавців поміщений у „Свободі" з 18 грудня 1998 року).

В порозумінні з комітетами допомоги Україні в США, ККДУ активно включився в кампанію виборів до Верховної Ради. Екзекутива прагнула фінансово допомогти процесам, які заохочують молодь до участи у виборах. Разом із Інститутом державности і демократії (ІДД) випрацьовано програму з гаслом „Молодь не чекає, молодь обирає". Програма включала:

Виготовлення відеоролика і продублювання його на 50 відеокасетах для розповсюдження по Україні;

Виготовлення і розповсюдження

(Закінчення на стор. 18)

ЗВІДУСІЛЬ

Втрачена можливість

Кожен знає, що відомий американський пісняр Елвис Преслі зустрів свою майбутню дружину Присиллу в 1950-их роках у Німеччині, коли відбував військову повинність. Нещодавно світ дізнався цікаву новину про те, що в той далекий час ще одна малолітня дівчинка була привернула його увагу, а про це дізналася вона 39 років пізніше. У 1960 році 10-річна німецька школярка Карен Гольц вислала Елвисові листа, висловлюючи в ньому своє захоплення його особою та свою готовість вийти за нього заміж, і повідомила про свій близький день народження. Розчулений Елвіс відповів: „Дорога Карен, бажаю Тобі радісних 11-их уродин і багато "медведиків". Твій приятель, Елвис", і віддав його своїй господині, щоб вислала. Вона цього ніколи не зробила. Коли вона недавно померла, рідні знайшли листа і вручили тепер вже 50-річній господині К.Гольц. Сьогодні цей лист вартує 6,000 дол.

Український літак з Польщі пролетить над обома полюсами

У Польщі готують до навколоземного лету одномоторний літак типу АН-2, створений у 1948 році конструкторським бюром відомого українського авіаконструктора Олега Антонова і масово будованим у Польщі. Спеціяльно підготовлений літак має подолати понад 65,000 кілометрів за три місяці лету. Найдовший переліт — над полюсами Землі — триватиме близько 24 години. Літак має пройти над полюсом саме на межі двох століть.

Люди вмирають з голоду в Північній Кореї

За останні три роки в Північній Кореї, країні з 23 мільйонами населення, з голоду померло 2 мільйони осіб. Водночас ця комуністична країна утримує армію у складі мільйона вояків — п'яту за чисельністю в світі. Минулого тижня в Північній Кореї урочисто відзначено 57-ий день народження „вождя" Кім Чон Іла, якого називають тут „сонцем XXI століття".

Чи вб'ють поета Салмана Рушді?

Міністер культури Ірану Аятолла Магаджерані підтвердив, що його уряд не вимагає страти поета С. Рушді, який написав вірші, визнані рівно 10 років тому покійним Хомейні „образою Ісляму". У вересні минулого року міністер закордонних справ Ірану Камаль Хараці заявив в ООН, що уряд Ірану не здійснюватиме жодного замаху на життя поета, проте ісламська військова організація Пасдаран повідомила, що вирок Хомейні не скасовано. За вбивство Рушді встановлено винагороду 2.8 млн. дол.

Нам пишуть

13 листопада минулого року тижневик „Свобода" вмістив лист нашого земляка Івана Луценка, у якому він закликав українців Америки всіляко підтримувати українців донецького Слов'янського – передовсім морально, ідейно, зокрема надсилати їм українську літературу. І. Луценко назвав кілька адресатів, які потребують такої підтримки, в тому числі й Товариство „Просвіта" ім. Т. Г. Шевченка.

Ось не минуло відтоді і двох місяців, а на адресу Слов'янської „Просвіти" надійшло п'ять великих пакунків загальною вагою майже 200 кг. Це була художня, публіцистична, довідкова, мистецька та інша література – книги, журнали, альманахи, альбоми, календарі. Це був подарунок Української Федеральної Кредитової Спілки міста Рочестер (штат Ню Йорк), яку очолює Тамара Денисенко. Комплектацію пакунків взяла на себе бібліотека Кредитової Спілки, особисто Зенон Михайлюк. Ми щиро вдячні! Саме такої літератури і бракує нашому бідному на українське слово краю.

БРАТ БРАТОВІ

З добрих рук - добре діло

Частину одержаних матеріялів ми передамо двом школам і гімназії, які нещодавно перейшли на викладання українською мовою, а решта ляже в основу бібліотеки Української Світлиці, яку ми мріємо створити.

У посилці міститься і 21 примірник альбому „Творчість Ірини Банах-Твердохліб" про малярство, емаль, графіку, батік, вибійку, кераміку. Це дарунок авторки. Вона просить роздати альбоми тим, хто зацікавлений. А таких у нас чимало.

Щиро дякуємо нашим благодійникам за цікавий і корисний подарунок, а „Свободі" – за сприяння добрій справі.

Володимир Савенко,
голова Товариства „Просвіта"
ім. Т. Шевченка
м. Слов'янського на Донеччині

Новоприбулі повинні мати духовних пастирів

Хочу зауважити Богданові Кандюкові, який у статті "Від кого "втікають" нові емігранти?" ("Свобода", 5 лютого ц.р.) радить редакції не друкувати окремих статтей. Це неправильна порада, бо в Америці усі мають право голосу. Газета має рацію, коли підтримує заклики до єдности і братерства. І справді, дехто з українців старшого віку, які приїхали до Америки раніше, дотримується точки зору, що їм, мовляв, було важко, то нехай же й новоприбулим не буде легко. То були інші часи, коли й справді доводилося ставати до найважчих робіт. Тепер новоприбулі роботи не цураються, але загалом в країні характер роботи змінився, прийшли нові технології і механізми. В таких справах потрібен християнський підхід: не бажай іншому того, чого собі не бажаєш. І тут варто висловити надію, що до "четвертої хвилі" повинні долучитися й священики, які краще її розуміють. Було б корисно прочитати в "Свободі", куди слід звертатися у справах запрошення до Америки пастирів з числа випускників духовних семінарій та академій в Україні.

Стефа Кравчук,
Мишиген

"Пісні радості" повернулися до нашої хати

Пам'ятаю, як десь в 1962 році, коли мені було 12 літ, батько поклав на стіл книжку, яка називалася "Пісні радості". То був духовний співаник. Ми часто сідали до столу й разом з батьком співали пісень з тієї книги. Але комуністична влада посилила репресії проти віруючих, в нашій хаті побували люди з КҐБ і забрали Біблію і співаник. Того ж року помер мій батько, і ми залишились сиротами — ні в хаті, ні на столі...

Віруючі в нашому селі того співаника не пам'ятають, але я завчив з нього чимало пісень і передавав їх іншим. Відтоді минуло багато часу. Господь допоміг мені дістати знову спершу Євангелію, потім Псалтир, а далі й усю Біблію, а от співаника "Пісні радості" ніде не було.

Я вже думав, що такої книжки не з береглося жодної на світі. Аж недавно в нашу сім'ю привезли посилку з подарунками від українців з Америки. Відкрив я пакунок і ... заплакав: серед одягу в ній лежав співаник "Пісні радості". Бог почув мої слова і дав мені книжку мого дитинства. Нас у хаті тепер десятеро — ми з дружиною, моя старша сестра і п'ять наших дочок (найстарша має 23 роки) та два сини. У неділю чи у вільний вечір ми сідаємо до столу, і я кажу дітям, що Бог повернув нам нашу втрату, дістаю співаника, як це робив мій батько, й ми разом славимо Господа українською піснею. З Його ласки повернувся до нас співаник, спогад про батька.

Жити тепер стало скрутно, але не все залежить від достатку, не тільки хлібом живе людина.

Павло Дзивульський,
село Набережна
Тернопільської области

„Ми схвильовані вашою увагою і опікою..."

Дорога „Свободо"!

Щиро дякую за вашу акцію підтримки дітей-сиріт та з малозабезпечених родин Кременецької школи-інтернату Тернопільщини, що була започаткована д-ом Марією Балтарович, коли „Свобода" (22 квітня 1998 року) вмістила її матеріял „Наша подорож по Україні. Сиротинець в Кременці".

Публікація адреси нашої школи-інтернату викликала щире бажання у багатьох жителів США та Канади допомогти дітям в Україні. Жертовність у наш складний час викликає велику душевну радість, стає кладкою до порятунку, дає відчуття людської теплоти. За цей період діти школи отримали понад 20 великих пакунків з одежею, взуттям, іграшками, книжечками від окремих людей, а також різних доброчинних організацій.

Ласкаво прошу через газету подякувати усім жертводавцям, людям та організаціям за чуйні серця, велику і святу любов до нашого краю, за співпереживття. А найперше фундаторам – дорогим Марії та Романові Балтаровичам з Дітройту, а також Емілеві Зайлові, Таїсі Мелешко, Любі Кіровлас з Фльориди; Софії Ориняк, Дем'яну Гечі з Ню Джерзі; Союзові Українок Америки, особливо 45-му Відділові, Мирославі Цап; Комітетові Допомоги Україні – Відділ Центрального Ню Джерзі; Шкільній Раді при УККА, д-рові Євгенові Федоренкові, Наталії Канюзі; Фондові Допомоги Дітям Чорнобиля, Відділ в Миш., Романові Дигдалові, Оксані Бабич, Вірі Гнатюк.

Знаючи, що вашу газету читають мешканці Канади, складаємо подяку Українським Працівникам Літератури для Дітей і Молоді ім. Леоніда Глібова з Торонто – Лесі Храпливій та Лесі Бризгун-Шанті; Український соціяльній службі з Торонто; Конгресу Українців Канади, його голові Богданові Тешнерові; подружжю Волтерові та Кріс Мартенсам з Вінніпеґу, які удочерили трьох дітей з нашої школи.

Своєю красою і поетичністю Кременець полонить кожного, хто тут побуває. Сьогодні у місті серед навчальних закладів діють педагогічний коледж ім. Т. Г. Шевченка, медучилище, лісотехнікум, професійне училище, ліцей, гімназія, п'ять загальноосвітніх шкіл та наша школа. Інтернат займає особливе місце. Відкритий в 1960 році для навчання і проживання дітей-сиріт, напівсиріт, дітей одиноких матерів, з багатодітних родин з північних районів нашої області. Сьогодні в школі навчається 581 дитина, з шестирічного до 17-річного віку. Економічна ситуація в Україні негативно позначилась на житті нашої школи, яка фінансується з районного бюджету. Район наш сільсько-господарський, а кілька промислових підприємств не працює, надходження до бюджету мізерні. Тому діти школи далі мають дуже великі проблеми із одягом, взуттям, постільною білизною, предметами особистої гігієни, а також харчуванням. Існуюче безробіття в державі не дає можливости учням-випускникам школи-інтернату працевлаштуватись. Бажаємо дати вихованцям школи знання комп'ютерної техніки, а також спеціяльності з автотехніки, агротехніки, швейної справи. Але для цього необхідне устаткування.

Просимо вас опублікувати цей лист у „Свободі" з надією, що через співпрацю душі і розуму виживе Україна з своїм цвітом – дітьми.

Адреса нашої школи: **283280, Україна, Кременецька загальноосвітня школа-інтернат, вул. Льотчиків-визволителів, 60, м. Кременець, Тернопільська область.**

Володимир Мишко,
директор школи

Ніхто не знає, коли настане кінець світу

В рубриці „Духовність" („Свобода" 15 січня ц.р.) появилася стаття бакалавра теології з Тернополя В. Кухарського „Історію світу було відкрито біблійним пророкам". Провідною думкою статті є те, що майбутню долю світу відкрито біблійним пророкам. Автор цитує багатьох старозаповітних і нових пророків, яким начебто Бог докладно об'явив час нашого існування і кінець цього часу. Таких пророцтв найбільше міститься в книзі Даниїла і в Одкровенні св. Івана.

Тим часом, як сам автор визнає в одному місці, насправді ніхто не знає, коли настане „кінець часу". Як сказано в Евангелії від Матвія, за словами Христа, ніхто не знає точного часу, навіть Син Божий, себто Христос, лише Бог Отець. Все інше є лише спекуляціями під впливом Нострадамуса. Не диво, як сказав наш отець парох, що люди ніколи не читають в Евангелії, Апокаліпси, а при вивченні Біблії священики дуже нерадо беруться до пояснення цього твору, сповненого незбагненних таємниць. З усіх висловлювань пророків, які наводить автор, ніяк не виходить точне означення кінця нашого часу, як він це намагається довести. Адже всі ці висловлювання символічні, глибоко метафізичні, метафоричні, яких не можна брати дослівно. У Бога немає часу, є лише вічність, а наше століття чи тисячоліття у Бога – тільки хвилини, чи навпаки. Багато було говорено про знаки, які будуть попереджувати кінець часів – війни, голод, повені, землетруси та інші нещастя, але ці всі нещастя вже були з нами, відколи існує людство, а катаклізму не сталося. Також є багато пророкувань про великі кари і нещастя, які спадуть на людство і, якби не Боже милосердя, що їх вкоротить, то ніхто не пережив би тих часів. Є пророцтва про тисячолітнє правління Христа, який прийде зі своїми святими і буде правити землею, про велике „схоплення" всіх праведників разом з Ним у небо, але коли це все має статися, в якому „нашому часі" чи „Божій вічності" – не знає ніхто. Назагал всі християнські теологи згідні, що „ніхто не знає часу, крім Небесного Отця".

Е. С.

Тікати чи деґрадувати?

Саме тепер наші гроші в черговий раз зазнали знецінення, і якщо два місяці тому моя платня складала 60 долярів на місяць, то тепер тільки 30. Прогнозується дальше падіння гривні, і тоді я не знаю, що й робити. Багато моїх колег, з якими я вчився в університеті, вже виїхали в пошуках праці в інші країни. Мене стримує лише те, що я пляную доробити свою дисертацію тут, в Україні. Основною моєю роботою є викладання мікробіології в Тернопільському технічному університеті і наукова робота в галузі біохемії-мікробіології-фізіології. Проте я не впевнений, що ці теми не скасують, адже Україна доволі швидко перетворюється на „бананову республіку", якій непотрібні фахівці, наука, мова, культура. Тому випускники університетів є потенційними безробітними і мають два шляхи: тікати або деґрадувати. Тепер часто нарікають на демократів, які начебто не змогли одномоментно скинути комуну і перебрати владу. Але ми розуміємо, що демократи мали лише ілюзію влади. Усім устроєм держави, як і раніше, керують комуністи. Така ціна безкровної революції в Україні.

Не сприйміть цей лист як чергове нарікання. Просто багатьом українцям у західній діяспорі видається, що ми тут, в Україні, не хочемо будувати свою державу, є ліниві і не любимо працювати. Якщо Ви таке почуєте, то це брехня, і той, хто таке говорить, має великий гріх на сумлінні. Але час не стоїть на місці і, сподіваюсь, колись зможу я написати про зміни становища в Україні.

Богдан Луговий,
випускникЛьвівського університету

Краще пізно, ніж ніколи

У рубриці „Листи" 5 лютого ц. р. Євгенія Костюк висловила зауваження з приводу статті „Майте розум, земляки!". Вона пише: „... Вважаю її дуже влучною. Однак, де наш земляк Остапенко був перед виборами до Верховної Ради? Він дещо спізнився зі своїми порадами". Вияснення. Був там, де зазначено разом з підписом тієї статті – у Вашінґтоні. У тій же статті – ані слова про Верховну Раду. Просто нагадується: „Не за горами – чергові вибори". Таке узагальнення відповідне конституції України, яка передбачає: вибори до органів державної влади та вибори до органів місцевого самоврядування. Різні вибори – одна виборча система. Вибори бувають черговими і можуть бути позачерговими, непередбаченими точною датою. Комуністи рвуться захопити владу скрізь, і пам'ятати це завжди варто – перед виборами чи після. Доки значна частина виборців голосуватиме за комуністів, ця тема лишається актуальною. Так само зауваження Є. Костюк не були запізнені, хоч та моя стаття була надрукована півроку тому, 4 вересня минулого року.

Через ту статтю її автор набрався великого сорому. Приятелі серед читачів „Свободи" докоряли за те, що заголовок статті „Майте розум, земляки!" їх образив. Навіть не дуже пильний читач зауважить, що вислів „Майте розум..." – повчальний за брак розуму, безрозсудство. Щоб позбутися таких прикрих зауважень, бідолашний автор чекав нагоди використати своє авторське право і виявити дійсну ситуацію. Такою слушною нагодою стали зауваження Є. Костюк. По суті, нічого страшного не сталося. Заголовок автора „Землякам в Україні" червоний олівець „Свободи" просто змінив на „Майте розум, земляки!". Оце і все. Головне, що прикра усім ситуація знаходить миротворне полагодження. У кінці статті-зверненні до земляків в Україні написано: „Маєте достатньо розуму, щоб влаштувати життя на власне бажання". Не даремно в народі кажуть – нема лиха без добра.

Дружній привіт пані Костюк
і відновленій „Свободі" –
В. Остапенко

Коментар редакції: *Змінювати заголовки, на жаль, доводиться. Це право кожної редакції. І даремно наш вашінґтонський автор В. Остапенко тлумачить „Майте розум, земляки" як визнання, що вони його не мають. Ні, майте – це таки майте: на майбутнє! Бо попереду – великі випробування, й вони потребують особливо ясного та гострого розуму. Відверто кажучи, яснішого і гострішого, ніж дотепер на нього спромоглася „пані політика" в Україні.*

ПРОДОВЖУЮЧИ ТЕМУ

Що діється з журналістикою?

З листа Івана Овечка, поміщеного під назвою „Хто вам боронить?" у „Свободі" (з 29 січня ц.р.) ясно випливає, що коли йдеться про американських журналістів, то автор вповні згідний з О-Кою, яка писала про „незавидну долю діяспорного журналіста". Мені потрапило до рук число Le monde Diplomatique за листопад 1998 року, де один з його редакторів, Serge Halimi, представляє зовсім інакший образ американського журналізму. Можна сказати, другу сторону медалі.

На це вказують уже заголовок і підзаголовок статті: „US press obsessed with locak issues; myopic and cheapskate journalism". А в тексті читаємо: „Уже суворо критикований за надмірне зацікавлення сексуальними непристойностями президента Клінтона, американський журналізм, у додатку, цього року був захитаний рядом скандалів. Ці скандали кинули сумнів на професіоналізм деяких великих новостевих медія країни. Вигадані історії, плягіяти і свідчення, одержані нечесним способом, під тиском та шантажем, очолюють список скандалів. Одначе, що є справою більш засадничою – це роблення грошей із новинкового журналізму. Журналізму, який є успішний тому, що він легший і більш прибутковий, який швидше розважає, ніж інформує, і який воліє іґнорувати новини міжнародного значення".

С. Галімі робить висновок, що цей „журналізм скоро сповзає вниз, оскільки домінуюча преса і новинкові секції телевізійних компаній все більше і більше подають тривіяльності, скандали, плітки про славних людей, сенсаційні злочини, секс в елітному середовищі, бульваризм — за рахунок серйозних новин".

Щоправда, паризький щоденник, який видає згаданий вище місячник, має ліберальне спрямування, а сам автор, виглядає, є лівих переконань, бо у своїй статті два рази для підпертя своїх поглядів покликується на прапороносця лівих елементів Америки „The Natio". Та це, на мою скромну думку, не повинно применшувати важливости представленої ним другої сторони медалі американського журналізму.

Володимир Кульчицький-Ґут

ЗВІДУСІЛЬ

В Антарктиді українці працюватимуть безплатно

Великобританія подарувала Україні науково-дослідну станцію в Антарктиді, але Український антарктичний центр має на рахунку тільки 318,000 дол. — цього вистачить лише на переліт дослідників до Чилі та морський переїзд на континент. Українські вчені заявили, що працюватимуть в Антарктиді без оплати.

Візи — не для росіян

Німеччина домовилася з Литвою, Латвією та Естонією про скасування віз для осіб, які приїздять до країн Балтики на час не більше 90 днів. Проте ця угода не охопить 1.2 мільйона росіян, які проживають у цих державах, але не прийняли їхнього громадянства.

Цікава спілка

Газета „Московський Час" повідомила, що відомий магнат засобів масової інформації по цілому світі Руперт Мердок і російський промисловий маґнат Борис Березовський здійснили свій перший спільний проєкт. Вони закупили радіостанцію 101.7 FM від SBS Агро банку та відкрили її під новою назвою „Наше Радіо".

Сповільнюється приріст населення в Китаї

Згідно з даними Державного бюра статистики, з кінцем 1998 року населення Китаю досягло 1.248 більйонів осіб. Вперше приріст населення втримано нижче 1 відсотка. Ця статистика безперечно віддзеркалює вплив суворих законів Китаю щодо народин, включно з відомою політикою— одна дитина для пари у міських околицях.

З метою пограбування готували катастрофу

Двадцятирічні росіяни Сергій Науменко і Олег Філіпов розібрали рейки на залізничній лінії Москва — Петербурґ перед швидкісним поїздом „Аврора", щоб після катастрофи пограбувати потерпілих. Пильний машиніст помітив небезпеку і вчасно почав гальмувати. Поїзд зійшов з рейок, але ніхто з 443 пасажирів не загинув. Зловмисників засуджено на 10 років позбавлення волі кожного.

Амнестія включатиме найдовше ув'язненого дисидента

Уряд Південної Кореї заявив, що святкуючи річницю інавґурації президента Кім Дай Юнга, котрий сам був політичним в'язнем, звільнить з ув'язнення останніх довготермінових політичних арештантів, включно з найдовше ув'язненим у світі в'язнем сумління. Серед 17 довготермінових в'язнів, які будуть звільненими, є Ву Янґ Ґак, якого 41 рік тому захоплено на північнокорейському розвідувальному човні у водах Південної Кореї.

Праця ККДУ...

(Закінчення зі стор. 15)

200,000 листівок з темою „Молодь не чекає, молодь обирає";

Відбуто низку поїздок по Тернопільській, Київській, Житомирській, Луганській і Чернігівській областях, під час яких активісти закликали народ до голосування і роздавали листівки.

Організовано концерт для молоді в залі Палацу Культури Київського Політехнічного інституту, в якому взяло участь понад 2500 молоді. Під час концерту його організатори закликали молодь до участи у виборах.

ІДД вислав до 200 місцевих газет звернення ККДУ зі закликом до якнайчисленнішої участи у виборах.

В 1998 році ККДУ надав фінансову допомогу двом часописам України. Завдяки щедрій пожертві д-ра Марії Фішер-Слиж, „Українська Газета" одержала дотацію в сумі 5000 дол. Це вже не перший раз, що завдяки жертвенності д-ра Фішер-Слиж ККДУ допомагає пресі в Україні. Редакція газети „Сіверщина" одержала допомогу в сумі 2000 дол., і згідно з угодою, доставлятиме безкоштовно газету 300 бібліотекам Чернігівської області і 40 вищим і середнім навчальним закладам протягом 1998 року.

ККДУ закупив 300 примірників книжки Юрія Бадзя „Право жити – Україна в складі СРСР, людина в системі тоталітарного соціялізму" і передав їх Національній бібліотеці України ім. В.І. Вернадського для розповсюдження за кордоном. Директор бібліотеки Олексій Онищенко закінчує лист подяки до ККДУ такими словами: „Це вагомо прислужиться національним інтересам України, утвердженню в свідомості людей історичної правди про підневільне становище українського народу в складі СРСР, про його прагнення до державної незалежности і національного відродження".

Д-р Володимир Пушкар, який у минулому дуже щедро підтримував проєкт спровадження дітвори із східних та південних областей України у більш національно свідомі області на свята, передав через ККДУ свою бібліотеку Львівській Богословській Академії. Члени управи ККДУ зайнялися пакуванням та пересилкою. У бібліотеці було багато надзвичайно цінних книжок.

У звітовому році ККДУ закупив для центрального правління Всеукраїнського товариства „Просвіта" ксерокопіювальну машину, що уможливить їм нормально працювати. Копіяркою користуватиметься також редакція газети „Слово Просвіти".

В місті Рудки, Самбірський район, Львівська область, відкривається вільний виробничо-економічний інститут-коледж і школа-інтернат для дітей-сиріт і з багатодітних родин. Завдяки жертвенності Лева Гайдучка і його сина Юрія, ККДУ переслав вищезгаданій школі 3000 дол. Одержана допомога буде зужита на ремонт і відбудову старого приміщення, а частина – на необхідні шкільні приладдя.

Цього року започатковано великомаштабну програму допомоги зубожілим діячам науки і культури в Україні. Вислано до всіх українських часописів звернення ККДУ до української громади Америки з просьбою фінансово підтримати цю програму. ККДУ плянує надати допомогу 200 зубожілим діячам культури одноразовим датком 500 дол. на особу. Вже вислано листи в цій справі до Допомогових Комітетів, які співпрацюють з ККДУ, і українських фінансових інституцій.

Кінчаючи огляд нашої праці, екзекутива ККДУ почувається до обов'язку подякувати всім жертводавцям, які своєю фінансовою допомогою дозволили нам ще один рік нести допомогу Україні в ділянці, де вона її найбільше потребує – в освіті. Віримо у вашу дальшу допомогу в цей критичний для України час.

Екзекутива ККДУ

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
від 1 січня 1998 до 31 грудня 1998 року

	дол.	дол.
Балянс із 1-го січня 1998 р.		**201,117.93**
Приходи		
Фонд допомоги школам України	3,445.00	
Вибори до Верховної Ради	56,232.00	
Приїзд дітей в Галичину	14,600.00	
Підтримка преси в Україні	5,000.00	
Стипендійний фонд	2,160.00	
Реставрація бібліотеки ім. В. Стефаника	55,000.00	
Сиротинець в Рудках	3,000.00	
Видання тлумачного гірничого словника	2,500.00	
Програми – УСА/УСА	3,022.99	
Пластові видання	1,384.64	
Членські вкладки	1,050.00	
Відсотки з кредитівок	7,529.36	
Допомога діячам культури	945.00	
Загальний фонд	11,021.37	
Разом приходи		**166,890.36**
Розходи		
Приїзд дітей в Галичину	12,000.00	
Курси українознавства для Збройних Сил	31,598.00	
Курси українознавства для учителів	6,605.00	
Реставрація бібліотеки ім. В. Стефаника	55,000.00	
Вибори до Верховної Ради	40,150.00	
Сиротинець в Рудках	3,000.00	
Допомога пресі в Україні	7,000.00	
Видання тлумачного гірничого словника	5,000.00	
Стипендії для студентів	3,280.00	
Закуп книжок для бібліотек	1,050.00	
Курси українського ділового мовлення	900.00	
Копіярка для Т-ва „Просвіта"	1,600.00	
Комп'ютерна система	1,516.00	
Відеокасети – „Невідома Україна"	440.00	
Семінар для учителів	750.00	
Абстракти на дискетах для ЛПІ	625.00	
Лікування І. Дзюби	457.49	
Програми – УСА/УСА	286.00	
Пластові видання	4,140.70	
Адміністративні видатки/різне	3,878.87	
Разом розходи		**179,277.06**
Балянс на 31 грудня 1998 р.		**188,731.23**

ПОВОЄННІЙ ЕМІҐРАЦІЇ — 50

Коли „визволителі" прийшли до Австрії...

У 1944 році, тікаючи від „червоної навали", ми оселилися у військових бараках біля австрійського містечка Мавтерн, де мій батько, священик, був призначений капеляном підрозділу протилетунської артилерії. Ближче до кінця війни нас прийняв на проживання до свого приходства о. Адальберт Льогрман, бенедикт і парох цієї місцевости. Я тоді вчився у Відні, але через злидні і безперестанне бомбардування захворів і не без труднощів дістався до Мавтерну.

Довкола лежали найкращі виноградні околиці Австрії. Над ними височіли на узвишші замок Ґейтваґ і монастир. Цей замок побудував ще у X столітті князь Бабенберґ як фортецю над Дунаєм для захисту від войовничих кочових племен. Такі ж укріплення були побудовані в Кремсі, Штайні, Вайсенкірхені та інших місцевостях. У Дюрнштайні на горі були руїни валів замку, в якому цісар Леопольд V ув'язнив англійського короля Річарда. Король в одязі селянина роз'їжджав по землях цісаря як шпигун, але його викрили і схопили. Пізніше за нього було внесено великий викуп.

У році 1944 я жив поблизу містечка Мавтерн в Австрії.

Почалося безупинне бомбардування. Ми з 50-ма мешканцями сховались до глибокої просторої парафіяльної пивниці і цілу ніч там просиділи та молилися. Німці завзято боронили цей важливий причілок на Дунаї. Ранком ми почули удари у важкі двері пивниці та, очевидно, совєтські „матюки". Мій батько з хрестом у руці відчинив двері, вийшов назустріч солдатам і спокійно сказав: „Христос Воскрес!". Було це 8 травня 1945 року. Більшовики остовпіли, і ми врятувалися.

З приходом більшовиків я переважно перебував на горищі і нікуди не показувався. Одного разу мама прибігає і каже мені, що в церкві є совєтський вояк, він молиться перед образом Богоматері. Я з піддашшя, з напругою, спостерігаю цю сцену зустрічі та молюся. І очам своїм не вірю. На подвір'ї коло церкви обоє починають плакати з радости. Він цілує мамині руки і мама його пригортає. Прямують до парафіяльного дому. Степан є сином нашого селянина з-під Бродів, воював в рядах УПА, а коло Львова в лісах енкаведисти взяли їх у полон. Думав, що його розстріляють, але йому дали совєтський мундир, „ґвінтовку" та погнали на фронтову лінію. Наші дороги, на жаль, розійшлися, бо його частину спрямовано куди інде і ми вже ніколи не побачилися.

Якось о. Адальберт дізнався, що у замку-монастирі Ґейтваґ розмістився совєтський штаб, і вояки безчестять і нищать святощі собору. Австрійська влада уповноважила о. Адальберта перевірити ці чутки.

Іншим разом місцевий священик о. Адальберт, обурений варварським поводженням совєтських солдатів у церкві, почав мене намовляти, щоб для добра церкви і австрійського уряду я пішов разом з ним до штабу і був йому помічником як перекладач. Родичі категорично противилися такій моїй небезпечній місії. Але одного дня по Службі Божій я таки рішився піти та послужити шляхетній справі. Для замилення очей вдягаю на себе тирольський одяг, а перекладаю спеціяльно слова о. Адальберта мішаниною слов'янських мов, мовляв, моя мама була зі Сербії.

Совєтський генерал вкінці погодився оглянути всередині катедру. Ми просто очам не вірили – вмуровані в престолі мощі святих були багнетами повиривані і розсипані по підлозі, на престолі смердів людський кал. О. Адальберт з жалю і огиди попав у розпач і відчай, називаючи большевиків зграєю бандитів. Я все це перекладав. Думаю, як заб'ють, то помру за Божу справу. Але генерал змінив свій тон на зовсім лагідний, почав перепрошувати та говорити, що винні будуть скоро покарані.

І вночі ми повернулися генеральською лімузиною на приходство. Родичі не спали, молилися в церкві, бо думали, що я вже ніколи не вернуся. Не знаю, чи генерал виконав свою обіцянку, бо наша сім'я терміново виїхала далі на Захід.

Д-р Володимир Боднар

Розкол серед жидівства в Україні

КИЇВ. – Агентство Ассошієйтед Пресс повідомило, що три впливові жидівські організації в Україні, котрі начислюють 500,000 членів, заявили жидівській громаді про свій намір виступити з членства у Всеукраїнському жидівському конґресі та створити Жидівську конфедерацію України. Ці відступні групи звинувачують конґрес у „недіяльності" та обіцяють у конфедерації об'єднати понад 300 жидівських організацій і угрупувань. Українське телебачення повідомило, що представники всіх жидівських організацій в Україні плянують зустрітися в квітні та „визначити їхню участь у новоствореній конфедерації".

Ярослав Кулинич

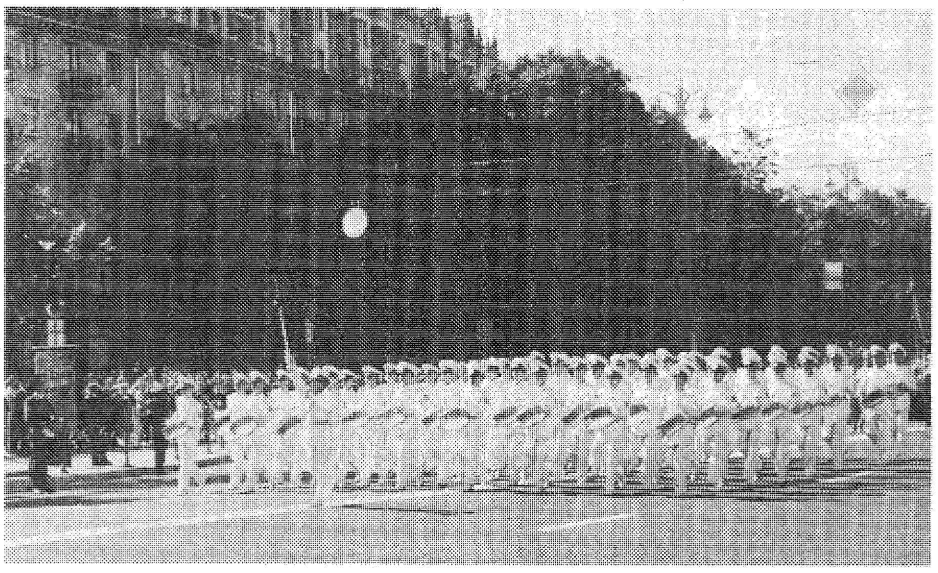
З фотокамерою в Україні...

Метою моєї поїздки в Україну було завершення роботи над фільмом „Українські Збройні Сили". У Львові, в штабі Національної гвардії, мене прийняли генерал Комарницький та полковник Васильчук. Генерал зателефонував до Залізної механізованої дивізії в Яворові, куди мене супроводжував підполковник Олександер Лобащук.

Зі Львова я поїхав до Києва, де відвідав Спілку Офіцерів України, музей Українських Збройних Сил, військовий ліцей. Побували ми також в ракетній школі під Києвом. Фіналом фільму буде військовий парад на Хрещатику.

Побачили ми й Сорочинський ярмарок під Полтавою, який так чудово описав у своїй повісті Микола Гоголь. На ярмарку зібралось понад 50,000 людей. Там я почув справжню українську мову, побачив чудові виступи художніх самодіяльних колективів. Звучали там старовинні українські народні пісні. Мені видалося, що я потрапив у далеку давнину.

Останнього дня мого перебування в Києві я фільмував початок нового навчального року в Києво-Могилянській Академії. Там я відчув і зрозумів, що майбутнє України – в надійних руках молоді.

Військовий парад у Києві.

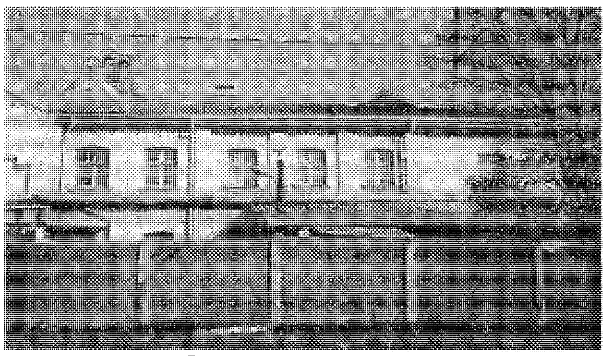
Урочисте відкриття нового навчального року в Києво-Могилянській Академії.

На Сорочинському ярмарку.

...і Балтії

ЛАТВІЯ

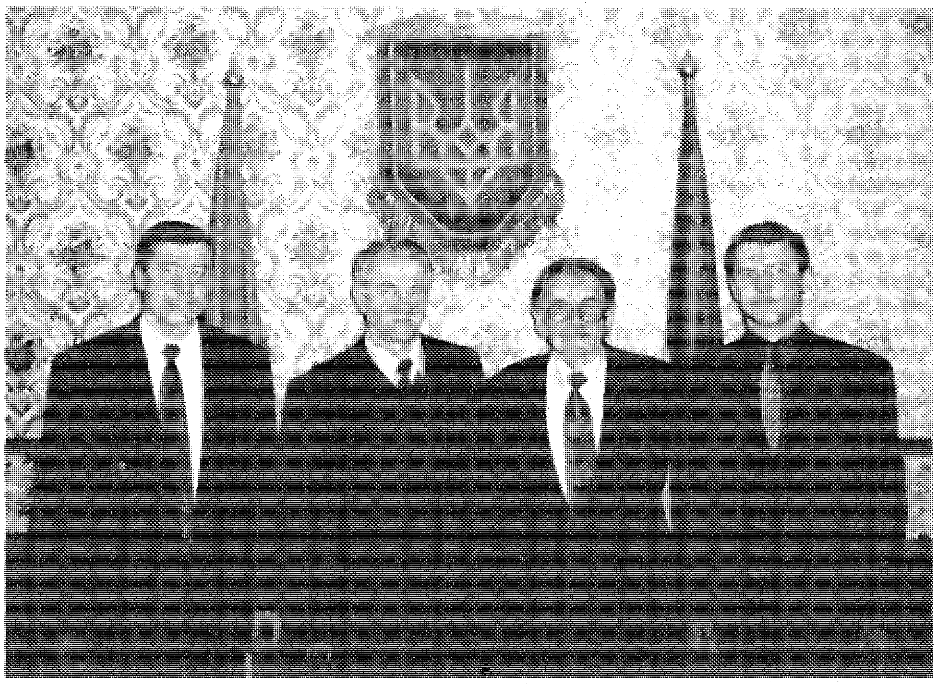
У цій в'язниці 5 років утримували матір автора світлин.

У 1977 році, на II Всесвітньому Форумі українців в Києві, українці з Литви, Латвії та Естонії запросили мене відвідати ці країни та зробити кілька фрагментів до фільму „Україна в огні окрадена", Голова української громади міста Вентспілса Оксана Сандлер з дочкою Діяною на початку жовтня минулого року зустріли мене на летовищі Риги.

Рига справила на мене незабутнє враження, та особливе хвилювання викликало відвідання тюрми, де була ув'язнена в 1946 році моя мама, засуджена на 15 років. Звідси її перевезли до Ленінграду, а потім – в Сибір, де перебував і мій батько, Павло Кулинич.

У портовому Вентспілсі ми відвідали міську управу, історичні місця, включно з Університетом чужоземних мов, де навчається багато українців. Того ж вечора я мав зустріч з українською громадою. Наступного дня на концерті співав український хор з Риги.

Шкода, що українці не приймають латвійського громадянства, їхні діти вчаться в російських школах. Зустрічав я навіть таких українців-галичан, які між собою розмовляли російською мовою, що мене дуже вразило. Промовляючи до громади, я закликав українців до обов'язкового вивчення латвійської мови, якщо вони бажають назавжди залишитись в цій державі.

Світлина на згадку про зустріч в амбасаді України в Латвії. Зліва від автора – консул Микола Мартиненко і амбасадор Віктор Михайловський.

Діти повинні вчитись в латвійських, а не російських школах.

У Ризі ми відвідали прекрасну цілоденну середню українську школу з дитячим садочком. Діти декламували вірші, розповідали казки, співали пісні чистою українською мовою. Приміщення школи дуже гарне і велике. Директор школи Лідія Кравченко розповіла, що частину дотацій школа отримує від українського уряду. З Латвії мій шлях проліг до Литви і Естонії. Про це – наступний фоторепортаж.

Учні української середньої школи в Ризі.

Український хор в м. Рига.

ПРОТОКОЛ

СПЕЦІЯЛЬНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

що відбулося на оселі УНСоюзу Союзівка 7 та 8 листопада 1998 року.

ПЕРШИЙ ДЕНЬ

субота, 7 листопада 1998 р.

9:15 рано

В нарадах взяли участь члени:

ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ
Уляна Дячук – предсідник
Стефко Куропась – заст. предсідника
о. Мирон Стасів – директор на Канаду
Аня Дидик-Петренко – заст. предсідника
Марта Лиско – головний секретар
Стефан Качарай – касир

КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ
Василь Пастушок – голова комісії
Степан Гавриш
Олександер Серафин
Ярослав Завійський
Мирон Ґрох

РАДНІ

Тарас Шмагала, мол.
Текля Мороз
Галина Колесса
Микола Дяківський
Володимир Корчинський
Василь Шеремета
Василь Лучків
Стефанія Гаврилюк
Андрій Воробець
Євген Остиславський
Варка Бачинська
Андрій Скиба
Альберт Качковський

Раїса Галешко – гол. ред. „Свободи"
Рома Гадзевич – гол. ред. „Українського Тижневика"
Іван Флис – управитель „Союзівки"

Неприсутні оправдані
Олександер Худолій – радний

Протоколює наради – Оксана Тритяк.

Уляна Дячук
Предсідник У. Дячук відкрила Спеціяльні Наради Головного Уряду УНСоюзу, вітаючи всіх присутніх спеціяльно представленням нововибраних членів Головного Уряду. У. Дячук привітала гостей, почесних членів Йосипа Лисогора і Володимира Сохана з дружинами, та Юрія Петренка і Володимира Дячука.

Молитву відмовив о. М. Стасів. Хвилиною мовчанки вшановано пам'ять довголітнього головного секретаря та почесного члена Головного Уряду Ярослава Падоха.
Порядок Спеціяльних Нарад був висланий кожному членові Головного Уряду місяць наперед.

1.
ВІДКРИТТЯ СПЕЦІЯЛЬНИХ НАРАД
год. 9:15 ранку

Порядок Нарад

1. Перегляд всіх ділянок праці УНСоюзу за 1998 р.:
   а) видавництво;
   б) союзівка;
   в) стипендії;
   г) нова адміністративна комп'ютерна система.
2. Затвердження бюджету УНСоюзу на 1999 р.
3. Перегляд організаційної праці за 1998 р. та пляни на 1999 р.

Роздано копії звіту „Insurance Dept. of NJ" за 1993, '94, '95 роки, які наспіли до головної канцелярії тиждень перед цими нарадами. Звіти були роздані кожному членові Головного Уряду з просьбою підписати посвідчення на доказ одержання звіту.

Уляна Дячук
У. Дячук перечитала і подала уточнення до порядку нарад.

(а)
ВИДАВНИЦТВО
• Предсідник почала із звітом щодо видавництва. Були роздані звіти передплатників обидвох газет за 6 та 9 місяців. Також дано звіти прибутків і видатків та бюджет на 1999 рік. За 9 місяців прибутки видавництва обидвох газет зменшилися на суму 162,800 дол. Передплата „Свободи" зменшилася на 105.00 дол., а „Українського Тижневика" зросла на 7,000 дол. „Свобода" виходила, як щоденник до кінця червня 1998 р. За перших 6 місяців „Свобода" втратила 383 передплатників, а за чергові 3 місяці здобула 115, вже як тижневик. „Український Тижневик" за той самий період часу втратив 240, а опісля здобув 79 нових передплатників.
• У квітні 1998 р. ми почали друкувати наші газети в „Redmond Press". Це підприємство друкує багато газет і знаходиться у віддалі 1.5 милі від нашої канцелярії. Вони друкують і висилають газети до передплатників.
• Нашу стару друкарську машину ми продали за 47,500 дол. Ми зв'язалися з 6-ма установами в справі продажу нашої друкарської машини і дістали дві пропозиції купна. Вибрано найвищу ціну.
• Від липня, коли „Свобода" перейшла на тижневик головний редактор Зенон Снилик відійшов на емеритуру. Сергій Миронюк перебрав редакційну колеґію на кілька місяців. Тому, що С. Миронюк вчиться вечорами, щоб закінчити свої студії, він опісля відмовився дальше очолювати редакцію.

Уляна Дячук
Представила нового головного редактора „Свободи" Раїсу Галешко.

Раїса Галешко
Р. Галешко подала свої думки про наше видавництво і її обов'язки як головного редактора.
• Бачить, як одне з її головних завдань, збільшення числа передплатників.
• Друге – це знизити видатки. Щоб це осягнути треба створити газету цікавою, усучасненою і тим самим вона б притягала нових передплатників та втримувала давніх. Р. Галешко вичерпно відповіла на всі питання.

В дискусії брали участь наступні члени: Т. Мороз, В. Бачинська, А. Скиба, А. Воробець, Т. Шмаґала, А. Серафин, У. Дячук.

• Застереження щодо мови і правопису.
• В газеті буде дискусія про мову.
• Питання мови не вирішене, навіть в Україні.
• Більше і докладніше писати про події в діяспорі.
• Далі заохочувати давніх постійних дописувачів.
• Шукати нових, цікавих дописувачів на доривочній базі (free lance).
• Корисно було б, щоб редактори їхали по Округах та довідувалися прямо від читачів, що їх цікавить.
• Продовжуються нарікання на доставу обидвох газет, спеціяльно в Канаді.
• Можливість конкуренції других газет.
• Декотрі нові газети не відображують українську громаду і тим самим не конкурують з нами.
• Позитивний відгук в Округах на новий тижневик, хоча тужать за щоденником.
• Треба оголошувати в телевізії і по радіо, щоб повідомити всіх, що це нова газета.
• Сам перехід із щоденника на тижневик уможливлює скоротити видатки.
• Тому, що газета як тижневик має обмежену кількість сторінок, тому треба нагадувати дописувачам, що дописи мусять бути коротші.
• До всіх присутніх було звернення шукати за новими адресами для реклями наших газет.

Уляна Дячук
У. Дячук до дальшої теми видавництва додала деякі інформації і відповідала на всі питання.

В дискусії брали участь: А. Серафин, В. Бачинська, В. Шеремета, В. Корчинський, Т. Шмаґала, С. Гавриш.
• Створено групу дорадників (Marketing committee) для поширення наших газет. До групи ввійшли наступні особи: Том Гаврилко (професійний дорадник), головні редактори обидвох газет, адміністратор видавництва, керівник реклямного відділу і предсідник. В потребі час-до-часу доходять додаткові особи
• Завданням цієї групи людей є заплянувати, як обидві газети могли б повернути тих передплатників, котрих втратили, і як дістати нових.
• Передплата одного примірника кожної газети 77 центів для члена і 1.07 дол. для нечлена.
• Друкування наших газет професійною друкарнею заощаджує Союзові кілька тисяч дол. місячно.
• Ми повинні якнайбільше користати з Інтернету і всіх можливих засобів нової технології.
• Пересилка наших газет на дискетах до Канади і там друкування і висилка в Канаді не оправдується, бо ми не маємо досить передплатників в Канаді.
• Ми ще далі пошукуємо адресар з Канади для поширення наших газет.
• Потрібно використати можливість обміну адресарів між організаціями.
• Треба поширювати наш веб сайт. (web site).

(б)
СОЮЗІВКА

Уляна Дячук
Подала членам Головного Уряду звіт Союзівки з останніх дев'яти місяців та

порівняльні звіти за останні 3 роки. За 9 місяців Союзівка втратила 233,654 дол.

У ширшій дискусії про збереження Союзівки брали участь наступні члени: Т. Шмагала, В. Лучків, В. Шеремета, С. Гавриш, С. Куропась, В. Бачинська, В. Корчинський, М. Лиско, А. Скиба, А. Серафин, Т. Мороз, М. Ґрох, М. Стасів, У. Дячук та І. Флис.

• Молодь створила „Клюб Союзівка" для придбання членів УНС і відвідувачів на Союзівку.
• Пропоновано створити Спеціяльний Клюб Союзівка (Priviledge Club). Приналежність до цього клюбу коштувало б 100 дол. річно від особи. Не було точно окреслено користей для членів, але можна це доповнити.
• Пропоновано також реклямувати нашу оселю в неукраїнських газетах, бо багато новоприбулих читають неукраїнські газети.
• Мусимо бути приготовані що багато з новоприбулих не говорять українською мовою.
• Мусимо думати і діяти більш інклюзивно, а не ексклюзивно. Багато новоприбулих говорять польською або російською мовами, що не означає, що вони не українці. Треба їх всіх заохочувати приїздити на наші оселі, наші табори і тим способом приєднувати до нашої громади і нашої установи.
• Пропоновано створити постійних комітет допомоги Союзівці, членами котрого були б члени Головного Уряду.
• Пропоновано звертатися до всіх колишніх працівників Союзівки зі закликом дати даток на вдержання Союзівки.
• Шкільна Рада проводить курси для учителів українознавства на Союзівці вже десять років. Союзовим завданням є підтримувати школи українознавства, і тому ми продовжуємо ці курси.
• Члени Округи Олбані приїдуть на день або два навесну на Союзівку добровільно попрацювати, допомогти у весняних працях на оселі, якщо управитель І. Флис дасть їм список робіт.
• Подано ще одну ідею на зразок американської програми (Adopt a Highway). Можна заохотити Відділи та Округи адоптувати будинок на Союзівці. Тобто, у порозумінні з управителем І. Флисом і його директивами Відділ відповідав би за якийсь будинок.
• Треба не забувати наших сеньйорів і заохочувати їх приїздити на тиждень після сезону на дуже добрих умовах.
• Хоча цьогорічний фінансовий стан є ліпший, треба пам'ятати, що ми відкладаємо капітальні ремонти і направи. Наприклад, кошт малювання водного збірника - 30,000 дол., віднова басейну 15 - 30,000 дол. У випадках посухи нам потрібно більше води, тобто треба викопати нову криницю, коштом від 5 до 10,000 дол.

Тарас Шмагала
Пропонує внесок –
• Створити Постійний Комітет Союзівки з наступних членів під головством С. Куропася.

1. – С. Куропась	*5. – Г. Колесса*
2. – В. Корчинський	*6. – А. Скиба*
3. – В. Шеремета	*7. – С. Гаврилюк*
4. – В. Лучків	*8. – Т. Шмагала*

Пітримує внесок
Василь Лучків

Одноголосно затверджено цей постійний Комітет.

(в)
СТИПЕНДІЇ

Марта Лиско
Головний секретар М. Лиско запропонувала устійнити дві ступені призначення стипендій та спростити спосіб подання аплікацій. Пропоновано щоб вимагати;
1. Виповнену скорочену нову аплікацію;
2. Вимогу 2 роки членства в УНСоюзі залишити;
3. Повинні мати посвідчення оцінки С + або вище;
4. Доказ активности.

• Пропоновано розділити фонди по роках студій. Рівну суму роздати всім стипендистам залежно від року навчання. Це дефінитивно зменшить адміністративну роботу і кошти.
• УНСоюз надає також 5 спеціяльних стипендій на більші суми для яких вимоги будуть ті самі, що були до цього часу. Аплíканти повинні долучити рекомендації і подати фінансовий звіт та виконати всі інші вимоги подані в аплікації.
• У дискусії брали участь: В. Пастушок, В. Лучків, В. Бачинська, Т. Шмагала, Н. Дяківський, В. Корчинський, Т. Мороз, С. Гавриш, А. Скиба, А. Качковський, А. Воробець та М. Лиско.
• В пропонованім бюджеті на 1999 р. на виплату стипендій передбачено 25,000 дол.
• Без огляду на суму висоти стипендії кожний студент на аплікації до університету подає список отриманих ним всіх стипендій, не все виявляючи суми. Для студента є пристижево виявити якнайбільше стипендій.
• Ці стипендії є важливими послугами братської діяльности.
• Пропоновано звертатися до американських корпорацій за датками до Союзового Стипендійного Фонду.
• Звертатися до тих стипендистів, котрі колись від нас одержали стипендію, щоб дали пожертву на наш Стипендійний Фонд.

Володимир Корчинський
Пропонує внесок –
• Прийняти скорочену форму надання стипендій як подано та створення нової Стипендійної Комісії з трьох осіб, яка складається з одного члена Екзекутиви, члена Контрольної комісії та одного Радного.

Тарас Шмагала
Підтримав внесок.
Пропоновано наступні три особи до Стипендійної Комісії
• Стефан Качарай – *касир*
• Василь Пастушок – *контролер*
• Василь Лучків – *радний*

Одноголосно внесок прийнятий
2 голоси стрималися.

(г)
НОВА КОМП'ЮТЕРНА АДМІНІСТРАТИВНА СИСТЕМА

Марта Лиско
Головний секретар подала в короткій формі зміну і перехід до нової комп'ютерної системи.

• Вона з'ясувала причину переходу на нову систему, пояснуючи це скомплікованими продуктами УНСоюзу, які вимагають більше скомплікованої комп'ютерної системи.
• 2000-ий рік у фінансовому світі буде мати деякі проблеми. Асекураційний світ теж тим журиться. Забезпеченеві уряди вимагають, щоб ми виповнювали анкети і запевнили їх, що наші комп'ютерні системи будуть правильно діяти в 2000 році. Тому ми були змушені перейти на нову систему згідно з рештою забезпеченевої індустрії.
• Цю нову систему треба відповідно приготовити для нашої установи.

2.
ЗАТВЕРДЖЕННЯ БЮДЖЕТУ УНСоюзу на 1999 р.

Стефан Качарай
Касир С. Качарай роздав фінансовий звіт за 9 місяців і бюджет на 1999 р. Перейшов всі цифри бюджету за 9 місяців, спеціяльно підкреслив більші зміни. С. Качарай заявив, що звіт був приготовлений на базі т. зв. кеш бейсис (cash basis).

Втрати	1998	1997
Союзівка	286,000	444,000
Видавництво	274,000	307,000
Торонто, Бюро	173,000	309,000
УНС видатки	144,000	477,000
Разом	**877,000**	**1,537,000**

• Порівнюючи 1997 р. та 1998 р. наші загальні втрати зменшилися майже наполовину, тобто є вже поступ.
• На наступний рік братимуться під увагу всі рекомендації Конвенції, котрі ще більше знизять наші видатки, наприклад, замкнення Союзівки на кілька місяців, скорочення адміністративного апарату в головній канцелярії. Приміщення в головній канцелярії буде менше. Винаймаємо частину бюра, що дасть більший прихід.

У дискусії брали участь: А. Серафин, В. Шеремета, Т. Шмагала, В. Пастушок, А. Скиба, В. Корчинський, Є. Остиславський, А. Воробець, С. Куропась, В. Лучків.

• Були ширші дискусії на тему бюджету на 1999 р. Передбачено прибутки на 1999 р. в сумі 6,188,000 дол., а виплати в сумі 6,123,000 дол., чистий прихід 64,000 дол.
• На деякі запити, чому такі великі скорочення появилися в бюджеті, С. Качарай пригадав, що Конвенція рекомендувала що на видавництва УНСоюз може видати тільки по 50,000 дол. і це є узгляднено в бюджеті.
• На тему Торотонського бюра члени просили перевірити контракт Боба Кука.

Володимир Корчинський
Пропонує внесок
• Закрити дискусію.

Олександер Серафин
Підтримує внесок
За – 11, проти – 10.

Олександер Серарин
Пропонує внесок
• Прийняти пропонований бюджет на 1999 р. з одною зміною підвищити стипендії з 25,000 дол. до 35,000 дол.

Василь Пастушок
Підтримує внесок

За – 13, проти – 7
Бюджет прийнятий на 1999 р.

3
ПЕРЕГЛЯД ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ПРАЦІ за 1998 р. та пляни на 1999 р.

Уляна Дячук
Звіт був представлений і пояснений
Січень-Вересень 1998 р.

Число округ	27	
Приєднано нових членів	574	
Загальна сума забезпечення	8,649,533	дол.
Пересічна сума забезпечення	15,069	дол.

Виконана квота	45.9%	
Професійні продавці продали	1,677,446	дол.
Професійні продавці в Канаді	3,274,087	дол.

Округа Північного Ню Джерзі виконала своєю квоту на 110 %

Марта Лиско
Загальні пляни на майбутнє складаються з трьох частин. Підставою усіх нових плянувань є:

1 – нова комп'ютерна система;
2 – нові асекураційні продукти конкураційні в забезпеченевій індустрії;
3 – новий спосіб продавання наших продуктів.

• М. Лиско пояснила всі нові можливості нових продуктів, спеціяльно для старших членів, котрим тяжче закупити забезпечення.
• Пошукуємо особу, котра нам буде наймати продавців забезпечення (brokers) для поширення нашого продавчого складу. Дотепер маємо одну особу на приміті, котра вже такі обов'язки виконує успішно в інших братських установах.
• Для тих осіб, котрі потребують більшої суми забезпечення, чи продуктів, яких ми не маємо, можемо зв'язатися з забезпеченевою компанією, котра нам постачала б ці продукти. УНСоюз дістав би комісійні.
• У близькому майбутньому ми будемо друкувати нову книжку вкладок.

У дискусії брали участь: Т. Мороз, А. Воробець, В. Бачинська, А. Качковський, В. Корчинський, Т. Шмагала, Н. Дяківський, Є. Остиславський, С. Гавриш, М. Ґрох.

• Була заввага до Контрольної комісії, що під час їхньої контролі крім перевірки книговедення було б корисно поговорити також з працівниками головної канцелярії.

ДРУГИЙ ДЕНЬ
неділя, 8-го листопада 1998 р.
10:40 ранку

Уляна Дячук
Відкрила ранішню сесію та пригадала, що членами Головного Уряду є кілька працівників Головної Канцелярії. Беручи участь у нарадах Головного Уряду ці члени мусять відмежувати свої обов'язки працівників Головної Канцелярії від обов'язків, які вони повинні виконувати, як члени Головного Уряду. Тому варто таким особам на майбутнє застановитися над цим, щоб уникнути яких-небудь проблем чи незручних ситуацій.

Марта Лиско
Представила організаційний плян на 1999 р.

Нові пляни на 1999 р.
Квота нових членів на 1999 р.

	члени		сума	
США	1,150		18,000,000	дол.
Канада	100		2,000,000	дол.
членів	1,250	сума забезпечення	20,000,000	дол.

Способи здійснити подані квоти:
1. спеціяльні курси для нових секретарів;
2. організаційні курси;
3. курси відбудуться по округах;
4. курси для секретарів на Союзівці для поновлення знання, за їхні кошти, по зниженій ціні.

• Нові способи заохочувати організаторів до більш активної діяльности – це кращі грошові винагороди та вакації на Союзівці.
• Багато з наших старших членів закуповують вивінувальні грамоти для своїх дітей та внуків.
• В Канаді вивінувальні грамоти є дуже популярні.
• Уважається, що чим більше різних грамот УНСоюз пропонує, чим більший є вибір, тоді легше продавати грамоти.
• Є велика потреба УНСоюзові мати якнайскорше можливість продавати грамоти на великі суми, бо багато молодших професійних людей шукає забезпечення на більші суми.
• По довшій дискусії вирішено продовжити продавання вивінувальних грамот, 18 та 20-літнім.

Бюро в Торонто

Уляна Дячук
• Пояснила тим членам, котрі не знають про бюро в Торонто і про обов'язки Боба Кука. Він був затруднений нами як директор продажу (marketing & sales). В той час він мав понад 16 років досвіду в вишукуванні і вивченні нових професійних продавців забезпечення.
• Його завданням було підшукати для УНСоюзу якнайбільше професійних продавців забезпечення по змозі українців. Його обов'язком було уложити програму продажу, перевірити наші продукти і поручити нові продукти.
• Він перевірив наші всі грамоти і порекомендував зробити їх ревізію. Над новими грамотами він працював з нашим актуарієм. Знайшов продавців, з яких деякі з нами до нині.
• На 33-ій Конвенції канадські делеґати домагалися Канадського Бюра. Канада в той час мала 10% нашого членства, а тепер Канада має 3%. Б. Кук у той час довідався, що в Канаді є інакші продукти, інакші комісові і вимоги. Також в Канаді є інакша структура уподаткування.
• Щоб мати професійну канцелярію в Канаді, ми мусимо мати інакші продукти, котрі будуть конкурувати з їхніми продуктами. Кошт нових продуктів є великий.
• По довгих порадах ми згодилися на співпрацю з великою забезпеченевою компанією. (Maritime Life), щоб продавати їхні продукти. За їхні адміністративні послуги ми їм платили, а вони нам давали комісові. Вони також реасекурували всі поліси на 100%.
• Їхні вимоги до нас були, щоб ми щороку зростали у продажі нових поліс. В першім році ми мали одного професійного продавця. Наші успіхи зростали щороку, але не досить швидко. Цього року Maritime Life, нарікає що вони тратять на нас гроші.
• В Канаді ми не маємо своїх власних нових продуктів. Ми можемо продавати наші старі продукти, але не можемо конкурувати з тамтешніми забезпеченевими установами. Тому ми рішили замкнути канцелярію в Канаді. Обставини в Канаді для нас тепер не є прихильні. Канадський Уряд ворожо ставиться до чужоземних забезпеченевих установ, які діють на терені Канади.
• В Канаді ми маємо менше ніж 3000 членів. Цього року наші секретарі придбали всього 29 нових членів .
• Канцелярія в Торонто замкнена.
• Треба розв'язати проблему з контрактом Б. Кука.

Відбулася широка дискусія на цю тему.

Андрій Скиба
пропонує внесок
– Боб Кук повинен помогти замкнути бюро до кінця 1998 р.
– Не платити йому жодні оплати видатків.

Тарас Шмагала
підтримує внесок
За – 15, стримані – 3.

Пропонований внесок перейшов.

Андрій Скиба
пропонує внесок
• Пропоновано дістати нову леґальну опінію про контракт Б. Кука

Стефко Куропась
підтримує внесок
За – 17, стрималися – 4.

Уляна Дячук
Предсідник УНС У. Дячук попросила Т. Шмагалу порекомендувати нового адвоката в справі ще одної леґальної опінії.

Василь Шеремета
пропонує внесок
• У справі Річних Нарад, пропоновано, якщо є можливо, висилати до всіх членів Головного Уряду всі матеріяли, щонайменше один тиждень перед нарадами.

Внесок прийнятий одноголосно.

– Предсідник У. Дячук, закінчуючи наради, подякувала всім членам Головного Уряду за активну участь в цих важливих спеціяльних нарад.

Нова послуга компанії "Український мобільний зв'язок"

Компанія "Український мобільний зв'язок" (UMC)запровадила нову послугу SIM-SIM в мережі GSM. Як повідомив на презентаціїгенеральний директор компанії Мартін Діркс, це мобільний зв'язок "без рахунків,щомісячної абонентської сплати та контракту", користувачі можуть підключитисядо мережі за кілька секунд.

У момент придбання SIM-SIM клієнту відразу надається телефонний номер і віртуальний рахунок, на якому з самогопочатку є 100 розрахункових одиниць - "юнітів" (11 юнітів - хвилинавихідного дзвінка і 6 юнітів - вхідного). Телефонний номер зберігаєтьсяза клієнтом мінімум 275 днів після кожного поповнення рахунку - 25або 50 долярів за, відповідно за 500 і 1000 "юнітів". Можливе придбанняSIM-Phone-пакету, що складається з телефону Philips Diga і картки начас розмови.

Як зазначив М.Діркс новою послугою можна скористатисяна території України у Києві, Одесі, Дніпропетровському, Харкові, Донецькому,Симферополі, Львові, Ужгороді, Чопі, Луганському і Ялті.

Як повідомив генеральний директор, компанія UMC інвестувала в розвиток телекомунікаційУкраїнив 1998 р. 60 млн. долярів. За його даними, сумарні інвестиціїв Україні за час існування UMC склали 200 млн. долярів. Водночас, надумку М.Діркса, інвестиції в Україні могли бути і значнішими, однак"поки що Україна залишається ризикованою зоною для інвестицій, і зарубіжніпартнери вважають за краще вкладати кошти в Європу, Азію і Америку".

М.Діркс спростував чутки про можливий продаж пакету акцій UMCв розмірі 49 відсотків, що належить зарубіжним засновникам.

(УНІАН).

З УКРАЇНИ І ПРО УКРАЇНУ

Л.Кучма наказав повернути церковне майно

КИЇВ. – Як повідомляє Інтерфакс, Президент України Леонід Кучма дав Кабінетові Міністрів один рік часу на повернення колишнього церковного майна його законним власникам. Л. Кучма переконує Фонд державного майна в доцільності заборонити приватизацію церковного майна та примусити місцеві влади забезпечити земельними ділянками бажаючих будувати церкви чи мусулманські та жидівські кладовища. Він також дав наказ Державному митному комітетові спростити процедури одержання гуманітарної допомоги релігійними організаціями.

Олександер Мороз про вибори і Степана Бандеру

Провідник Соціялістичної партії України і голова парляментського Комітету з питань агропромислового комплексу Олександер Мороз провів прес-конференцію в Червонограді виключно для місцевих журналістів. Він підкреслив, що перебуває на Львівщині перш за все як кандидат у Президенти на майбутніх виборах. Олександер Мороз заявив, що розглядає себе як найкращого кандидата на цю посаду, позаяк Леонід Кучма себе дискредитував, а Олександер Ткаченко щонайшвидше кандидувати не буде. У зв'язку із 70-річчям ОУН у Олександра Мороза запитали про його ставлення до увічнення пам'яти Степана Бандери. Він відповів, що з цією проблемою слід звертатися до ЮНЕСКО, а українська держава, на його думку, нічого не має до цієї проблеми.

Тарас і Агата

(Закінчення зі стор. 12)

Тарас Горич. Коли в столиці помер цар і дійшла звістка про звільнення Тараса, Усков виписав йому проїзні документи просто до Петербурга, за що отримав догану по службі.

Через Астрахань, Саратов, Казань Шевченко на пароплаві піднімався у верхів'я Волги. Враження від своєї подорожі він занотував в щоденнику і це дозволило мені пройти його шлях по Волзі у наші часи. В Нижньому Новгороді пароплав пристав до берега востаннє і тут з'ясувалося, що вчорашньому солдатові треба повертатися до Оренбургу й звідти починати свій шлях на волю, але обійшлося, він перезимував у Нижньому Новгороді, звідки писав до Ускових:

„Чи весело у вас? Чи здорова Агафія Омелянівна? Чи здорові мої великі друзі Наталочка й Надійка? Не посилаю їм гостинця, тому що в Нижньому Новгороді без ярмарку – те ж село. Газетні новини вам відомі, а негазетні не варті того, щоб про них вести мову. Займає тепер усіх найважливіше питання про те, як звільнити селян з кріпосного стану. З нового року чекають урядових розпоряджень з цього питання. Прощайте, Іраклій Олександрович, бажаю вам здоров'я і щастя. Цілую від душі моїх великих друзів Наталочку і Надійку, свідчу мою найглибшу повагу Агафії Омелянівні і залишаюся вдячний вам Тарас Шевченко".

Я залишав Форт Шевченка, передумуючи життя великої людини. Дошкуляла спрага. Питної води в селищі не було, поливні городи Ускова давно висохли... (В Актау мені зустрівся земляк-українець, який показав крихітний – метр на метр – клапоть поливної землі, де він намагався виростити якийсь овоч. Коли до нього приїхала з Придніпров'я мама й побачила той город, то заплакала й сказала: „Синочку, за що ж тебе Господь тут карає?"). До автобуса підійшов юний офіцер з радіослужби (народився на Курщині, вчився у Києві) і показав мені зачинене дошкою вікно, з якого можуть продати пива. Я покалатав у дошку, але пити не зміг – склянка була заляпана брудними руками, а пиво давно скисло...

Я думав про Шевченка, який не туристом сюди приїхав. У цьому напівголодному і спраглому безбарвному і безлюдному шматку землі геній нашого народу провів сім років найкращої і найпліднішої пори життя.

Левко Хмельковський

До читачів "Свободи"

Редакція ще раз звертається до вас із проханням дотримуватися таких умов, висилаючи свої дописи до газети:

Подавати до "Свободи" тільки оригінал допису, а не копію; матеріяли, надруковані в інших газетах, "Свобода" не передруковує;

Підписувати дописи власноручно, повним прізвищем по-українському;

Обов'язково подавати свою адресу і телефон – це стосується не тільки нових авторів, а й постійних дописувачів "Свободи";

Дописи мають бути короткими, висвітлювати тільки те, що стосується теми і може являти інтерес для загального читача; пробіли між рядками мають бути досить великі;

Дописи мають бути свіжі, відіслані до редакції не пізніше, як через п'ять днів після події;

Якщо ви користуєтесь факсом, старайтесь, щоб допис був надрукований більшими літерами і виразно.

Ми вдячні кожному, хто виявляє цікавість до нашої/вашої газети. Пишіть до нас про свої думки, враження від газети, рекомендації, побажання. Як ви помітили, в кожному числі ми друкуємо листи читачів, якого б змісту вони не були – критичні чи похвальні, з проханнями чи побажаннями.

ЩИРО ДЯКУЄМО ЗА ВАШ БЕЗЦІННИЙ ВКЛАД У ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТИ "СВОБОДИ"!

ПАМ'ЯТАЙТЕ, БЕЗ ВАШИХ ЦІННИХ ДОПИСІВ "СВОБОДА" НЕ ЗМОЖЕ БУТИ СПРАВДІ НАРОДНОЮ ГАЗЕТОЮ.

СПОРТ

В УКРАЇНІ

Баскетбол

79:67 – з таким рахунком українська баскетбольна команда обіграла команду Білорусі на відбірковому турнірі Чемпіонату Европи-99. Та ця перемога вже нічого не вирішувала, оскільки наша збірна, втративши багато очок на початку змагань, вибула з чемпіонату. В кінцевому висліді в групі „С" Україна посіла лише третє місце. А путівки на Евро-99 вибороли Еспанія та Ізраїль.

П'ять останніх матчів разом з відомим тренером Володимиром Рижовим командою керує легенда українського баскетболу Олександер Волков, який повернувся після багаторічної праці у США та Европі. Поєднання Рижов-Волков обіцяє принести вагомі наслідки. Принаймні перший пообіцяв налагодити стабільну гру команди і показати кращий вислід під час відбіркового турніру Евро-2001 наступної осени.

Біятлон

У спринтерській гонці 7.5 км. з біятлону на етапі за Чашу світу в Лейк-Плесіді друге місце посіла українка Олена Зубрилова. Від переможниці, шведки Магдалени Форсберґ, Олена відстала лише на 0.6 секунди. А причиною стали промахи в стрільбі. І тому прикро, що невдала стрільба цього разу не дала їй змоги здобути золото.

Плавання

У загальному заліку Чаші світу з плавання попереду – 16-річна харків'янка Яна Клочкова. Здобувши дві золоті медалі на 10-му етапі змагань в шведському місті Мальме, вона за тиждень здобула нові дві золоті нагороди вже на 11-му етапі в Парижі. Спочатку вона показала кращий результат на дистанції 200 метрів, а потім перемогла на 400 метрах. На жаль, українські чоловіки не взяли приклад з Яни. У Парижі на дистанції 1500 метрів Ігор Снітко фінішував лише п'ятим, а Ігор Черневицький – сьомим.

Шахи

Львів'янин Василь Іванчук, граючи білими, поступився російському ґросмайстрові Ґаррі Каспарову, у другому турі супертурніру 20-ої категорії. Турнір проходить в еспанському місті Лінаресі і, як завжди, в ньому беруть участь найсильніші шахісти світу. Внічию закінчилися партії між болгарином Васеліном Топаловим та англійцем Майклом Адамсом, індійцем Вішванатаном Анандом і угорцем Петром Леко. Росіяни Петро Свідлер та Володимир Крамник теж розійшлися миром.

В третьому турі Іванчук мав нічию. А ось в четвертому його знов спіткала поразка. Граючи білими, Василь поступився Майклові Адамсу. Тож після четвертого туру український ґростмайстер поділяв останні 7–8 місця з Петром Леко, маючи по одному очку. А на першому місці – Адамс з 3-ма очками з 4-ох можливих.

В ДІЯСПОРІ

Відбулися наради Управи УСЦАК

НЮАРК. – В Домі УСВТ „Чорноморська Січ" відбулися чергові ділові наради Управи Української спортової централі Америки і Канади, в яких взяло участь 8 членів екзекутиви. Наради відкрив і ними проводив голова М. Стебельський. Згідно з прийнятим порядком нарад, на початку учасники розглянули запропонований календар цьогорічних змагань під патронатом УСЦАК:

1. Шахові першості УСЦАК на терені спортивної школи „Ч. Січі" (оселя УБС „Верховина" в Ґлен Спей, Н. Й.) – 12 червня ц. р. Господар – УСВТ „Ч. Січ".

2. Турнір копаного м'яча чоловічих і жіночих дружин з нагоди 75-річчя УСВТ „Ч. Січ" під патронатом цього Товариства на площі оселі „Верховина" в Ґлен Спей, Н. Й., – 3–4 липня ц. р.

3. Українські Спортові Ігри Молоді, що їх влаштовує УСЦАК –делеґатура „Схід" на спортивних базах оселі СУМ в Еленвіл, Н. Й. (дату буде визначено в найближчий час).

4. Тенісові першості УСЦАК, делеґатури „Схід" на кортах Союзівки – 3–4 липня ц. р.

5. Плавацькі першості УСЦАК в басейні Союзівки – 4 вересня ц. р.

6. Тенісові першості УСЦАК на кортах Союзівки – 4–6 вересня ц. р.

Плавацькі і тенісові першості будуть присвячені 75-річчю УСВТ „Ч. Січ", Нюарк.

7. Покищо не визначено дати і місця відбиванкових першостей УСЦАК, потенційним господарем яких є осередок СУМ в Клівленді.

Крім цих турнірів, на терені УСЦАК відбудуться ще 4 тенісові турніри: 1–2 травня на „Тризубівці", подвійні ігри на Союзівці 31 липня і 1 серпня, турнір з нагоди 75-річчя КЛК на Союзівці 18–19 вересня, та останній турнір року на „Тризубівці" 2–3 жовтня ц. р.

„Меморіял " УСТ „Львів", Клівленді, влаштовує традиційний турнір копаного м'яча за „Чашу Великих Озер". Значну увагу учасники нарад присвятили поїздці українців збірної копаного м'яча США на змагання із збірною українців Західньої Европи до Франції. Зустріч цих збірних відбудеться з нагоди відбіркових змагань за чемпіонат Европи дружин Франції і України. Організаторами збірної і поїздки є Л. Голубець з УСТ „Львів", Клівленд і Т. Яворський з СК СУМ „Крила", Чикаго. На їхнє прохання члени Управи УСЦАК вирішили взяти цю збірну під свій патронат. Поїздка до Франції відбудеться 25–29 березня ц. р.

Решту часу цих нарад присвячено Всеукраїнським спортивним іграм, що проходитимуть протягом року в різних областях і містах України. Управа УСЦАК одержала запрошення на ці змагання для спортовців діяспори. Одначе, згідно з поданими в положенні про ігри інформаціями, важко встановити, коли могли б стати учасниками цих ігор посланці діяспори, бо ігри проходять етапами, на різних рівнях, в різних місцях і в різний час. Усе це достосоване до спортових реалій в Україні.

Вирішено ще раз вислати до проводу ігор наші запитання з проханням визначити конкретні дати для участи представників УСЦАК. Після одержання уточнення з України, Управа УСЦАК негайно доведе їх до відома нашим спортивних осередків.

Руху „звільнився"...

(Закінчення зі стор. 6)

ставників Руху до коаліційного уряду, до регіональних структур.

— Тобто, якщо йти далі, «співробітництво» може призвести до того, що державні інтереси зажадають від вас підтримати нинішню владу, в тому числі й на виборах.

— Ні. Я все-таки не виключаю об'єднання націонал-демократичних сил.

Саме це найбільше лякає чинну владу перед виборами. Хоча дуже рано говорити про кандидата, тому що не визначено, згідно з яким законом обиратиметься президент. А поки що у нас позиція чітка: є рішення IX з'їзду про кандидатуру Геннадія Удовенка й дотримуватимемося його.

...Тактика це чи стратегія — домагатися відповіді, певно, було б дещо безпардонно, враховуючи, що попереду в «нового старого» Руху животрепетна проблема визнання його легітимності. Можна, мабуть, обмежитися поки що уточненням Олександра Лавриновича: «У травні відбудеться черговий етап з'їзду або наступний з'їзд. Питання про кандидата буде предметом розгляду. І ми не повинні більше приймати кулуарні рішення, а мусимо провести відкриту дискусію та ухвалити рішення, яке дало б хорошу перспективу Руху й усьому суспільству».

Поки йшла боротьба за владу в Русі, яку вів вождь партії, влада в Україні опинялася де завгодно та в кого завгодно — й офіційна, й неформальна. Чи здатний Рух перейти від «партії однієї особистості — до партії особистостей» ? Позачерговий з'їзд дає надію. Так чи інакше, сталася подія набагато більша, ніж сторінка літопису однієї партії. Утім, рухівці ніколи не забувають, наскільки важлива й велика їхня роль в історії незалежної України.

А Леонід Кравчук, котрий входив у публічну політику, починаючи з непримиренних ідеологічних дискусій із Рухом, сказав з'їзду своє слово, що заслуговувало й ширшої аудиторії: « Тільки працею можна завоювати авторитет. І тоді зможемо сказати, що Рух як був, так і сьогодні залишається тією партією, яка не дозволяє ворожим силам в Україні та за її межами знищити нашу державу або спробувати...

Причини розколу Руху, і мені це приємно, — несуттєві. Вони більш амбіційні. В'ячеслава Чорновола я знаю давно й хотів би, щоб він був оцінений в українській історії як особистість, котра має право на високу оцінку».

Тетяна Коробова,
Ірина Гаврилова, «День»

ПРИХИЛЬНИКИ "СТАРОГО РУХУ" ЗАПЕРЕЧУЮТЬ ЛЕҐІТИМНІСТЬ З'ЇЗДУ

Хоч надзвичайний з'їзд НРУ був представницьким, рішення прийняті за всіма правилами, однак прихильники "Руху Чорновола" вважають, що є певні юридичні підстави вважати з'їзд не на 100 відсотків леґітимним, оскільки, згідно зі статутом Руху, не можна було проводити X-й, позачерговий, з'їзд, коли попереду, 9 березня — другий етап IX-го з'їзду.

Група „Яра" готує нову виставу

Акторка Бурятського театру в спектаклі „Летить біла птиця".

Завжди активна Вірляна Ткач готує прем'єру музичного видовища „Летить біла птиця", в якому беруть участь члени групи „Яра" і актори Бурятського театру з міста Улан-Уде в Росії. Вистава побудована за українською поемою Олега Лишеги „Лебідь". Вона – ніби міст на схід, до історії та музики Бурятії над Байкалом. Постанова„Летить біла птиця" йшла з великим успіхом в Бурятії.

Тепер Вірляна Ткач створила світову прем'єру постановки, музику до якої написали Ґренджі Іто та бурятська композиторка Ержена Жамболова. У виставі звучить традиційна бурятська музика, художнє оформлення – Ватоку Уено, костюми – Люби Кєркош, а хореографію опрацювала Даєн Гарві.

Мистецька група „Яра", поєднуюючи драму, поезію, спів, історичний матеріял та пластику створює оригінальні театральні видовища на тему Сходу. Уже показано громаді – „Світло зі Сходу", „Вибухи", „Сліпий зір", „Лісова пісня Яри" і „Водоспад/Відблиски".

„Летить біла птиця" йтиме від 5 до 21 березня ц.р., у четверги до неділі. Початок вечірніх вистав о год. 7:30, полудневих о 3-ій . Театр „Ля Мама" міститься при 74 Схід, Четверта вулиця в Ню Йорку. Квитки можна замовляти, телефонуючи на ч.: (212) 475-7710.

БУДЬТЕ ЗДОРОВІ!

Нове про хворобу "Лайм"

В Ню Джерзі дуже поширилась хвороба „Лайм", і тепер цей стейт є на четвертому місці у США за числом захворювань після Ню Йорку, Коннектикату і Пенсильванії. В 1997 році зареєстровано 2 тисячі випадків цієї хвороби. Її тяжко розпізнати. Хворобу викликає укус маленького кліща, який живе на всякого роду комахах, гризунах, сернах, ракунах, деревах і взагалі в лісі. Тому треба, ходячи по лісу, мати, по можливості закриті ноги і руки, а повернувшись додому, треба добре перевірити себе, чи немає на тілі кліща. Тривалий час хвороба не має зовнішніх ознак, але потім з'являються – грибоподібні симптоми з болями в суглобах, болями голови, гарячкою, загальною слабістю. Жодні звичайні ліки не приносять полегшення і стан хворого погіршується. Якщо лікар своєчасно не припише антибіотики, то справа може закінчитися трагічно. Фармацевтична фірма Smith-Cline Beecham саме оголосила, що винайшла щеплення проти хвороби Лайм, яке можна придбати від минулого місяця.

Вакцина називається „Lymerix" і дозволена до вживання для людей віком 15-70 років. Протягом 13 місяців треба зробити три уколи, які захищають від хвороби на 80 відсотків.

Вирощуватимуть... руки

В зв'язку з великим розвитком біотехнології і т. зв. Genome проєкту (human gene project), починається, так би мовити, нова ера в розвитку людства. Можливості її включають вилікування найбільш складних хворіб, як раку, хвороби Альцгаймера та інших, а крім того, виникає можливість вирощування людських органів чи членів тіла (рук чи ніг) на засадах клонування.

Е. С.
За матеріялами
"The New York Times"

Мона Ліза і курйози сучасности

Джоконду прийнято називати серед загальновизнаних зразків краси. Тільки слава Венери Мілоської може зрівнятися з її славою. Про особисту долю цієї жінки ми знаємо зовсім небагато, але вона мала дивовижно незбагненний вплив на цілі епохи. Багато людей приходить до музею лише для того, щоб глянути в очі Мони Лізи – і погляд той проймає душу.

Сучасна епоха, котрій притаманна схильність все вивчати під мікроскопом, розкладати на молекули, просвічувати рентгенівськими променями, не обходить увагою і Мону Лізу. Доходить і до курйозів.

Американська художниця і дослідниця Ліліян Шварц висунула гіпотезу, що Джоконда – це портрет самого Леонардо да Вінчі. Використавши комп'ютерне зображення автопортрету великого флорентійця у 1518 році, вона привела картини до одного маштабу таким чином, щоб відстань між зіницями очей на обох портретах була однаковою. У результаті Ліліян Шварц отримала дзеркальне зображення одного й того ж обличчя. Хоча є й інша, не менш несподівана думка – Джоконда була родичкою Леонардо, і тому риси обличчя збігаються.

Ще незбагненніших висновків дійшли двоє французьких лікарів і скульптор. Ален Рош з ліонської школи мистецтв вирішив втілити творіння Леонардо у мармурі. Та почавши працювати, збагнув, що передати риси Мони Лізи у трьох вимірах не можна, тому що вони асиметричні. З точки зору фізіології, переконує скульптор, неправильні обличчя, руки, плечі. Коли він виліпив за оригіналом праву руку, вона виявилася безформною. Про свої відкриття Рош розповів приятелеві – лікареві Анрі Греппо. А той поділився з Жан-Жаком Конте, відомим фахівцем з хвороб верхніх кінцівок. Після детальної аналізи лікар Конте виявив ще деякі диспропорції, зокрема нерозвиненість м'язів правого плеча. Що ж до руки, діягноза невблаганна – параліч. Дивно нерухоме обличчя, права рука безвільно покладена на лівій, знаменита усмішка Джоконди – невже гримаса паралітика і її загадковість спричинена тим, що частина м'язів обличчя не діє?

Чи можна вважати ці висновки остаточними? Експерти допускають чотири версії. Відомо, що Леонардо да Вінчі малював картину сім років. Можливо, модель зникла першого ж року, а пам'ять підвела художника. Можливо, слід шукати пояснення в тому, що за часів Леонардо вважалося неодмінним обов'язково зашифрувати свій твір. А може, красуня й справді з дитинства хворіла на рідкісну форму паралічу? І нарешті, ліонські спеціялісти припускають, що помилилися: Мона Ліза не була хворою.

Як тільки не пояснюють загадкову посмішку Джоконди! Найнеймовірнішим припущенням виявилось, що модель генія хворіла на шизофренію, і з допомогою комп'ютера намагалися клясифікувати психічну хворобу. Але точно, звичайно, визначитись не змогли. Та, мабуть, найкурйознішою видається версія, що Джоконда – це портрет померлої, зроблений або з трупа, або навіть з посмертної маски, тому й обличчя видається нерухомим.

А може, Мона Ліза просто поблажливо посміхається, дивлячись на спроби сучасних прагматиків науково пояснити її досконалість? Пояснити те, чого пояснити не можна.

Олена Дереза,
(„Вечірній Київ")

В КІНЦІ НОМЕРА

Чи знаєте ви...

• Небитке скло було винайдене в Римі ще за 34 роки до нашої ери, за часів правління Тиберія. Імператор наказав стратити винахідника, щоб ніхто не дізнався про секрет виготовлення цього скла.

• В Австралії на 10 жителів припадає 9 котів. Найдорожчою породою вважається абісинська. Ціна на неї сягає 5000 франків. Любителі котів вважають, що „абісинка" – прямий потомок тих тварин, що зображені на малюнках давніх єгиптян як священні тварини фараонів. Друга версія – ця порода вивезена з Етіопії. Насправді ж „абісинка" – продукт копіткої роботи британських зоологів. Африканська у неї тільки назва.

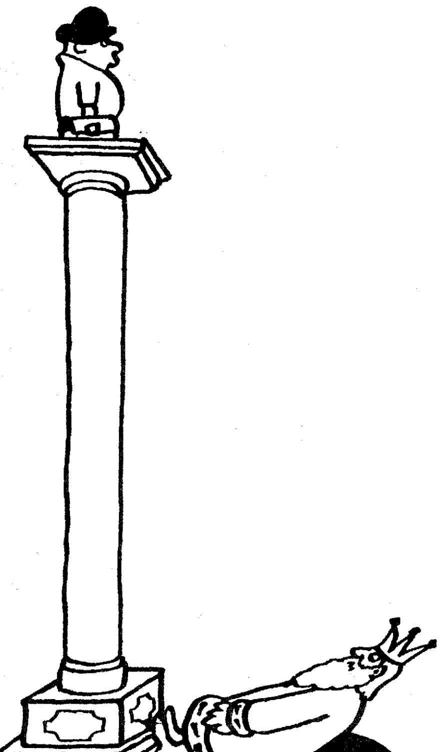
Отруйні цистерни

В Україні виявлено нове захворювання в дітей – так звану „гіпоплязію", тобто хворобу костей і зубів. Зуби у дітей чорніють і випадають. Причина – надмір „фтору" та інших шкідливих речовин у воді. Українські науковці, а також спеціялісти з Німеччини та США, ствердили, що небезпека – у питній воді, і визначили низку суворих профіляктичних заходів.

Ця недуга поширилася у вугільному басейні Червонограда, охопивши села: Соснівці, Варяж, Сілець і містечко Мости Великі. Лікарі б'ють на сполох і остерігають, що після Чорнобиля це найбільша екологічна біда в Україні. Місцеві газети подають, що за совєтських часів московські мілітаристи закопали в землю поблизу села Соснівці велику кількість цистерн, наповнених радіоактивними урановими відпадами. З часом вони почали протікати та отруювати землю, воду, ліси і ціле довкілля.

Д-р Володимир Боднар

ВЕСЕЛИМ ОЛІВЦЕМ
ОЛЕКСІЯ ТАЛІБАНОВА, АНГЛІЯ

Створюють новий космічний корабель

Америка готує новий космічний корабель багаторазового використання "Венчур Стар", який має прийти на зміну нинішньому "шатлу". Його запуск в експлуатаційному режимі планується на 2004 рік, а з 2012 року він повністю замінить "шатли".

Нову машину створюють разом НАСА і корпорація "Локгед-Мартин". Два ракетопляни коштуватимуть 5 млрд. долярів.

Проте початок випробувань зменшеної копії ракетопляну — безпілотного Х-33 — не порадувала конструкторів. На зимових випробуваннях в Санівейл, Каліфорнія, сталася аварія — відшарувалось внутрішнє покриття одного з двох водневих баків. Перший старт Х-33 відкладено на 7 місяців.

США розцінюють "Венчур Стар", як принципово важливий елемент своєї космічної програми.

Многая Літа!
Дружині і мамі Анні Новосад з нагоди 80-ліття уродин

Муж Михайло

Ірка і Ігор, Нуся, Христя і Христофор внуки і правнук

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

**СУБОТА,
13 БЕРЕЗНЯ 1999 р.**

Гартфорд, Конн. Загальні збори 277 Відділу Українського Народного Союзу відбудуться о год. 3-ій по полудні в Українському Народному Домі. Просимо всіх членів прибути. Управа.

**СУБОТА,
13 БЕРЕЗНЯ 1999 р.**

Рочестер, Н.Й. Управа повідомляє всіх членів, що Річні загальні збори 367 Відділу Українського Народного Союзу Т-ва „Запорозька Січ" відбудуться о год. 1:30 по полудні в їдальні школи св. Йосафата. Проситься всіх членів прибути на збори і вирівняти вкладки. В програмі: звіти уступаючої управи, вибір нової управи на 1999 рік. Якщо на означений час не явиться приписана статутом кількість членів, збори відбудуться півгодини пізніше і будуть правосильними. Після зборів товариська зустріч з перекускою. Фінансовий секретар – Христина Дзюба.

**НЕДІЛЯ,
14 БЕРЕЗНЯ 1999 р.**

Чикаго, Південь. Річні загальні збори 220 Відділу Українського Народного Союзу Т-ва свв. Петра і Павла відбудуться після співаної Служби Божої у приміщенні церкви при 131-ій вулиці, 8530 захід у Палос Парк, Ілл. Просимо членів прийти і полагодити біжучі справи та вибрати нову управу. Богдан Вовчик – секретар.

**НЕДІЛЯ,
14 БЕРЕЗНЯ 1999 р.**

Елизабет, Н. Дж. Річні загальні збори 234 Відділу Т-ва „Запорозька Січ" відбудуться о год. 1:30 по пол. в залі УКЦеркви св. Володимира. Присутність членів побажана. Управа Відділу.

**НЕДІЛЯ,
14 БЕРЕЗНЯ 1999 р.**

Чикаго, Ілл. Управа 379 Відділу Українського Народного Союзу ім. Св. Юрія повідомляє всіх своїх членів, що Звичайні загальні збори відбудуться о год. 1-ій по полудні в домівці УККА при 2247 В Чикаго аве. Всіх членів Відділу щиро запрошуємо до участі. Секретар.

**СУБОТА,
27 БЕРЕЗНЯ 1999 р.**

Ню Йорк, Н. Й. Загальні збори 86 Відділу УНС-УСК відбудуться о год. 1:30 по полудні в домівці УСКу при 122 Друга Авеню. В програмі: звіт уступаючої управи, контрольної комісії і вибір нової управи. За Управу Відділу – Надія Демчур, секретар.

Юрій Кондратюк був українцем

29 січня ц.р. газета "Новоє Русскоє слово" передрукувала в рубриці "У ці дні 30 літ тому" власну вістку з 1969 року, яку варто навести повністю:

" Винахід російського механіка-самоука. Посадковий апарат, названий скорочено "Лем", є удосконаленим моделем апарата, думку про який вперше подав у 20-их роках російський самоук механік Юрій Кондратюк. Ідеї Кондратюка були висміяні в СССР, і йому відмовили у коштах на оприлюднення його пляну висадки на Місяць. Тоді у 1929 році Кондратюк на власні кошти видрукував брошуру "Підкорення міжплянетного простору". На цю книжку ніхто не звернув уваги, і Кондратюк продовжував хиріти незнаним до 1952 року, коли він помер, за його власним визнанням, у "Богом забутій дірі". Про його пропозиції і тепер мало хто думає в СССР, де намічаються зовсім інші шляхи висадження людини на Місяць. У США оцінили ідеї Ю. Кондратюка і на їхній основі створили посадковий апарат "Лем".

Добре, що етнічні меншини Америки на забувають славних людей, але в цій публікації є певна неточність, яка має принципове значення: Юрій Кондратюк був українцем. "Свобода" (2 жовтня минулого року) вже розповідала про Юрія Кондратюка. Вчений народився 7 вересня 1900 року в Луцьку, вчився у Полтаві, Києві та Петрограді, в Харкові очолював, від Українського науково-дослідного інституту енергетичної інженерії, групу з будівництва найбільшої в світі вітрової електростанції.

Ідеї і розрахунки українського вченого щодо польоту на Місяць використані в американській програмі "Аполо", а один з кратерів Місяця названо на його честь. У Полтаві, на будинку колишньої гімназії, де вчився Юрій Кондратюк, встановлено меморіяльну дошку. Дослідники ще не з'ясували обставин загибелі Юрія Кондратюка, але найморвірніше, що він загинув у роки Другої світової війни в Підмосков'ї, коли на оборону столиці СССР в так званому народному ополченні було забрано усіх чоловіків, незалежно від віку і фізичного стану.

РОЗДВОЄННЯ...

(Закінчення зі стор. 5)

на зборах, надто серйозні, щоб не сказати жорстокі, та, на превеликий жаль, справедливі. І в доповіді Юрія Костенка, і у виступах делеґатів вони арґументувались і підкріплювались конкретними фактами і прикладами. Рамки газетної статті не дозволяють бодай стисло переказати цю арґументацію. Однак варто нагадати лише одну ситуацію. Перед парляментськими виборами-98 саме Рух, через позицію Вячеслава Чорновола, став головним гальмом створення єдиної національно-демократичної коаліції. Закликаючи на словах за об'єднання, Чорновіл насправді намагався приєднати інші партії до Руху. Навіть "лозунг моменту" висунув: єдина коаліція – єдиний список кандидатів – єдина фракція – єдина партія. Це була помилка, невміння правильно оцінити ситуацію, що й привело до того, що не просто відлякало, але й відштовхнуло націоналістичні та національно-демократичні партії від Руху, роздрібнило і без того роз'єднані сили і в результаті привело до поразки. Бо хибний рухівський льозунг підкріплювався такими ж хибними діями. Наприклад, коли три десятка київських організацій створювали коаліцію на столичному рівні „Єдність задля України", представники Руху демонстративно залишили організаційні збори. Власне, деструктивна позиція Руху спричинила активну дискусію на сторінках „Вечірнього Києва" про необхідність і шляхи єднання українства, що й зініціювало створення нової Партії української єдности.

Обговорення X Всеукраїнськими Зборами Руху ситуації в партії було болісним, але відвертим і самокритичним. Висновок неприємний, та справедливий: Рух припинив рух, у партії намітився застій, передвиборний лозунг „Потрібні зміни" стосується передусім самого Руху (збори, до речі, трансформували його в льозунг „Зміни йдуть!"). Як завжди, образно передав ситуацію Володимир Черняк: важко переступити через Чорновола, та якщо Рух спіткнувся об нього, переступити треба. Від особистої партії лідера слід перейти до партії особистостей. І боротись не за владу в Русі, а за владу Руху в Україні.

Збори продемонстрували, що в Рухові є здорове ядро, готове до самоочищення, здатне підпорядкувати внутріпартійні інтереси інтересам Української держави та українського народу. Чи готова до цього та частина партії, яка підтримує Чорновола, покаже час. Якщо розкол станеться – а до цього йдеться, – то програє і Рух, і Україна загалом: це буде ще один крок до прірви.

І наостанок: розкол у Русі слід розглядати в контексті великих маневрів перед президентськими виборами. В Україні йдуть не тільки дезінтеґраційні процеси, а й розпочались також об'єднувальні. Активізував свою діяльність з прицілом на передвиборну кампанію екс-прем'єр Євген Марчук, створюючи об'єднання під досить претензійною назвою „З Марчуком – у XXI століття!". Партія влади під проводом нинішнього прем'єр-міністра Валерія Пустовойтенка зініціювала всеукраїнське об'єднання демократичних (знай наших!) сил "Злагода", до якого строєм заганяються вірнопіддані громадські організації в регіонах та держслужбовці. Багато хто небезпідставно розцінює ці інтеґраційно-дезінтеґраційні процеси як єдине передвиборне дійство. Якщо це так, то постає законне запитання: а хто ж режисер? В Україні він чи поза її межами?

Покищо відповіді немає.

Віталій КАРПЕНКО.
редактор „Вечірнього Києва",
політичний оглядач „Свободи".

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ

В попередніх двох числах ми повідомляли про те, що Віталій Карпенко, головний редактор "Вечірнього Києва", написав книжку "Час каміння збирати" – про свою подорож із Патріярхом Філаретом по Америці восени 1998 року, і де цю книжку можна замовити. Однак, більшість читачів висилає замовлення на адресу редакції "Свободи", а не до автора, як було вказано в газеті. Кількість бажаючих придбати книжку така велика, що нам потрібно додаткового часу для сортування і пересилання замовлень в Україну до В. Карпенка.

Тому ласкаво просимо Вас висилати замовлення на книжку "Час каміння збирати" не до "Свободи", а на адресу представника "Вечірнього Києва" у США Івана Буртика: Mr. John Burtyk (for Karpenko), 185 Pershing Rd., Clifton, NJ 07013.

Безпосередньо до автора В. Карпенка можна писати і дзвонити: Ukraine, 252133 Україна, Київ-133, бульвар Лесі Українки, 24/385, Карпенкові Віталієві. Телефон і факс: 011-380-44-254-3322.

Вартість цього цінного твору про сучасні міжконфесійні проблеми нашої Церкви всього 10 дол. плюс ще кілька долярів на пересилку. Книжка має 256 сторінок тексту і 28 сторінок кольорових фотографій.

Газета "Галичина" – про українців діяспори

Газета "Галичина", що виходить у Івано-Франківському, започаткувала нову рубрику під назвою "Ми – українці". В ній подаються матеріали про життя української діяспори, які беруться, як і з джерел в самій Україні, так і з-поза її меж, в тім і з тижневика "Свобода". Серед питань, які обговорюються в рубриці, широкий спектр актуальних проблем життя українців на Заході. 47-ий рік діє у США українська кредитівка "Самопоміч". Активи кредитівки сягають понад 100 млн дол. , – не без гордости цитує наш тижневик "Галичина". Про нелегкі часи, які переживає в останні роки наша газета, відверто пишеться у статті "Свобода" як віддзеркалення проблем українства". Фінансова збитковість видання, хронічні затримки у доставі, орієнтація майже вийнятково на читача старшого покоління, – ці та інші проблеми змусили провід УНС перевести газету із щоденного на тижневе видання і згодом омолодити редакційну колегію. "Галичина" солідаризується із тими, хто закликає родаків на Заході, поряд із допомогою в розбудові незалежної України, ні в якому разі на занедбувати установ і організацій українців діяспори.

Юрій Дубінін...

(Закінчення зі стор. 5)

українських відносин. Це щось ширше, аніж стратегічне партнерство.

— А що ви думаєте із приводу майбутнього СНД?

— В СНД нині готуються великі реформи. Ця робота ведеться зацікавлено всіма учасниками. Прагнення держав-учасників до спілкування відчувається дедалі виразніше, і це вселяє оптимізм.

— Проте Узбекистан уже заявив про свій вихід із Договору про колективну безпеку СНД, про це подумують Грузія та Азербайджан. Складається враження, що Росії немає чого протиставити.

— Участь у Договорі про колективну безпеку — справа добровільна. Не розумію, чому Росія повинна щось комусь протиставляти.

— Адже вона супердержава?

— Ми не прагнемо до такої якості. Росія вигідно почувається як одна з п'яти великих держав — постійних членів Ради Безпеки.

— Могли б ви перерахувати, в яких сферах, напрямах наші відносини розвиваються найуспішніше, а де — навпаки?

— Найбільші досягнення лежать у сфері політики — це знову-таки Великий договір, ратифікація якого стала головною новиною для всіх світових інформаційних агентств. У сфері економіки є і плюси, і мінуси. Сьогодні в мас-медіа, на жаль, чомусь панує мода писати тільки про мінуси. Це має певні підстави: товарообіг між нашими країнами минулого року дещо скоротився. Але ж він становить близько $12,5 млрд.! Це — колосальна взаємна вигода. Росія й Україна спільно представили на міжнародний тендер літак Ан-70, який, за оцінками багатьох зарубіжних фахівців, виявився у своєму класі кращим у світі. Честь і хвала його творцям, які багато років тому розробили передову концепцію і в непростих умовах довели її до практичного втілення. І таких прикладів немало. Але, звичайно, необхідно потроїти товарообіг, як це передбачено програмою нашої співпраці до 2007 року. Добре розвивається сфера культурних обмінів. У Києві мені часто доводиться бувати на виступах російських артистів, причому найрізноманітніших шкіл і напрямків. І зал завжди заповнено. Можна провести кордони на карті й на місцевості, але не можна розчленувати ними душі й серця.

— Якою мірою, на ваш розсуд, дотримуються національно-культурні права російської меншини в Україні й української в Росії?

— Скажу про ситуацію українців у Росії. У мене стосовно цього є свіжі дані. У Росії живе 4,36 млн. українців. У них є понад 90 громадсько-культурних об'єднань у різних містах країни... Тільки в Москві — 4 таких товариства. Усі вони отримують фінансову й організаційну підтримку від місцевих органів влади. У Росії видається багато українських газет. У Росії відкритий і діє Український інститут — автономна частина Московського педагогічного інституту, який нині переходить на повне фінансування з бюджету Росії. Він уже має філії в Башкирії, створюються філіали в Татарії, Якутії, Сургуті, Тюмені. Ведеться активна робота по створенню Українського університету. Неодноразово робилися спроби створити українські середні школи в Москві, Санкт-Петербурзі, але не вдалося зібрати бажаючих хоча б на один клас. Щоправда, такі школи вдалося створити в Башкирії, Бєлгороді, Новому Уренгої та Нижньовартовську. Ставлення дуже доброзичливе. У Москві за підтримки московського уряду відкрито українську бібліотеку, музичний салон, галерею мистецтв і комп'ютерний клуб. Із листопада минулого року на Арбаті діє суперсучасний Український культурний центр. Одне слово, справа йде по висхідній і нам невідомо, щоб виникали якісь проблеми.

— Скоро вибори українського президента. А російські мас-медіа дуже впливові в Україні. Якого кандидата вони підтримають, хто з претендентів найбажаніший для Росії?

— У Росії дуже обережні в усьому, що стосується внутрішніх справ України. Українські слухачі й читачі російських мас-медіа часто скаржаться в московські редакції, що телеканали й газети дуже мало уваги приділяють подіям в Україні. Що стосується російських дипломатів, то вони взагалі не виходять за рамки загальноприйнятої етики шанобливого ставлення до внутрішніх справ України.

— Дипломати такого високого рангу, як ви, володіють кількома іноземними мовами. Як у вас ідуть справи з українською?

— Я, коли приїхав, відразу став цікавитися, у чому спільність російської й української мов. Після підручника став вивчати українську мову на базі книги про Ярослава Мудрого й Володимира Великого. Спочатку було трохи складнувато, але потім прочитав усю книжку до кінця. Після цього прочитав ще дві-три книжки, серед них і казки. Я досяг певних успіхів. Коли зі мною розмовляють українською мовою, я із задоволенням слухаю й ніколи не прошу перейти на російську. Я використовував і такий метод — беру українську пісню й намагаюся розпізнати всі її слова. Звичайно, Шевченка чудово перекладено російською мовою. Але тут я його вперше читав на мові оригіналу. До речі, як прекрасно він писав вірші російською мовою. У моєму зацікавленні українською мовою немало передумов. Одна із моїх бабусь мала прізвище Монченко, а в краях, де я провів дитинство, співали й російських, і українських пісень.

— Які були враження від нашої країни, коли ви тільки-но приїхали, і які є тепер — через два роки вашої роботи тут?

— Враження — дедалі кращі й кращі. Я Україну знав трохи й до свого приїзду як посла. Це велика могутня країна.

Розмову вели: **Лариса Івшина, Наталія Вікуліна, Сергій Згурець, Олекса Підлуцький, Тетяна Поліщук, Дмитро Скрябін** («День»).

У П'ЯТДЕСЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого дорогого БАТЬКА, ДІДУСЯ, ПРАДІДА, ВУЙКА і СТРИЙКА

бл. п.

о. ВАСИЛЯ МЕЛЬНИКА-ЛІМНИЧЕНКА

(поета, письменника, опікуна молоді)
будуть відслужені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в катедрі св. о. Миколая в Чикаго, Ілл. 8 березня 1999 р.;
в церкві св. о. Миколая в Торонто, 9 березня 1999 р.;
в церкві Введення в Храм Пресвятої Богородиці в Норт Порт, Фла., 16 березня 1999 р.;
в соборі св. Софії, в Римі;
в українській католицькій катедрі в Мюнхені.

Приятелів і знайомих просить о молитви
родина в Америці, Канаді та Україні.

Ділимося сумною вісткою, що 1 березня 1999 р. упокоїлася в Бозі на 88-му році життя наша найдорожча МАМА, БАБУСЯ і СЕСТРА

бл. п.

мґр фармації

МАРІЯ ОМЕЦІНСЬКА

з дому ЧАВС

ПАРАСТАС – у п'ятницю, 5 березня 1999 р. о год. 8:30 веч. в похоронному заведенні Бравяк (Braviak) при Whippany Rd, Whippany, N.J.
ПОХОРОН у суботу, 6 березня з церкви св. Івана Хрестителя у Whippany, N.J. на український православний цвинтар в South Bound Brook, N.J.

В глибокому смутку залишилися:
син – ВОЛОДИМИР з дружиною МАРТОЮ
дочка – ІРИНА ОНУФРИК з чоловіком ЗЕНОНОМ і дітьми ПЕТРОМ і ХРИСТИНОЮ
сестра – КСЕНЯ ОҐЕР з родиною у Франції
брат – РОМАН ЧАВС з дружиною ОКСАНОЮ і родиною
швагерка – ІЗАБЕЛЯ ОМЕЦІНСЬКА з родиною
швагер – ОЛЕГ ОМЕЦІНСЬКИЙ з дружиною УЛЯНОЮ і родиною
та ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими, що 1 березня 1999 р. на 84-му році життя несподівано відійшла у вічність наша улюблена ДРУЖИНА, МАМА, БАБУНЯ та ТЕТА

бл. п.

АННА ОЛІЙНИК

ПАНАХИДА відбудеться в п'ятницю, 5 березня 1999 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Lytwyn & Lytwyn, Ukrainian Funeral Home, 1600 Stuyvesant Ave., Union, N.J.
ПОХОРОННІ відправи відбудуться в Церкві-Пам'ятнику св. Апостола Андрія Первозванного на православному цвинтарі в С. Бавнд Бруку , Н. Дж., в суботу, 6 березня 1999 р. о год. 10-ій рано.

В глибокому смутку залишилися:
муж – ДМИТРО
донька і зять – ОЛЕНА і ЕВГЕН МАНДЗІЙ
син і невістка – ВАЛЕНТИН І ХРИСТИНА ОЛІЙНИК
внуки – ТАНЯ, АНДРІЙ і НАТАЛЯ МАНДЗІЙ
– ЗЕНЯ, ЛІЛІЯНА і ВАЛЕНТИНА ОЛІЙНИК
сестрінка – АЛЛА МАРЧЕНКО з чоловіком МИКОЛОЮ і з родиною
внук покійної сестри – ВОЛОДИМИР ЗАЛІСКО з дружиною ПАТРИЦІЄЮ і дочкою ЛЯРИСОЮ
свати – ВАСИЛЬ і СТЕФАНІЯ ТКАЧ
сваха – МАРІЯ МАНДЗІЙ
ближча і дальша родина в Україні.

Вічна їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою з приятелями і знайомими, що 25 лютого 1999 р. несподівано відійшов у вічність на 79-му році життя наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

бл. п.

ЯРОСЛАВ ТИМОЧКО

ПАРАСТАС і ПАНАХИДА відбулися 28 лютого 1999 р. в похоронному заведенні Лясковскі в Бінгемтон, Ню Йорк.
ПОХОРОННІ відправи відслужені 1 березня 1999 р. в церкві Пресвятого Серця в Джонсон Ситі, Ню Йорк та на парафіяльному цвинтарі в Касил Крік, Ню Йорк.

Залишені в смутку:
дружина – МАРІЯ
доньки – МОТРЯ з мужем JAMES GIEBFRIED
– ХРИСТЯ з мужем ІВАНОМ ЧЕБІНЯК
внучки – ЛЯРИСА і МЕЛЯСЯ ЧЕБІНЯК
та ближча і дальша родина в США та Україні.

Замість квітів в пам'ять покійного просимо складати пожертви на допомогу сиротам в Україні через фонд при СУА:
Ukrainian National Women's League of America
108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003.

Ділимося сумною вісткою, що 25 лютого 1999 р. з волі Всевишнього, проживши 71 рік, відійшов у вічність наш найдорожчий МУЖ, ТАТО, БРАТ

бл. п.

ЗЕНОН ЦІХОВЛЯС

Залишилися в глибокому смутку:
дружина – ЛЮБА
син – АНДРІЙ
сестри – ІРЕНА ГУНЗЕ з чоловіком ГЕНИКОМ
– СЛАВЦЯ БУРСКІ з родиною
– ДАРКА ГОРНИЧ з родиною
пасербиця – ІНЯ ПОПОВИЧ з чоловіком АТАНОЛІЄМ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 1 березня 1999 р. в St. Petersburg на Фльориді.

Замість квітів, у пам'ять покійного просимо складати пожертви на фонд допомоги сиротам і вдовам в Україні через Союз Українок в Ню Йорку:
Ukrainian National Women's League of America
108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003.

З глибоким жалем ділимося сумною вісткою з українською громадою, що 10 лютого 1999 р. упокоївся в Бозі наш ДРУГ та КОЛЕҐА

бл. п.

д-р мед.

ВОЛОДИМИР БУНЕЦЬКИЙ

Довголітній член Іллинойського відділу Українського Лікарського Товариства Північної Америки (УЛТПА).

ПОХОРОННА ВІДПРАВА відбулася 13 лютого 1999 р. в церкві св. Марії та на цвинтарі Venice Memorial Gardens.

Дружині Марії, дітям з родинами та внукам складаємо найщиріші співчуття.

Вічна йому пам'ять!

УПРАВА ІЛЛИНОЙСЬКОГО ВІДДІЛУ УЛТПА

П О Д Я К А

З волі Всевишнього відійшла від нас у вічність 17 грудня 1998 р.
наша найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, ТЕЩА і БАБЦЯ

бл. п.
НАТАЛІЯ ЗАЛУСЬКА
з ХАРКІВСЬКИХ

Цією дорогою висловлюємо подяку о. д-рові Рональдові Попівчакові, пароховi церкви свв. Петра і Павла в Бриджпорті, Па. за переведення похоронних відправ, Панахид та Служби Божої в церкві, а о. Збігнєву Бжезіцкому за похоронну відправу на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Дякуємо всім, які прибули на похоронні відправи та своєю участю вшанували пам'ять покійної, та всім, які з'єдналися молитвою з нами.

Ми вдячні нашій рідні та приятелям, які під час невимовно тяжких хвилинах піддержували нас усно, телефонічно та листовно.

Дякуємо всім за вислови співчуття, пожертви на Служби Божі, квіти та благородні цілі.

НА СИРОТИ В УКРАЇНІ зложили:

Таїса та Ігор Чернівські	60 дол.
Володимир Залуський	55 дол.
Ольга і Ярослав Чипак	50 дол.
Христина і Богдан Подолюк	50 дол.
Вірджінія Гефнер	40 дол.
Сузанна і Орест Казанівські	25 дол.
Роксоляна Гарасимович	20 дол.

НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ В НЮ ЙОРКУ:

Д-р Теодозій і Дарія Самотулки	50 дол.

НА ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ:

Д-р Ярослав і Слава Панчуки

ВОЛОДИМИР ЗАЛУСЬКИЙ з родиною

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями, знайомими, що
17 лютого 1999 р. відійшов у вічність дорогий МУЖ, ТАТО, ДІДУСЬ

бл. п.
КОНСТАНТИН ПОГУЛЯЙ

Народився К. Погуляй в Україні. Студіював в Донецькому університеті, закінчив дентистичну школу. Працював в Україні та в Німеччині доктором дентистом.

Похоронено на православному цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишилися у смутку:
дружина – ТАМАРА
син – ОЛЕКСАНДЕР з родиною
донька – ЛАРИСА РІДІ з родиною

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими,
що 25 лютого у вечірніх годинах, після короткої недуги упокоїлась в Бозі
на 63-му році життя наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ, ТЕТА і СЕСТРА

бл. п.
ЙОЗЕФА ЩЕРБІЙ
вдова по покійному Богданові

У глибокому смутку залишились:
донька – ЯРОСЛАВА з мужем МИКОЛОЮ ЛАБА
син – СТЕФАН
внучки – ЛЕСЯ і ЛЯРИСА ЛАБА
сестра – МАРІЯ УЗДЕЙЧУК з мужем ВОЛОДИМИРОМ і родиною
також дальша родина на Словаччині.

ПОХОРОН відбувся в понеділок з церкви св. Юра на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу.

Про молитви за спокій душі покійної просить родина.

Ділимося сумною вісткою, що в понеділок 28 грудня 1998 р. відійшла у вічність
на 92-му році життя наша дорога МАМА, БАБУНЯ, СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.
ОЛЬГА НАЛИВАЙКО
з дому БОДНАР

Покійна залишила в смутку:
сина – ОРЕСТА
і родину в США, Канаді, Німеччині та в Україні.

Вічна їй пам'ять!

З глибоким жалем повідомляємо, що 24 лютого 1999 р. з волі Всевишнього
на 85-му році життя, помер наш найдорожчий ТАТО

бл. п.
МИХАЙЛО КОРЕНЬ

Залишив у смутку:
сина – МИХАЙЛА
доньку – ЕТЕЛЬ з мужем ЮРІЄМ
внуків – СТЕФАНА і КАТРУСЮ ПЕТРИЧКИ.

З глибоким жалем повідомляємо рідних, друзів та знайомих, що в четвер
25 лютого 1999 р. на 95-му році трудолюбивого життя, відійшов до
Божої вічности невтомний робітник у винограднику Христовому

бл. п.
о. крилошанин
ЯРОСЛАВ ШУСТ

рукоположений преосвященним Іваном Бучком
в липні 1931 р. у Львові

Довголітній парох парафії Покрови Преосвященної Богородиці в Бріджпорт, Конн., колишній адміністратор церкви Пресвятого Серця у Філядельфії, останніми роками помічник у соборі св. Йосафата, в Пармі Огайо, духовний опікун в домі пенсіонерів ім. Т. Шевченка в Пармі.

Відданий член Патріярхального Товариства Америки. Активний сеньйор Пластового Куреня ім. Г. Орлика та багатолітній пластовий капелян.

Священичі похоронні відправи відбулися в соборі св. Йосафата, в Пармі, Огайо, в понеділок 1 березня і у вівторок 2 березня 1999 р.

Тлінні останки поховано на українському католицькому цвинтарі свв. Петра і Павла у Пармі.

Залишив в глибокому смутку:

дружину – ОЛЕКСАНДРУ
синів – ІГОРЯ з дружиною ДАРІЄЮ та
– НЕСТОРА з дружиною НІНОЮ
внуків – ХРИСТИНУ ФИЛИПОВИЧ з родиною
– ТАНЮ ТЕМНИЦЬКУ з родиною
– МАРКІЯНА ШУСТА з родиною
– НЕСТОРА ШУСТА з родиною
– РОКСОЛЯНУ ШУСТ
– АДРІЯНУ ЛОВЕЛ з родиною
правнуків – ЛЯРИСУ, НАТАЛЮ, АНДРЕЮ, АЛЮ, МАТЕЙКА, ПАВЛА, РОМАНА, ВІКТОРІЮ і МАРКІЯНЧИКА
племінників – НАДІЮ ОРАНСЬКУ з родиною
– БОГДАНА МАЛАНЯКА з родиною
– ОКСАНУ КРУШЕЛЬНИЦКУ з родиною
– МАРІЙКУ ШУСТ

• РОЗШУКИ •

Пошукую **ЯВНОГО ЯРОСЛАВА** 1950 р. народження. Ім'я його батька **МИХАЙЛО**, походить з Колиндян, Чортківщина. Виїхав до Чикаго. Писати до Богдана Явного:
м. Борщів, Тернопільська обл., Україна, вул. Відродження, 12.

• ДО ВИНАЙМУ •

Мешкання в оселі св. Андрія, Noth Port, FL. на партері 2 спальні з лазничками, повний виряд.
Тел.: (212) 982-1509

• НА ПРОДАЖ •

Гарний, соняшний апартмент, одна спальня, в Маямі Біч. Охочих купити просимо голоситися
(collect) **416-621-7890**

УВАГА! ІСТОРИЧНА ПОДІЯ!

Папа Римський Іван Павло II править Українську Службу Божу та Молебен з нашими Владиками з нагоди 400-ліття Берестейської Унії. Свята Літургія відправлена в Базиліці Св. Петра в Римі. Співає галицький хор 200 осіб. Відео 7797.

НОВІ ВІДЕО
VIDEO 7797B
МОЛЕБЕНЬ ПРАВИТЬ ПАПА РИМСЬКИЙ
VIDEO 1998
СЬОМА РІЧНИЦЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ
Ціна 30 дол.
Найбільший вибір в Америці:
Аудіо касети та компакт диски. Народні та популярні пісні з України. Писати до:
APON RECORD & Video Co.
P. O. Box 3082 Long Island City, NY 11103.
Tel.: (718) 721-5599
Переробимо ваше відео з європейської системи на американську і навпаки. ***Ціна 25 дол.***